ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

До 65-річчя Перемоги

«Партизанів у полон не брати...»

СТОР. 9

Стихія

Велика вода вітчизняної Венеції

СТОР. 12

Інтерв'ю

Спілкування на ганку

СТОР. 14

№ 45 (4795) СУБОТА, 13 БЕРЕЗНЯ 2010 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

Сьогодні — День землевпорядника

Тим, хто стоїть біля колиски всього живого і сущого

Привітання Голови Верховної Ради України Володимира Литвина

Прийміть найщиріші вітання з нагоди професійного свята — Дня землевпорядника.

Самобутність українського народу, його неповторна цивілізаційна індивідуальність історично й ментально споріднена з основним національним багатством — землею. Вона — криниця душі й невичерпна скарбниця пам'яті, барвиста колиска всього живого і сущого. Все, що стосувалося цієї невідбутної цінності, що якимось чином торкалося земельних відносин, завжди було осердям суспільного дійства, перебувало в епіцентрі загальної уваги.

СТОР. 4

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Реформування законодавства про місцеві перегони обговорять на травневих слуханнях

Ранкове засідання 12 березня

Після оголошення депутатських запитів заступник Голови Верховної Ради Микола Томенко повідомив про те, що керівником фракції Партії регіонів став Олександр Єфремов. Після цього парламентарії приступили до розгляду питань порядку денного.

СТОР. 2

Святкові роздуми про смак совкових бутербродів

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

15 березня — Всесвітній день прав споживача

Своєю появою свято завдячує президенту США Джону Кеннеді, який цього дня далекого 1962 року у доповіді Конгресу вперше сформулював чотири основні права споживача: на безпеку, на інформацію, право на вибір і право бути почутим. В Україні захист прав споживачів гарантує 42 статті Конституції, проте держава фактично усунулася від виконання своїх обіцянок. Одне з останніх антидосягнень — скасування обов'язкової сертифікації харчових продуктів, яка за відсутності закону про відповідальність виробника була чи не єдиним бар'єром на шляху неякісної їжі до нашого шлунка. То що ж святкуємо?

СТОР. 4

ПОДІЇ

Вступні іспити можуть повернути?

Цього року випускники шкіл, що бажають вступити до вузів, швидше за все, крім Зовнішнього незалежного оцінювання, складатимуть ще й іспити. Про це в інтерв'ю виданню «КоммерсантЪ-Украина» заявив новопризначений віце-прем'єр Володимир Семиноженко. «Швидше за все, для випускників шкіл цього року, крім ЗНО, будуть ще й вступні іспити. Це питання обговорюється зараз з експертами. Можливо, у рівних пропорціях будуть важливі результати ЗНО, вступних іспитів та показники шкільного атестата. Якщо люди хочуть вступити на контрактну, заочну форму навчання, здобути дистанційну освіту, для них тести взагалі скасують», — заявив Володимир Семиноженко.

Туреччина відкликала посла у Швеції

Туреччина вирішила відкликати для консультацій посла зі Стокгольма й скасувати намічений на 17 березня візит прем'єр-міністра Таїпа Ердогана у Швецію у відповідь на прийняття у четвер парламентом цієї країни резолюції з визнанням геноциду вірмен в Османській імперії. Про це сказано у заяві турецького уряду, розміщеній на його сайті.

СТОР. 6

Синоптики прогнозують повінь на другу половину квітня

Весняне водопілля підбирається до країни. «Найбільша вода» до нас прийде, орієнтовно, у другій декаді квітня. А поки що Україна пережила першу хвилю весняної повені на деяких річках. Про це на вчорашній прес-конференції розповів начальник Українського гідрометеорологічного центру Микола Кульбіда.

СТОР. 10

Моряки повоюють. На комп'ютерах

Представники командування Військово-Морських Сил України та Чорноморського флоту Російської Федерації готують спільні командно-штабні комп'ютерні навчання «Фарватер миру-2010». Їх заплановано на червень. Головне, чого навчатимуть військових, — це проведення пошуково-рятувальної операції.

У повідомленні прес-центру командування ВМСУ йдеться про те, що навчання «Фарватер миру» з періодичністю раз на два роки проходять із 1997 року, **інформує із Севастополя наш власкор Микола МАГДИЧ.**

КОРОТКО

■ У Харківському художньому музеї відкрилася виставка, присвячена 65-річчю Перемоги **(Укрінформ).**

■ Прокуратура Залізничного району Львова порушила кримінальну справу проти службових осіб ТзОВ за фактом розтрати бюджетних коштів в особливо великих розмірах, виділених на виконання цільових державних програм, пов'язаних з підготовкою до проведення фінальної частини чемпіонату з футболу "Євро-2012", **повідомляє прес-служба ГУМВС у Львівській області.**

■ Корпорація "Богдан" готує до відправки першу партію легкових автомобілів під власним брендом на адресу одного з дистриб'юторів корпорації в Росії у кількості 300 одиниць **(Укрінформ).**

Учора було звільнено генерального директора Шевченківського національного заповідника Мар'яна Піняка

Реформування законодавства про місцеві перегони обговорять на травневих слуханнях

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

На початку заслухали проект закону про денонсацію угоди між урядом Республіки Болгарія, виконавчою владою Грузії і Кабінетом Міністрів України про спільну експлуатацію залізничної поромної переправи між портами Варна (Республіка Болгарія), Поті, Батумі (Грузія) та Іллічівськ (Україна). За словами заступника міністра закордонних справ К. Єлісеєва, цей документ підписано ще в 1999 році. Тоді за основу взяли схожий документ, який діяв ще за часів Радянського Союзу. Тож логічно, що нині положення угоди суперечать законам ринкових відносин. Окрім цього, протягом останніх двох років відносини на ринку вантажних перевезень із болгарською стороною помітно ускладнилися. Однією із причин стало те, що раніше і болгарська, і українська фірми-перевізники були державними. Однак у наших сусідів цю фірму приватизували. Як результат, нині обставини складаються так, що Україна має відмовитися від 50 відсотків своїх вантажопотоків. Окрім того, болгарська сторона запропонувала Грузії укласти двосторонню угоду про перевезення, у такий спосіб виштовхнувши Україну з ринку перевезень. Виступаючи від Комітету у закордонних справах, Тарас Чорновіл звернув увагу також на те, що нині у нас фактично заблоковано всі можливості розвитку нових транспортних коридорів. Та, незважаючи на запевнення, що розірвання угоди не матиме впливу на відносини із Болгарією, бо не загрожує її державним інтересам і не нашкодить нашій співпраці із ЄС, парламентарії все-таки не змогли цю угоду скасувати. За це зголосилися лише 169 депутатів.

Потім народні обранці заслухали доповідь представниці «НУ—НС» Оксани Білозір, яка виступила із пропозицією провести парламентські слухання з приводу реформування законодавства про місцеві вибори в інтересах територіальних громад. Проект постанови прийняли за основу. Тож, імовірно, на початку травня цю проблему з експертами обговорюватимуть у сесійній залі.

Після цього, призначений на посаду міністра юстиції Олександр Лавринович склав присягу з трибуни Верховної Ради. Тоді парламентарії проголосували за звільнення своїх колег, які перейшли на роботу в адміністрацію Президента. Отже, учора свої мандати склали Сергій Льовочкін, Станіслав Скубашевський, Олена Лукаш, Ірина Акімова, Ганна Герман, а трохи пізніше і Андрій Кравець.

Перед перервою депутати встигли відправити на повторне перше читання проект змін про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

Пізніше в сесійній залі розглянули закон про податок на нерухоме майно. За словами його автора, народного депутата Андрія Павловського, подібні стягнення — «податок на багатство» — практикуються у багатьох країнах світу. Запропонованим проектом закону передбачається, щоб власники житла площею понад 300 квадратних метрів робили певні відрахування. Так багатії поповнюватимуть місцеві бюджети, наголосив Андрій Павловський. Однак цей документ розкритикували і підтримали лише 159 парламентаріїв. Після цього народні депутати перейшли до «різного».

Надія СМІЯН.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Анатолій Кінах, Олександр Єфремов, Василь Потапов.

У НОМЕР

Парламент і надалі контролюватиме підготовку до Євро-2012

Так заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко прокоментував призначення нового уряду та вплив цього факту на підготовку до чемпіонату з футболу.

М. Томенко нагадав, що в грудні парламент заслухав та 357 голосами підтримав звіт голови тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України Равіля Сафіулліна, в якому на фаховому рівні було проаналізовано стан та головні проблеми й небезпеки підготовки до Євро. За результатами звіту парламент звернувся до Кабінету Міністрів і Генеральної прокуратури з проханням дати правову оцінку діям окремих посадових осіб, причетних до порушень законодавства України.

Заступник глави парламенту підкреслив, що нині підготовка до проведення чемпіонату вимагає якісно нового підходу. Оскільки, на жаль, чиновники, які донедавна відповідали за Євро, захопилися прес-конференціями та власним пропагуванням. «Натомість, необхідна системна серйозна робота», — сказав він.

Особливо, за словами М. Томенка, це стосується реконструкції та будівництва спортивних об'єктів. «Показовим прикладом є реконструкція НСК «Олімпійський», де відповідальні чиновники збирали журналістів з нагоди спорудження кожного будівельного елемента. Останнє «серйозне» просування по «Олімпійському» стосувалося монтажу першої колони навісу, який так і не відбувся. Якщо виходити з такої логіки дій, то мали б відбутися ще 79 прес-конференцій, бо, як відомо, всього необхідно встановити 80 таких колон навісу», — зазначив політик.

Водночас заступник Голови Верховної Ради висловив сподівання, що відповідальні за підготовку до Євро в новому уряді запропонують інший стиль управлінської діяльності, «який гарантуватиме найважливіше — якісну і вчасну здачу об'єктів та інфраструктури до Євро-2012».

Прес-служба Миколи ТОМЕНКА.

Хоча б на дещицю збільшити фінансування медицини

Голова Верховної Ради Володимир Литвин у четвер зустрівся в парламенті зі студентами Медичного інституту Сумського державного університету, які є волонтерами благодійного фонду «Допомога онкохворим дітям».

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА (журнал «Віче»).

За повідомленням прес-секретаря глави парламенту, під час зустрічі йшлося про перспективи розвитку вітчизняної галузі охорони здоров'я, прийняття закону про медичне страхування, підвищення соціального захисту медичних працівників та забезпечення достойної оплати їхньої праці.

Сприяти останньому, за словами В. Литвина, мало б надання статусу державних службовців лікарям, які працюють у державних медичних закладах. Але ініційований ним відповідний законопроект не знайшов достатньої підтримки серед народних депутатів, зауважив керівник парламенту.

Почесний президент фонду, директор медичного інституту Сумського державного університету, професор Віталій Маркевич та президент фонду, кандидат медичних наук Валентина Маркевич передали Володимиру Литвину проект положення і пакет документів щодо створення в Україні центру трансплантації кісткового мозку. «Створення такого центру буде великим кроком до збереження життя багатьох людей — дітей та дорослих, які зіткнулися зі страшною хворобою», — зауважила В. Маркевич. «Оскільки небайдужі люди, такі, як ви, — звернувся В. Литвин до керівників та волонтерів фонду «Допомога онкохворим дітям», — та офіційні показники свідчать про те, що проблема із захворюванням на онкологію сягає масштабів національної безпеки, такий центр має бути створено, і на нього повинно бути передбачено відповідне фінансування».

Керівник українського парламенту пообіцяв звернутися до новопризначеного міністра охорони здоров'я з тим, щоб міністерство підключилося до підготовки документів, необхідних для розробки проекту постанови щодо створення центру трансплантації кісткового мозку, банку донорів та бази для лікування онкохворих. «Крім усього іншого, нам потрібно забезпечити повну диспансеризацію населення, щоб мати загальну картину стану здоров'я наших людей, та налагодити профілактику захворювань громадян», — наголосив В. Литвин. Він запевнив своїх співрозмовників, що під час прийняття бюджету намагатиметься, «щоб на охорону здоров'я, втім, як і на освіту, хоча б на дещицю збільшили фінансування».

Відповідаючи на запитання щодо діяльності благодійних фондів з допомоги онкохворим дітям, Голова Верховної Ради зазначив: «Якщо держава нехтує виконанням своїх обов'язків у цьому плані, цілком зрозуміло, що подібні фонди відіграють дуже важливу роль. Біда примушує людей гуртуватися в такі фонди. Коли хвороба стукає в наші двері, ми розуміємо, що особливі біди, особливо коли йдеться про життя та здоров'я дітей, не буває». «Україна як держава не матиме перспективи, якщо ми і надалі нехлюйськи ставитимемося до здоров'я наших людей», — заявив В. Литвин.

Без права на помилку

ПІДСУМКИ ТИЖНЯ

У четвер завершилася консолідація влади довкола нового Президента країни. У Верховній Раді сформована коаліція «Стабільність і реформи», до складу якої увійшли 235 народних депутатів. Парламент затвердив Прем'єр-міністром, **як і прогнозував «Голос України»**, Миколу Азарова та новий склад Кабінету Міністрів.

І одразу уряд взявся до роботи. Прем'єр доручив новому міністру фінансів Федору Ярошенку підготувати проект державного бюджету на поточний рік.

У відповідь фракції БЮТ і «Наша Україна — Народна самооборона» оголосили про перехід в опозицію. Ще раніше про свою опозиційність заявив лідер партії «Фронт змін» Арсеній Яценюк, який відмовився «обійняти високу посаду в новому уряді», що йому запропонував на особистій зустрічі глава держави Віктор Янукович. Натомість його колега по президентських перегонах Сергій Тігіпко, який посів третє місце, пропозицію прийняв і обійняв посаду віце-прем'єра з економічних питань.

Цікаво, що одразу пішли розмови про ймовірне влиття політичної сили, яку очолює Сергій Тігіпко, до складу Партії регіонів. У зв'язку з цим оглядачі не виключають, що він може стати наступником Віктора Януковича на посаді лідера цієї політичної сили. Але це може статися, на мою думку, в тому разі, якщо Конституційний Суд визнає зміни, внесені до закону про Регламент, такими, що не відповідають Основному Закону, а відтак визнає, що нова коаліція була сформована поза правовим полем.

Таку ймовірність виключати не можна. Це визнала в четвер в ефірі «5 каналу» заступник глави адміністрації Президента Ганна Герман. Зокрема, вона наголосила: «Президент сказав, що він звернеться до Конституційного Суду, щоб суд дав відповідь на запити депутатів, чи можна вважати легітимною цю коаліцію і цей уряд. Суд має три місяці на ухвалення рішення. Але ці три місяці ми не змарнуємо, буде працювати уряд, запустять механізм реформ». За її словами, які цитує «Українська правда», «якщо КС винесе свій вердикт і скаже, що ця коаліція неправочинна, значить, Президент оголосить нові парламентські вибори і буде сформована нова коаліція, буде сформований новий уряд».

Якщо ж так станеться, що Сергій Тігіпко постане на чолі Партії регіонів, це засвідчить, що команда нового глави держави має стратегічний довгостроковий план, як керувати країною. І виключати дострокові парламентські вибори не можна. Гадаю, саме про це йшлося на зустрічі Президента Віктора Януковича з послами країн «великої вісімки» і членів ЄС. Зокрема, деякі видання стверджують, що Сергій Тігіпко перед тим, як прийняти пропозицію увійти до складу нового уряду, консультувався у дипломатичних колах із цього приводу.

А що ж колишні лідери країни Віктор Ющенко і Юлія Тимошенко? Перший пообіцяв очистити партію "Наша Україна" від випадкових людей і зробити її сильнішою. У свою чергу, колишній прем'єр Юлія Тимошенко оголосила себе єдиним лідером демократичної опозиції і продовжила "війну" з Віктором Ющенком. Зокрема, вона закликала його "закрити рота", бо, мовляв, саме завдяки колишньому главі держави на президентських виборах переміг Віктор Янукович. Окрім цього, вона натякнула, що Віктор Ющенко мовчав десять днів, бо, мовляв, чекав запрошення на посаду Прем'єр-міністра, а коли не отримав, то заговорив.

Дісталося на горіхи від БЮТ і Арсенію Яценюку, якого звинуватили в «кишеньковій опозиційності». У свою чергу, лідер «Фронту змін» зауважив, що Юлія Тимошенко не може претендувати на лідерство серед опозиціонерів, оскільки, мовляв, вона перебуває поза парламентом.

Щоправда, керівник фракції Партії регіонів Олександр Єфремов зауважив, що Юлія Тимошенко як колишній народний депутат може знаходитися у Верховній Раді. Але уточнив: у гостьовій ложі, а не в сесійній залі.

Отже, можна спрогнозувати: навіть у тому разі, якщо будуть дочасні вибори, нинішні опозиціонери воюватимуть один з одним. У них немає чіткого плану дій і бачення розвитку країни. Схоже, на відміну від Партії регіонів, вони не засвоїли уроки власної поразки. Відтак напрошується висновок: регіонали взяли владу всерйоз і надовго.

Володимир КОРОЛЮК.

Дісталося на горіхи від БЮТ і Арсенію Яценюку, якого звинуватили в «кишеньковій опозиційності»

Скоординувати роботу правоохоронних органів

Учора в приміщенні Генпрокуратури під головуванням Президента Віктора Януковича відбулася координаційна нарада керівників правоохоронних органів України «Про стан протидії злочинності та корупції в державі». До участі в заході запрошені Голова Верховної Ради Володимир Литвин, голови комітетів Верховної Ради — з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Ігор Калетник, з питань правосуддя — Сергій Ківалов, з питань правової політики — Сергій Міщенко, Голова СБУ Валерій Хорошковський, міністр внутрішніх справ Анатолій Могильов, секретар РНБО Раїса Богатирьова, Голова Верховного Суду Василь Онопенко, Голова Державної прикордонної служби Микола Литвин, Голова Державної податкової адміністрації Сергій Буряк та інші. Учасники координаційної наради обговорили спільні узгоджені заходи, спрямовані на посилення протидії злочинності та корупції в державі.

Під час наради В. Янукович зазначив, що очікує від правоохоронних органів пропозицій щодо вдосконалення їхньої роботи. Глава держави наголосив, що йдеться про підготовку пропозицій щодо вдосконалення роботи відомств правоохоронної системи, які передбачали б, зокрема, внесення змін до законодавства. «Система правоохоронних органів має бути скоординованою і працювати як єдиний державний механізм», — сказав він. «Ми знаємо, що в минулій практиці було багато прикладів, коли спостерігалися нездорові змагання між відомствами і перешкоджання у роботі одне одному. Це неприпустимо», — сказав Президент. «Саме тому, — наголосив він, — дане питання має бути ефективно вирішено».

За словами В. Януковича, він уже дав відповідне доручення групі юристів, які працюватимуть над цим питанням. «Але, безумовно, без ваших пропозицій, без вашої точки зору тут не обійдеться. Тому я прошу провести таку роботу», — сказав Президент, звертаючись до присутніх, **повідомляє прес-служба глави держави.**

Тігіпко вирішив ризикнути

Під час учорашньої прес-конференції віце-прем'єр-міністр з питань економіки Сергій Тігіпко пояснив свою згоду увійти до складу уряду необхідністю проведення реформ у країні. «Я добре розумію, що ті люди, які голосували за мене, голосували в першу чергу за реформи й голосували за дії. Не поговорити, а зробити», — сказав С. Тігіпко, зазначивши, що зараз в Україні склалася така ситуація, коли є можливість такі реформи втілити в життя. «Президент сам говорить про реформи, сам створює комітет і очолює його... Тільки-но Прем'єр-міністр сам очолив комітет з реформ теж, я буду заступником у цьому комітеті», — **цитує С. Тігіпка агентство «Українські новини».** У цій ситуації він вважає недоцільним іти в опозицію. «Мені здається, що ми, як країна, повинні зараз максимально використовувати той шанс, який у нас є», — зазначив віце-прем'єр та додав, що у такому його рішенні є певний політичний ризик. Також С. Тігіпко повідомив, що очолювана ним партія «Сильна Україна» підтримала його рішення про входження до складу уряду.

Світовий банк пропонує рятувати країну драконівськими методами

Світовий банк (СБ) запропонував уряду перелік реформ для виведення української економіки із кризи. Більшість із них дуже жорсткі. Зокрема, СБ радить збільшити строк виходу жінок на пенсію з 55 до 60 років шляхом щорічного підвищення цього порога на півроку; відмовитися від субсидування пасажирських перевезень; скасувати заборону на продаж сільськогосподарських земель; відновити приватизацію. Також СБ вважає за необхідне встановити максимальний розмір пенсій і знизити виплати працюючим пенсіонерам, а також удвічі підвищити тарифи на послуги ЖКГ.

Однак в уряді, хоч і розуміють, що непопулярні реформи необхідні, обіцяють приступити до них тільки після підвищення рівня життя громадян.

У ФРАКЦІЯХ

Бютівці планують очолити контролюючі органи

Фракція БЮТ наполягатиме на тому, щоб Першим заступником Голови Верховної Ради став її представник. Про це в інтерв'ю «Голосу України» повідомив народний депутат Валерій Камчатний.

Він нагадав, що свого часу посаду Першого заступника керівника парламенту віддали Олександру Лавриновичу, який тоді представляв опозиційну фракцію Партії регіонів. «Якщо посада керівника парламенту належить коаліції, то досить логічно, що за опозицією буде посада його першого заступника — для створення системи противаг», — пояснив він.

Крім того, бютівці сподіваються і на головуванні у низці комітетів, які мають відійти до відання опозиції. Зокрема, це бюджетний, з питань Регламенту та свободи слова.

Водночас, повідомив В. Камчатний, БЮТ хоче бачити свого представника на посаді керівника Рахункової палати. «Всі контролюючі органи мають належати опозиції. Для того і щука в озері, щоб карась не дрімав», — додав народний депутат. Нині, за його словами, про свою опозиційність згідно з Регламентом заявила тільки одна фракція БЮТ.

ТЕМА

Життя після..,

або Чи спроможний Кабмін реалізувати програму їх переможця

Вибори в Україні закінчились. Попри сумніви у конституційності формування правлячої коаліції та нового Кабміну, вони мають шанс ефективно реалізовувати пріоритети переможців. Принаймні до наступних парламентських виборів-2012.

Якщо Конституційний Суд підтвердить легітимність уряду, то він одержить можливість стабільно працювати. Такі реалії сьогодення. Тим часом експерти вважають, що новий уряд передовсім має здійснити міжнародний аудит стану країни. Не для того, аби достеменно довідатися про «Юлину» спадщину, а визначити, що саме потрібно робити.

Утім, пріоритети — як на долоні. На порядку денному — негайна розробка бюджету на нинішній рік. Він має базуватися на реалістичних макроекономічних засадах. Зокрема, які саме кошти повинні надійти в бюджет, що дасть змогу прогнозувати реальне зростання економіки. Тож не обійтися без фіскальної реформи, яка забезпечить макроекономічну стабільність і стале відродження економічного зростання. А поки що в державному кошторисі маємо дірку — 60 млрд. грн.

Про наведення порядку у фінансовій сфері годі говорити. Передовсім тому, що державна кишеня порожня. З другого боку, кредитори смикають за поли: маємо 117 млрд. дол. зовнішнього боргу! Ситуація схожа на ту, що склалася у Греції. Тамтешній уряд, нахапавши боргів і не маючи їх чим повернути, урізав пенсії та зарплати. Але в них не так кепсько, як у нас. Бо господарюють за іншою системою, у стійкому юридичному полі для роботи економіки, по-друге, є членами ЄС, тож виходитимуть із ситуації разом.

Проте експерти заспокоюють: зовнішнього дефолту в нас не буде. А от внутрішній — загроза реальна: нова влада пообіцяла високі пенсії, зарплати, інші соціальні виплати. Де на це гроші — невідомо. Попередній уряд за заслугу має те, що у країні відсутня заборгованість з виплат пенсій і зарплат, але вони досі платилися з позичених грошей. А на це має спрямовуватися 55% бюджетних коштів! Щоправда, глава Кабміну Микола Азаров пообіцяв, що для цього використовуватиме «гроші багатих людей». Яких саме, коли саме, і в який спосіб — Прем'єр не повідомив. Шлях як не новий, так і малоймовірний: багатії у цілому світі вже навчилися діяти, якщо їхньому добру загрожує небезпека. Ну а наші — не таємниця — особливо винахідливі...

Тим часом платити потрібно не лише пенсіонерам. Також за енергоносії. А де брати на це кошти, якщо врахувати, що уряд стягував податки на два місяці наперед, а падіння промисловості становить 20%? Проте навіть за такої ситуації є швидкий вихід. Приміром, якщо пошукати ринок для продукції, яка вже випускається. Поки що він найімовірніший у північних сусідів. І шапка з нашого прем'єра не спаде, якщо він сяде за стіл зі своїм московським колегою: хочете без проблем одержувати гроші за енергоносії — дайте швидку дорогу українській продукції. Принаймні Азаров має виявити винахідливість. І чи не годі зважати на галас ура-патріотів щодо «москалів, які...»? Час знаходити компроміси, бо гроші завжди біжать попереду виробництва...

Є й інші пріоритети. І хоч поле діяльності в Кабміну обмежене через великі економічні проблеми та фінансові труднощі, але уряд, який пообіцяв зміни, приречений їх здійснити. Якщо не хоче бути зметений новими політичними конкурентами, які поки що хоч і не наступають на п'яти, але вони вже є. З другого боку, питання з питань — чи спроможний цей уряд здійснювати реформи? Опоненти переконані, що ні. Але заради справедливості слід сказати, що майже всі призначені посадовці мають досвід господарської роботи, також в уряді чи в парламентських комітетах.

Чи діятимуть вони в державницькому контексті — побачимо. Крім того, відносини Кабміну і парламентської більшості не обіцяють бути безхмарними. По-друге, чимало урядовців — особистості далеко не однозначні і в суспільному сприйнятті, і в стосунках внутрі- і міжпартійних. Чи зуміють вони подолати такі проблеми — буде видно невдовзі. Противагою тут могла б стати сильна опозиція, яка б діяла не мітинговими оцінками, а конструктивно. Але, на жаль, такої у нас за роки незалежності не народилося. Принаймні поки що.

І насамкінець: правляча коаліція взялася «навести лад у державі». Дамо їй цей шанс? Адже жити так, як досі, далі не можна...

Валентина ПИСАНСЬКА.

У Верховній Раді створили нову групу

Народні обранці Ігор Рибаков (БЮТ), Інна Богословська (позафракційна) та Юрій Полунєєв (БЮТ) повідомили про створення нової депутатської групи «За конкурентоспроможність і реформи». До її складу ввійшли 14 парламентаріїв — позафракційні, члени БЮТ і «НУ-НС», які підписали коаліційну угоду.

— Останнім часом народні депутати фактично втратили самостійність і виконують лише волю партійних лідерів, — зазначила І. Богословська. — Саме тому робота групи будуватиметься на демократичних засадах — усі члени групи матимуть рівні права. Саме відновлення статусу депутата як особистості, переконані народні обранці, стане основою оздоровлення парламентаризму.

У своїй роботі депутати керуватимуться десятьма принципами. Зокрема, щодо модернізації національного виробництва, податкової реформи, сприяння розвиткові малого та середнього бізнесу та підтримки аграрного сектору.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Щоправда, учасники брифінгу відмовилися називати прізвища всіх членів групи. За словами І. Богословської, це насамперед робиться для їхньої безпеки. «Нині ми маємо нездорову ситуацію, коли людей залякують. У нас є кілька записів телефонних розмов, де депутатам відверто погрожують», — сказала вона. Крім того, за словами І. Богословської, підписантам коаліційної угоди на робоче місце підкладають жалобні стрічки й квіти. Водночас, щоб захистити депутатів, група подала заявку для виділення їм у сесійній залі окремого місця.

А заяви БЮТ (забрати депутатські мандати у підписантів коаліційної угоди) І. Рибаков сприймає як звичайні погрози, адже норми про імперативний мандат немає ні в Конституції, ні в Регламенті. «Це лише тиск, щоб ті депутати, які ще вагаються, не зробили «хибний» крок», — зазначив він. Натомість Юрій Полунєєв зауважив, що боїться не втратити депутатський мандат, а «не зробити нічого корисного для країни».

Олена ГОРБУНОВА.

АКТУАЛЬНО

Перевірка стихією

За прогнозами фахівців, цьогорічна повінь загрожує багатьом регіонам країни. Вона може стати найсильнішою за останні десять років. Скажімо, вже сьогодні в Любешівському районі Волинської області під загрозою затоплення перебувають майже три сотні будинків. Підтоплення загрожує й населеним пунктам Рівненщини, іншим регіонам.

Досвід минулих років свідчить про системність проблеми з підтопленням. Ось лише декілька цифр, які доводять це: до 2010 року площі підтоплень в Україні збільшилися майже в 1,7 разу порівняно з 2004 роком і поширюються на чверть території країни. Ураженість підтопленням території Миколаївської області перевищує 50 відсотків, Одеської та Херсонської — 40 відсотків. За прогнозами фахівців, до 2012 року підтоплення цих областей збільшиться ще на третину. Ліквідація наслідків, які ми на сьогодні вже маємо, їх запобігання та утримання систем захисту в цілому по Україні потребує щорічно понад 10 мільярдів гривень. Тим часом, бюджет на нинішній рік не затверджений і це створює проблеми з фінансуванням на запобігання та боротьбу із стихією.

Заради справедливості, скажу, що більше наполегливості у попередженні підтоплень слід проявити і органам виконавчої влади та місцевого самоврядування. Адже чи не в кожному населеному пункті бачимо засмічені та замулені колекторно-дренажні мережі, зливову каналізацію, забудовані подекуди до самого берега заплави річок. Дуже часто можливість стоку поверхневих і ґрунтових вод перекрита інженерними і транспортними комунікаціями, порушується режим господарювання у прибережних захисних смугах, і цей перелік можна продовжити.

На мою думку, пізно хапатися за насоси, екскаватори та лопати, коли вода вже руйнує будинки, зносить дамби, розмиває береги. Куди важливіше попереджувати стихію. Але, на жаль, Кабінет Міністрів теж не працює на випередження небезпечних ситуацій. Ще 2003 року Верховна Рада рекомендувала створити урядову комісію з цих питань, але тоді в Кабміні вирішили, що це недоцільно. А створили урядову комісію лише на 2010 рік перед самим водопіллям.

Варто згадати про ще один документ. Комітет Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи за результатами виїзного засідання рекомендував Кабінету Міністрів до 1 липня 2009 року розробити і затвердити Державну програму запобігання і боротьби з підтопленнями земель, однак розробку і цієї програми урядові визнали недоцільною. Як наслідок — перед загрозою паводку і підтоплення ми намагаємося в найкоротші терміни надолужити згаяне, витрачаємо величезні кошти і ресурси, зазвичай без особливого успіху.

Переконаний, що проблема підтоплень в Україні потребує системного вирішення. Тож фракція «Блок Литвина» наполягає на тому, щоб терміново і невідкладно розробити Загальнодержавну програму запобігання затопленню та підтопленню територій України. Щоб у майбутньому вберегти український народ від таких катаклізмів.

Микола ШЕРШУН,
народний депутат України.

Національний банк України попереджає про можливе підтоплення банківських сховищ у Києві, *повідомляє Головне управління НБУ в Києві та Київській області*

В Україні виявлено серйозні порушення прав людини і поширена корупція, заявила державний секретар США *Хілларі КЛІНТОН* у щорічній доповіді Конгресу США про дотримання прав людини країнами—членами ООН

Сьогодні — День землевпорядника

Тим, хто стоїть біля колиски всього живого і сущого

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Вам, шановні землевпорядники, долею, історією, народом ввірена почесна й надзвичайно відповідальна місія — впорядкування рідної землі.

Забезпечення умов для реалізації конституційних прав на землю громадян, охорона, раціональне використання земель, контроль за дотриманням земельного законодавства, створення системи державного земельного кадастру, науково-методичне забезпечення державної земельної політики — далеко не повний перелік ваших повсякденних турбот.

Ваш професіоналізм, затребуваність, вміння бачити перспективу виводить земельну службу на новий рівень її значущості в житті країни.

Переконаний, спільними зусиллями досягнемо бажаних результатів на шляху зміцнення державності, вдосконалення законодавчої бази земельних відносин, створення дієвих механізмів підвищення добробуту громадян, забезпечення економічної національної безпеки.

У цей святковий день зичу працівникам земельної служби здоров'я, щастя, сімейного затишку, добробуту та нових здобутків на благо народу України.

Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН.

ВРОЖАЙ—2010

ХМЕЛЬНИЧЧИНА

Мали прибутки, тепер рахують втрати

Майже 1800 гектарів площ, що зайняті посівами озимого ріпаку в Кам'янець-Подільському районі на Хмельниччині, доведеться з настанням тепла пересіяти пізніми ярими культурами. Про це повідомляють фахівці місцевого управління агропромислового розвитку. Ріпак не витримав випробувань морозами, льодовою кіркою. В останні роки господарства мали від цієї культури гарні прибутки. Нині ж рахують втрати. На щастя, стан посівів інших озимих — задовільний.

Віра ШПИЛЬОВА.

Наділ відміряти — не поле перейти

Напередодні свого професійного свята керівники Держкомзему влаштували одразу кілька зустрічей із журналістами. На них, за посередництва пишучої та знімаючої братії, вони намагалися повідати громадськості про тонкощі земельної справи. Також розповідали про кадри, котрі, як відомо, вирішують усе, та проблеми, що переслідують представників цієї важливої для людей професії. Одна з них — у відомстві ззовні дедалі більше відчувають тиск. Бо, вважає голова Держкомзему Олег Кулініч, «стали заручниками того, що за ці роки розпорошено інтелектуальний і кадровий потенціал галузі. Фактично сьогодні нашій великій землевпорядній сім'ї намагаються нав'язати або продиктувати умови, напрямки, формат діяльності ті структури, які переважно формують тіньовий обіг у земельній сфері».

Поскаржився Олег Кулініч і на невелику заробітну плату службовців, котрим належить опікуватися гектарами. Вона «не зіставна з тим вкладом, який ті вносять у систему збереження земельних ресурсів для держави... це якраз люди, які заради справи часто жертвують своїм часом, здоров'ям, позбавляють уваги свої сім'ї». Хоча на місцях їм часто доводиться реалізовувати складні завдання. Вони «тягарем лягли безпосередньо на плечі землевпорядників, виконавців, геодезистів у кожному районі, місті, області. Це ті люди, які безпосередньо не ліпили, не прошивали технічну документацію задля галочки для звітності, а виходили в поля при мінусових температурах і йшли назустріч людям. Інколи вдалося відродити довіру людей. І це за умов, коли одні тебе сприймають, можливо, як елемент якоїсь корупційної державної моделі, а інші — все-таки як людину, котра прийшла виконати свою державну соціальну функцію, щоб реалізувати те конституційне право громадян, про яке всі так розказують, яким усі так «опікуються».

До честі Держкомзему, під час зустрічей із журналістами часто говорилося про речі аж ніяк не святкові й для відомства малоприємні. Приміром — про намагання викорінити корупцію в системі.

— В Україні нездоровий ажіотаж у сфері земельних відносин, — вважає заступник голови Держкомзему Сергій Бєльчик. — І він супроводжувався спекулятивними цінами на землю, в тому числі, спекулятивними операціями із земельними ресурсами. Про це необхідно говорити відверто й об'єктивно. Тому в минулі роки він вплинув і на питання нашої кадрової політики. Але наша система, на мою думку, в цілому витримала це навантаження. Однак у засобах масової інформації, як прикро, періодично висвітлюються факти, що стосуються тих чи інших негараздів з точки зору етики поведінки, дотримання антикорупційного законодавства з боку наших працівників. І територіальних органів Держкомзему, і працівників наших підприємств. Хоча, згідно зі статистикою, частіше до відповідальності притягуються не працівники територіальних органів Держкомзему, а органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади, які уповноважені на прийняття тих чи інших рішень у сфері земельних відносин. А наші працівники фактично є виконавцями цих рішень. Потрібно чітко розуміти це й розмежовувати повноваження наших органів у сфері регулювання земельних відносин».

Хоча Сергій Бєльчик погоджується з тим, що чиновницькі зловживання також є однією з причин частих кадрових змін.

— Не тільки в нас, а й в інших органах влади, — каже він, — спостерігалася певна плинність кадрів. Хтось ішов за власним бажанням, деяких ми просили піти через імовірне допущення корупційних діянь тощо. Звісно, дехто з працівників висловлюють незадоволення, зокрема, на шпальтах засобів масової інформації. Особисто аналізував діяльність одного з таких персонажів (керівника підрозділу на місцях), то, дійсно, там були нездорові речі. А роблячи їх, він автоматично дає приклад своїм підлеглим. Тоді про які вимоги можна говорити до того чи іншого підрозділу, якщо керівник мало того, що не справляється зі своїми функціональними обов'язками, а по суті здійснює протиправну діяльність. Такі ситуації ми намагаємось упередити.

Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Заступник голови Держкомзему Сергій Бєльчик під час зустрічі з журналістами показує, що науково-технічних розробок у сфері земельних відносин за бюджетні кошти в попередні роки виконувалося немало, але ефект від них мізерний.

Утім, є вагоміші причини недостатньої укомплектованості земельними кадрами. Останнім часом штат Держкомзему вдалося наростити. Проте кадровий голод все одно відчувається. Адже, за словами Сергія Бєльчика, підрозділи вдалося укомплектувати лише на 71 відсоток. «Ви знаєте, — пояснює він, — норми чинного законодавства, які передбачають процедури конкурсу, стажування тощо, які відтерміновують призначення працівників. Варто відверто говорити й стосовно фінансування. З цим питанням також однозначно пов'язане укомплектування штатів».

Незважаючи на недостатню кількість спеціалістів, працювати в земельній сфері не кожному під силу. Адже, щоб бути фахівцем у цій справі, треба мати достатній рівень знань. Під час зустрічей із журналістами на підтвердження наводилися такі цифри: з повною вищою освітою у системі 67 відсотків працівників, з базовою вищою — 10, з неповною вищою — 17, повною загальною — 6 відсотків.

А заступник голови Держкомзему Віктор Петрук наголосив: з метою посилення вимог до кандидатів на зайняття посад, особливо керівної ланки районних, міських відділів, обласних управлінь, у відомстві торік затверджено кваліфікаційні вимоги про призначення на посаду. А оскільки до сфери управління Держкомзему входять державні підприємства, затверджено й Порядок конкурсного відбору кандидатів на заміщення вакантних посад керівників цих державних підприємств.

Валерій ДРУЖЕНКО.

Фото Галини КВІТКИ.

У Верховній Раді голові Держкомзему Олегу Кулінічу *(на знімку — праворуч)* є про що поговорити з народними депутатами.

15 БЕРЕЗНЯ — ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ПРАВ СПОЖИВАЧА

Святкові роздуми про смак совкових бутербродів

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР

Утім, є привід для оптимізму. З 1 січня цього року нам дозволили... згадати смак совкових бутербродів. Відтепер «Лікарську» ковбасу мають готувати з м'яса, без додавання сої! Ностальгічні мотиви навіяв ухвалений ще 2006 року новий-старий державний стандарт, який нарешті набув чинності.

— З огляду на кризу виробники і надалі намагатимуться обійти вимоги стандарту і максимально здешевити свою продукцію, — розчаровує начальник відділу тестувань Центру незалежних споживчих експертиз «Тест» Ніна Кильдій. — Адже із середньостатистичною зарплатою мало хто може собі дозволити купувати «Лікарську» по 300 гривень за кілограм. Можливо, на полицях магазинів просто поменшає ковбас вищого гатунку.

За новими ДСТУ використовувати в соєвих «варіаціях на тему» популярні назви заборонено, тож ковбаси «Лікарська-екстра» чи, приміром, «Дитячанова» мають зникнути з асортименту наших магазинів! Але вони і досі там.

Критичний стан споживчого ринку днями обговорювали учасники «круглого столу», влаштованого громадською організацією «Союз споживачів України». Учасники дискусії констатували: останнім часом країни Євросоюзу висувають більш жорсткі вимоги до виробників та постачальників продукції, а Україна відкрила ринок неконтрольованому, низькоякісному імпорту. Застарілі вимоги до якості продукції не сприяють захисту прав споживачів: програму гармонізації національних державних стандартів з європейськими вкотре провалено.

— Сьогодні ми маємо близько 300 законодавчих актів, які регламентують захист прав споживачів, — підсумовує колишній глава Держспоживзахисту України 1992—1996 років Владислав Єрмаков. — Проте зміни, внесені у законодавство, особливо після 2005 року, відсунули інтереси споживачів на останній план. Зокрема, нині контролюючі структури змушені заздалегідь (за 10 днів) повідомляти торговельні точки та інші суб'єкти господарювання про майбутню перевірку, що дозволяє порушникам легко уникати відповідальності. Тим часом досі, вже більше двох років, у Верховній Раді лежать проекти засадничих законів — «Про безпеку продукції», «Про ринковий нагляд», «Про дефектну продукцію», без яких усі розмови про захист прав споживачів — порожній звук.

Експерти мають претензії і до останньої редакції закону про захист прав споживачів, — зокрема, до визначення «істотного недоліку товару».

— Фактично закон дозволяє реалізацію неякісної продукції, — шокує заступник начальника Головного управління з питань захисту прав споживачів КМДА Владислава Хижняк.

Торік на 70 відсотках проінспектованих управлінням суб'єктів господарювання виявили порушення. Втім, будь-який візит контролерів фактично обмежується перевіркою документів на товар, — на лабораторні дослідження якості продукту немає коштів.

— Торік до управління надійшло близько чотирьох тисяч скарг та заяв споживачів, — додає Владислава Хижняк. — При цьому, хоч як це дивно, на низьку якість продуктів харчування нарікали найменше. Річ у тім, що споживачі не готові відстоювати свої права, коли вартість покупки є незначною. Найчастіше скаржаться на недолугі послуги та неякісні промтовари — мобільні телефони, меблі тощо.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

До честі Держкомзему, під час зустрічей із журналістами часто говорилося про речі аж ніяк не святкові

Мати чергує у школі, щоб дитину не забрали з уроків на допит

СИТУАЦІЯ

На Вінниччині після допиту в міліції покінчив життя самогубством 13-річний хлопчик. Тепер слідчі мають намір поговорити з його молодшим братом. Незважаючи на те, що мати категорично проти цього, правоохоронці наполягають на своєму.

«Слідчий обманув мене...»

— Мені подзвонила вчителька, повідомила, що в школу прийшов слідчий прокуратури, щоб поговорити з моїм сином, — схвильовано розповідає Світлана Ніколішина з райцентру Теплик на Вінниччині. Це її Віталик наклав на себе руки — повісився на дереві за хатою.

— Я блискавкою прилетіла в школу, — продовжує пані Світлана. — Мені до школи рукою подати. Вбігаю в учительську, а там представник з районної прокуратури. Як побачив мене, то не міг сховати здивування, мовляв, як це я дізналася, що він тут.

Мати категорично заборонила йому вести розмову із сином. Максиму, так звати молодшого сина Ніколішиної, тільки вісім років, він третьокласник. Але не тому, що він ще малий. Бо ж саме після допиту в міліції старший син Віталик вчинив самогубство.

У хаті його однокласника пропали вироби із золота. Віталик бував там часто. Через два тижні після крадіжки батьки написали заяву в міліцію. Назвали прізвище хлопця, який приходив до них пограти на комп'ютері. Після другого допиту в міліції хлопчик накинув на шию петлю. Перед тим написав записку: «Мамо, я не брав того золота. Я тебе любив. Люби братика». Трагедія сталася у селі Бджільна, цього ж району. Там ще донедавна проживала Світлана зі своїми двома синами. Після того вона переїхала до Теплика.

— Після похорону мені дзвонили з міліції, казали, що хочуть поговорити з Максимом, — продовжує Світлана. — Потім додому приходили. Їх цікавить, що саме казав молодшому братові Віталик в останні хвилини їхнього спілкування. Коли двоє прийшли додому, я попросила, щоб назвали себе, хто вони і звідки. Один каже, що він з прокуратури області. Я й повірила. А коли була після того в районній прокуратурі, бачу, він ходить коридором. Запитую секретарку, хто цей чоловік. Вона відповідає: «Це наш слідчий». В учительській одразу впізнала його. Так і сказала, що не хочу з ним говорити, бо він брехун... Того дня мати до кінця уроків залишалася в школі — то в коридорі стояла біля класу, то при вході до школи...

Міліціонери не порушили закон

Перевірку дій слідчих під час допиту 13-річного хлопця провели після трагедії представники обласного управління міліції.

— Службовою перевіркою дій наших слідчих встановлено, що вони не вийшли за рамки закону під час проведення допиту 13-річного учня, — каже начальник Теплицького райвідділу міліції Микола Сохацький. — Оперуповноважений кримінальної міліції у справах дітей, так само, як інші оперативники, молоді хлопці. Не чинили вони тиску на дитину. Наскільки мені відомо, прокуратура ще проводить експертизу почерку записки. В інших питаннях перевірку закінчили.

Одного разу слідчі спілкувалися з дитиною у присутності матері, другий — класного керівника Оксани Гордієнко. За її словами, погроз на адресу дитини вона не чула. Так само не чинили на хлопця тиску. Вчителька звернула увагу, що додому хлопець повертався у нормальному настрої, не виглядав стурбованим чи наляканим.

Але...

Тим часом у райцентрі ходять чутки, що міліціонери мали ще одну розмову з Віталиком.

— Мені діти розповіли, що бачили, як біля ринку з Віталиком говорили міліціонери, садили його в машину, — продовжує пані Світлана. — Вони готові повторити це для запису на телекамеру, тільки б імен не називали і облич не показували. Повірте, я їх про це не просила. Вони самі мені про це сказали. У той день Віталика підвозив додому знайомий чоловік. «Я вважала, що діти сплутали його машину з машиною дільничного, — каже мати Віталика. — Але діти запевняють, що бачили саме міліціонерів...»

За словами співрозмовниці, до неї додому вже приходила дружина дільничного. «Клялася і запевняла, що її чоловік не перепиняв мого сина і нічого лихого йому не заподіяв, — розповідає пані Світлана. — Але хіба я про таке комусь казала? Я не стверджую того, чого не знаю. Нехай це людям пояснить. Бо це не я, а вони говорять».

Хату переміряли вздовж і впоперек — для чого?

— Мені ніхто й слова не сказав про закінчення перевірки, — продовжує розмову Світлана Ніколішина. — Чому мовчать, не знаю. Так само не можу зрозуміти ще одне. Нащо було їм так ретельно описувати все, що є в мене в хаті? З рулеткою в руках міліціонери переміряли площу кімнат, так само переміряли висоту і ширину дверей та вікон. Тоді все сприймала байдуже. Серце краяло горе. Мені було не до того. А тепер думаю, нащо все це вони робили і чому нічого не сказали. Маю я право знати про це?..

Максим після смерті брата дуже змінився. «Інколи я не впізнаю дитини, — каже мама. — То він без причини починає плакати, або, навпаки, сміятися. Став дратівливий, нервовий. Скажіть, хіба можна в такій ситуації, щоб слідчі знов нагадували йому про трагедію з братом? Невже вони не люди, що не розуміють цього? Я біля нього, вибачайте, як біля розбитого яйця, оберігаю від усього, а вони...»

Жінка має намір поїхати у Вінницю, показати дитину психологу, а може, й психіатру. Бо люди різне кажуть. Наводять приклад, коли в одній сім'ї спочатку так само вчинив один хлопець, а через деякий час наклав на себе руки його молодший брат. «Мені дитину треба рятувати, виводити із стресового стану, а їм що до цього? Для них головне — золото знайти. Гадають, не розумію, про що вони знову говоритимуть тепер уже з молодшим сином...»

Викрадені золоті речі справді поки що не знайдено.

Вони не мали права втручатися у психіку дитини

З чоловіком пані Світлана розлучилася п'ять років тому. Дехто з їхніх знайомих каже, що покійному Віталику могло передатися психічне захворювання батька. Можливо, через це хлопчику складніше давалася навчання. Зате фізкультурою Віталик міг займатися протягом усіх уроків. Навіть брав участь у всеукраїнських змаганнях з боротьби. Цьому виду спорту віддавав перевагу, відвідував секцію боротьби. Про його товариськість говорять не тільки однокласники, а й учителі. Перша парта у середньому ряду, за якою сидів Віталик, нині пустує. Мати звернулася з листами у Київ до міліцейського відомства, Генпрокуратури.

— Мою рідну кровинку вже ніколи не повернути з того світу, — не стримує сліз молода жінка, — але ж мусить хтось задуматися над тим, як мають поводитися міліціонери у таких ситуаціях з неповнолітніми дітьми. Вони навіть не припускають, що відбувається в душах дітей уже тоді, коли ті переступають поріг міліції...

Не можна допитувати дітей так, як допитують дорослих, переконана згорьована мати. Саме це вона намагається довести. Сподівається на розуміння вищого керівництва тих, хто допитував її сина. «Вони не мали права цього робити, не повинні були втручатися у психіку дитини, — схлипує згорьована мати. — Якби не міліція, Віталичок нині ходив би по білому світу, а не лежав у могилі».

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

На знімку: таким усміхненим запам'ятається Віталик усім, хто знав його.

Фото надано матір'ю покійного хлопчика.

КОМЕНТАР

Прокурор Теплицького району Олександр Долецький:

— Дійсно, я направляв слідчого в школу, щоб поспілкувався з братом покійного. Важливо встановити причину, що саме штовхнуло дитину на такий фатальний крок. Яка на той час була ситуація в сім'ї, про що говорили і так далі. Розслідування крадіжки проводить міліція. То не наша справа. Повторюю, ми маємо встановити причину самогубства дитини. Закон не забороняє спілкуватися слідчому з неповнолітніми. Зрозуміло, є ще й моральний аспект. Якщо мати не хоче, щоб спілкувалися з дитиною, це її право. Не хоче, то не хоче...

15 БЕРЕЗНЯ — ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СПОЖИВАЧА

Заклик повернутися в середньовіччя можна сприймати без іронії

Захищати права споживачів у Кам'янці почали ще за часів «похмурого середньовіччя». «В архівах можна знайти статути Великого князя Литовського кінця XVI століття, якими він забороняв виробництво та продаж пива в корчмах без спеціального дозволу», — розповідає Сергій Цвяк, начальник відділу торгівлі та захисту прав споживачів управління економіки Кам'янець-Подільської міської ради.

Свого часу наше місто теж належало литовським князям. «У цей час воно було відомим торговим центром, — додає чиновник. — У середньовічному Кам'янці продавці, які привозили товари до Караван-Сараю (нині ця місцина має назву Карвасари), насамперед несли власні ваги на перевірку до міської Ратуші. Так само перевіряли і якість доставлених ними товарів».

Сучасним захисникам прав споживачів було б не соромно зустрітися зі своїми «колегами» із середньовіччя.

— Люди приходять до нашого відділу і отримують допомогу. У результаті позитивного розгляду звернень торік громадянам відшкодовано понад сто тисяч гривень за придбання неякісного товару або здійснено обмін на якісний, — підбиває підсумки Сергій Цвяк. — Ми часто виходимо на перевірки разом з іншими контролюючими органами. На жаль, торговці поки що не навчилися працювати без порушень, продавці часто-густо працюють без санітарних книжок, несвоєчасно проходять медичний огляд, реалізують продукти із вичерпаним терміном придатності чи без дотримання відповідних санітарних умов зберігання, не мають документів про походження, якість та безпеку товару тощо. Розказуючи товар на полицях, часто ігнорують вимоги про правила товарного сусідства. На жаль, навіть «Куточок споживача» є аж ніяк не у кожному магазині!

Нечемних продавців доводиться «виховувати» штрафами, навіть призупиняти діяльність окремих об'єктів, а працівників відсторонювати від роботи. Для жодної зі сторін ці ситуації не дуже приємні. Набагато приємніше спілкуватися з виробниками і торговцями, які з любов'ю до рідного міста вже кілька років поспіль 15 березня влаштовують виставки, ярмарки-розпродажі своєї продукції за цінами виробника. «Відомі фірми ТзОВ "Український кристал", ПП «Полуботкін», підприємство «ЗС ЛТД», ЗАТ «Хлібокомбінат», ТзОВ «Птахокомбінат», ВАТ «Адамс», ЗАТ «Агрофірма «Авіс», ТзОВ «С. С. С. Р.» перетворюють ці ярмарки на справжнє свято, — зазначає Сергій Цвяк. — А наш відділ під час цих заходів надає правові консультації громадянам, поширює «Пам'ятки споживача». Хочемо, щоб покупці були обізнані, а продавці та надавачі послуг дбали про честь своєї марки, а не про сумнівний прибуток».

Якщо середньовіччя демонструє гарні зразки таких відносин, то заклик повернутися назад можна сприймати без іронії.

Віра ШПИЛЬОВА.

Це загальновідомо: не можна допитувати дітей так, як допитують дорослих

ПЛАНЕТА

Громада проти відкриття табору для нелегалів

Днями мешканці сіл Форнош та Дерцен Мукачівського району зібралися поблизу колишнього військового містечка, яке планується передати під табір для нелегалів. Люди блокували дії представників Міноборони та Міністерства внутрішніх справ, які намагалися оформити акт прийому-передачі об'єкта на баланс головного управління МВС України в Закарпатській області, повідомили «Голосу України» в управлінні інформації та зв'язків із громадськістю ОДА.

Мешканці навколишніх сіл насамперед побоюються появи разом із нелегалами нових інфекційних хвороб. Крім того, батьки переживають за безпеку своїх дітей. Табір планують будувати між селами, а старшокласники з Форноша щодня ходять пішки і їздять на велосипедах у Дерценську школу. Ще людей обурює те, що на їхній землі щось зібралися будувати, не лише не порадившись із ними, а й навіть нічого їм не повідомивши. Тому вони налаштовані боротися проти будівництва рішуче — в селах планують провести референдум з цього питання.

Люди блокували роботу представників міністерств оборони та внутрішніх справ, і, врешті-решт, під тиском громадськості чиновники були змушені покинути військове містечко. Селяни ухвалили текст звернення до Президента України, Кабміну та Верховної Ради з вимогою заборонити розміщення пункту тимчасового утримання іноземців на території Мукачівського району. Обласна влада підтримує громаду.

Василь НИТКА.

Ужгород.

Туреччина відкликала посла у Швеції

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

В Анкарі вважають, що рішення шведського парламенту було прийнято на догоду внутрішньополітичним інтересам. Раніше Туреччина різко відреагувала на прийняття 4 березня Комітетом з міжнародних справ палати представників Конгресу США резолюції про визнання геноциду вірменів і відкликала для консультацій посла у Вашингтоні, **повідомляє РІА Новини.**

Нагадаємо, що Туреччина традиційно відкидає обвинувачення у масовому знищенні близько 1,5 мільйона вірменів у роки Першої світової війни й дуже болісно реагує на критику з боку Заходу в цьому питанні. Між Туреччиною та Вірменією відсутні дипломатичні відносини, кордон між двома країнами закрито з 1993 року.

Водночас факт геноциду вірменського народу визнано багатьма державами. Перший це 1965 року зробив Уругвай, приклад якого наслідували Росія, Франція, Італія, Німеччина, Голландія, Бельгія, Польща, Литва, Словаччина, Швеція, Швейцарія, Греція, Кіпр, Ліван, Канада, Венесуела, Аргентина, 42 штати США. Геноцид вірменів визнали також Ватикан, Європейський парламент, Всесвітня рада церков.

ФОТОФАКТ

Надзвичайний та Повноважний Посол США в Україні Джон Теффт відвідав з візитом Крим, де зустрівся з керівництвом Автономної Республіки, зокрема з Головою Ради Міністрів АРК Віктором Плакидою (ліворуч).

Фото Арвідаса ШЕМЕТАСА (Укрінформ).

Прикарпатці готуються до «Краківського салону»

Прикарпаття візьме участь у традиційному туристичному ярмарку «Краківський салон». Про це повідомив на прес-конференції заступник голови Івано-Франківської облдержадміністрації Тарас Парфан. Ініціатори сподіваються, що «Краківський салон» стане одним із вагомих кроків в популяризації туризму Прикарпаття у Малопольському воєводстві.

Однією із головних умов успіху Прикарпаття на цьому ярмарку Тарас Парфан вважає те, що Краків уперше представить Івано-Франківську область як свого партнера. За словами посадовця, «це безпрецедентний крок» польських партнерів, які до того ж узяли на себе всі витрати української сторони. Цієї домовленості з офіційним Краковом було досягнуто під час візиту делегації Івано-Франківської області до Малопольського воєводства. Під час «Краківського салону» Прикарпаття має намір презентувати туристичний та інвестиційний потенціали області.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Новий уряд Іраку контролюватиме виведення американських військ

Очолювана прем'єр-міністром Іраку Нурі аль-Малікі коаліція лідирує у двох південних провінціях за підсумками загальних парламентських виборів, що відбулися 7 березня, повідомило агентство Франс Прес. За попередніми даними, в Ен-Наджафі коаліція аль-Малікі лідирує з перевагою в 7 тисяч голосів, у провінції Бабіль її відрив від найближчих переслідувачів становить 14 тисяч голосів.

Вибори, що відбулися в неділю — другі після падіння режиму Саддама Хусейна у 2003 році, — є важливим етапом на шляху розвитку політичної системи нового Іраку. Уряд, який обере новий парламент, зокрема, контролюватиме хід виконання угоди зі США про виведення американських військ із країни. Очікується, що попередні результати підрахунку голосів по всій країні оголосять 18 березня, а остаточні підсумки виборів — наприкінці місяця.

Польоти уві сні й наяву

Ізраїльська російськомовна преса вибухнула статтями під заголовками: «Українці воюють за польоти в Ізраїль»

СКАНДАЛ

Нещодавно Україна та Ізраїль переглянули угоду про взаємне повітряне сполучення, збільшивши максимальну кількість авіарейсів з 28 до 42 на тиждень. Однак ця прикметна подія була затьмарена скандалом: Державіаадміністрацію обвинуватили в порушенні закону й лобіюванні інтересів одного з вітчизняних авіаперевізників.

Тель-Авів — один із популярних напрямків авіапольотів із Києва. За даними Центру політичного й економічного аналізу, щорічно на ньому перевозиться майже 300000 пасажирів, що приносить близько 90 млн. доларів доходу.

22—23 лютого в Єрусалимі пройшли міжурядові переговори авіаційної влади з метою детального обговорення змін до угоди про повітряне сполучення між двома державами. Нашу делегацію очолював заступник міністра транспорту і зв'язку України, голова Державіаадміністрації Олександр Давидов. Сторони домовилися про те, що кожна з них має право призначити третього авіаперевізника на маршруті «Київ—Тель-Авів» (і в зворотному напрямку) і по одному перевізнику на іншому погодженому маршруті починаючи з літнього сезону 2010 року. Договір також передбачає відкриття рейсів із Тель-Авіва до Вінниці, бо вона розташована ближче до Умані, де могила одного з духовних вождів хасидизму рабина Нахмана.

До цієї угоди рейси з Києва до Тель-Авіва здійснювали дві українські авіакомпанії «АероСвіт» і «Донбас-Аеро», а також ізраїльські «El Al» і «Arkia», які щорічно перевозили до 300 тис. пасажирів. Однак фінансова криза внесла свої корективи: в 2009 році ця цифра зменшилася порівняно з 2008 роком на 12 відсотків, у січні 2010-го — на 14. Тому експерти українського ринку однаково мірою і зраділи, і здивувалися: логічно важко пояснити, звідки раптом узялася потреба в третьому перевізникові. Однак для авіакомпаній це шанс розширити свої горизонти.

Відомче положення про призначене авіапідприємство з боку України на експлуатацію міжнародної авіалінії передбачає можливість проведення відкритого конкурсу.

24 лютого авіакомпанія «Дніпроавіа» подала заявку на надання права на експлуатацію міжнародної повітряної лінії для виконання регулярних польотів до Тель-Авіва. Однак і «Дніпроавіа», і «Роза Вітрів», що заявляла про свої наміри, за словами їхніх представників, були позбавлені навіть самої можливості вступити в конкурентну боротьбу за право виконувати рейси між Україною й Ізраїлем.

І, можливо, ця ситуація не потрапила б на сторінки української та ізраїльської преси, якби через тиждень після підписання документів у Єрусалимі авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України» («МАУ») офіційно не оголосила, що саме вона стала тією третьою авіакомпанією, яка одержала призначення на маршрут «Київ—Тель-Авів», а в пресу не потрапила інформація про те, що Державіаадміністрація надала «МАУ» право на виконання рейсів за маршрутом «Київ—Тель-Авів» ще 18 лютого — рівно за 5 днів до того, як було підписано відповідний договір між Ізраїлем і Україною.

Цю інформацію в Державіаадміністрації спростовують. «Авіакомпанія «МАУ», яка подала заявку ще торік, чотири дні тому отримала підтвердження від авіаційної влади Ізраїлю, що вони не проти виходу «МАУ» на лінію після підписання нової угоди. Між авіаційною владою України та Ізраїлю було досягнуто домовленості, отже, в «МАУ» з'явилася можливість виконувати ці рейси», — сказав Олександр Давидов агентству «Інтерфакс-Україна» 1 березня.

Давидов також зазначив, що будь-який перевізник, котрий подасть заявку на виконання польотів між Києвом і Тель-Авівом та відповідатиме всім сучасним стандартам, може одержати призначення від української авіаційної влади. Однак рейси він зможе виконувати лише в тому разі, якщо Ізраїль також схвалить вихід авіакомпанії на цей маршрут. От тільки такі заяви Давидова, вважають у компанії «Дніпроавіа», розходяться зі справами — замість проведення конкурсу право виконання польотів кулуарно надано авіакомпанії «МАУ».

Тому «Дніпроавіа», з метою відстояти можливість чесно побороотися за виконання рейсів за маршрутом «Київ—Тель-Авів», уже звернулася до Київського окружного адміністративного суду з позовом проти Державіаадміністрації, яка, на думку юристів, незаконно надала право здійснювати польоти до Тель-Авіва «МАУ» ще до досягнення міжнародних домовленостей.

Як зазначає видання «Комерсант», позицію «Дніпроавіа» підтримав член Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя Святослав Олійник. Він відправив у Службу безпеки України, МВС і Міністерство транспорту звернення, в яких вимагає від цих відомств втрутитися і дати оцінку діям голови Державіаадміністрації Олександра Давидова. «За Законом «Про боротьбу з корупцією» держоргани мають давати всім підприємцям рівні можливості з надання послуг. А в нас склалася ситуація, коли міжнародні переговори було проведено під конкретну компанію. У законі це називається «непередбачена законодавством перевага», — заявив Святослав Олійник в інтерв'ю «Комерсанту».

Яна ОСАДЧА.

ФОТОФАКТ

У Києві на підприємстві «Завод 410 ЦА» відбулися свята з нагоди початку реалізації контракту на модернізацію літаків Ан-32 для військово-повітряних сил Індії.

Фото Олександра КОСМАЧА (Укрінформ).

У нас склалася ситуація, коли міжнародні переговори було проведено під конкретну компанію

Країна може стати найбільшою пустелею Європи

СЕРЕДОВИЩЕ НАШОГО ІСНУВАННЯ

«Ліс — це легені планети?». Наші чиновники так не вважають. Економічні інтереси значно вагоміші за екологічні. Від одних брязкає у кишені, а від других — ні холодно ні жарко. Сьогодні. А завтра? Хоча, схоже, те «завтра» може настати передчасно. Повені на Заході, підтоплення на Півдні, заметені снігом дороги на Сході (бо захисні смуги вже давно і безжально вирубано). І цей перелік недбалості можна продовжувати скільки завгодно. Під сокиру йдуть сквери, парки, ліси...

Столиця подає поганий приклад

У столиці чи не щотижня спалахують скандали, в основі яких лежить вирубування зелених насаджень. Можна згадати поварварському знищені дерева біля метро «Дарниця» **(на знімку).** Прокуратура міста Києва оцінила збитки від вирубування кількох сотень столітніх дерев у... 74 тисячі гривень. Порівняно з тим, які бариші отримають власники цієї землі, це мізер. А тим часом цілий житловий масив залишили беззахисним перед вихлопними газами з найнапруженішої траси столиці.

Не краща ситуація і в Голосіївському районі, де планують знищити парк Либідський, що біля однойменної станції метро. А це 3,8 гектара, на яких понад 2 тисячі дерев і кущів. При цьому Державне управління екології в Києві провело експертизу і надало висновок, що вирубування нібито не вплине на стан довкілля. І це при тому, що поруч знаходиться найзагазованіша Московська площа! Та замість скверу тут незабаром постане Кафедральний собор Московського патріархату. Ще під одну церковну споруду передано гектар скверу на проспекті Науки, 40. На таку саму долю очікує й сквер Холмогорський, теж у Голосіївському районі. Тим часом самі віруючі наполягають, що це проекти комерційні і до віри в Бога вони не мають жодного стосунку. Та на мирян, схоже, ніхто із чиновників не зважає. І за словами голови спілки порятунку Голосієва **Михайла Михалка,** наступ іде на всіх фронтах.

Не один рік знадобився місцевій громаді, щоб домогтися присвоєння природному парку «Голосіївський» статусу національного. Зрештою, 2007 року Президент таки підписав відповідний указ. Проте київська влада досі документально не визначила межі парку, а отже, немає і рішення про передачу КМДА землі в підпорядкування держави.

— А чому? — запитує Михайло Михалко. Бо поки землі переходять із одного статусу в інший, вони не переміряні і на них немає документа, їх можна красти.

За його словами, парк уже скоротився майже втричі — і з 11 тисяч 66 гектарів тепер залишилося лише 4 тисячі 500 га.

До речі, у тому-таки Голосіївському парку облюбувала собі місце «Лікарня майбутнього» — колись багатообіцяючий та розрекламований проект колишньої першої леді. Так от, як стверджує пан Михайло, саме на території, де хочуть будувати цей медичний заклад, помічені під знесення дуби, яким по кілька сотень років. Але для нинішніх керманичів такі аргументи нічого не значать. Мабуть, тому, каже Михайло Михалко, вони так і не отримали відповідь на своє звернення із цього приводу до Державного управління справами, що займалося облаштуванням місця для лікарні.

— Як ви думаєте, чому нинішня київська влада заходилася міняти генплан столиці? — запитує Михайло Михалко. — Бо тут хочуть замести сліди. Адже за таке перепрофілювання зелених зон та ще й у таких масштабах треба саджати в тюрму. А вони хочуть узаконити те, що накоїли. Тому й міняють.

Кияни мусять не дати змінити цей план. На жаль, чекати підтримки вищої влади, каже пан Михайло, не доводиться. Бо Президент працює у тандемі із столичним головою. Так було раніше, так залишається і нині.

Незаконна роздача земель у зелених зонах триває

— Якщо колишній голова дозволяв собі лише частково врізатися в зелені зони, — каже громадський діяч Михайло Михалко, і відводив сотку чи дві, то нинішній очільник Києва не гребує нічим — забирає цілими парками і скверами.

Вакханалію можна зупинити лише накладенням мораторію на нові землевідведення, вважає природоохоронець, та переглянути те, що вже накоїли. Інакше Київ просто задихнеться.

Тим часом, як зазначає еколог, голова Київського еколого-культурного центру **Володимир Борейко,** чиновники у питаннях землевідведення почали прикриватися ще й Євро-2012.

— Йдеться про Труханів острів, де планується наметове містечко і фан-клуб, озеро Вирлиця, де хочуть знищити зелену зону під готель. Також є плани знищити дубовий гай на території Виставкового центру (колишня ВДНГ) під будівництво нового спортивного комплексу. Не краща доля очікує й на Жуків острів та Гідропарк. А у Святошинських лісах мають прокласти декілька нових доріг. Я також занепокоєний планами збудувати готель на 200 номерів і гольф-клуб в урочищі «Верблюд», що на Оболоні. Адже там зона рослин, звірів і птахів, занесених до Червоної книги. Вчені мали намір створити там заповідну зону. На жаль, не сталося. І йдеться про сотні гектарів. Водночас у нас є приклад Олімпіади-80, у проведенні якої Київ теж брав участь. Тоді не було знищено жодного дерева. За це місто отримало від Олімпійського комітету навіть нагороду. Чому нині не можна повторити ці досягнення? Річ у тім, що під «Євро» різні комерційні фірми хочуть робити те, що їм не можуть дозволити просто так.

Утім, у КМДА категоричні. Кажуть — землю давно виділено, причому законно і ніхто нічого скасовувати не збирається.

Збезлісення Карпат призвело до повеней

Водночас Володимир Борейко вважає, що саме бездумне вирубування карпатських лісів спричинило останні нищівні повені. Він каже, що, втративши за останні роки значну частину лісового покриву, українські Карпати неспроможні утримувати вологу. Вода швидко стікає в долини, створюючи масштабні екологічні лиха. Більш густий ліс затримав би частину дощової води в горах, і вона так стрімко не потрапила б до річки. Сусідні з Україною Польща, Словаччина й Румунія вже усвідомили небезпеку і припинили промислове вирубування лісу в Татрах і Карпатах, зазначив еколог. До речі, у Швейцарських Альпах паводок, подібний до карпатських, востаннє стався майже 200 років тому. Саме тоді у Швейцарії, з'ясувавши причину лиха, відмовилися від суцільного вирубування в горах.

Натомість в Україні на це не зважають. До того ж, зазначає еколог, якщо за 60 років радянської влади знищили 30 відсотків карпатських лісів, то за 15 років незалежності темпи вдвічі більші. Тим часом мораторій на вирубування лісів та заборону вивозити за кордон деревину і пиломатеріали, який періодично запроваджують депутати, бажаних результатів не дає.

Еколог покладає відповідальність на структуру Держлісгоспу, який нині поєднує функції промислової заготівлі та водночас збереження лісів. А насправді ж, каже В. Борейко, тут займаються переважно лише вирубуванням. А якщо й відновлюють насадження, то замість зрубаних могутніх буків, коріння яких іде далеко в глибину і тим самим утримує грунти, тепер у Карпатах висаджують переважно дешеві ялини з поверхневою кореневою системою, що аж ніяк не сприяє укріпленню схилів та швидкому поглинанню вологи.

Вихід еколог бачить у розмежуванні функцій. Для цього, за словами Володимира Борейка, у структурі Кабміну має утворитися окрема державна установа, яка б займалася насадженням, утриманням та охороною лісу, а інша установа має займатися виняткова вирубкою. А на допомогу їй мусить прийти незалежна академічна наука, яка все моніторитиме і надаватиме рекомендації, де і що рубати. Бо ж нинішні інститути — відомчі і підпорядковані Держлісгоспу. А тому, за словами еколога, якщо ці інституції й мають якісь претензії чи рекомендації, то висловити їх — означає фактично позбутися роботи.

Крім того, еколог звертає увагу і на факти незаконного вирубування лісів у Криму та на сході України. Там часто-густо вирубування заповідників ведеться під виглядом санітарного очищення лісу від наслідків пожежі тощо. А пожежі тут виникають дуже часто. Чомусь... Тому якщо найближчим часом на державному рівні не буде вжито дієвих заходів із відновлення зелених насаджень та розширення їхніх площ, Україна, за словами експертів, просто опиниться перед екологічною катастрофою. Бо втрата зелених насаджень — це й серйозні порушення в гідрологічному режимі, зміна рівня водойм, зміна рівня річок, а також — активізація ерозійних процесів. Нині в Україні за один рік безповоротно деградують десятки тисяч гектарів наших земель. Отже, нині перед нами постала ще одна загроза — спустелювання.

НАША ДОВІДКА

Ще за радянської влади, 1988 року, виконком київської міської ради ухвалив рішення за № 1008, яким заборонялося будівництво в межах Голосіївського парку. В роки незалежності цю постанову скасували.

Марина КРИВДА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Хотиславський кар'єр: загроза озерам Волині

У Луцьку, в сесійному залі облради, пройшли громадські слухання з питань впровадження проекту «Розробка крейдяних покладів родовища «Хотиславське» (друга черга) в Малоритському районі Брестської області Республіки Білорусь».

У слуханнях взяли участь представники влади області, фірми «Трайпл», яка інвестує розробку кар'єру, представники підприємств, що будуються, науковці України та Білорусі, спеціалісти міністерств охорони навколишнього середовища обох держав, представники громадських організацій, журналісти. Обговорення важливої теми зініційовано Волинською обласною радою.

Учасники зустрічі висловили стурбованість ситуацією, яка може виникнути внаслідок реалізації цього проекту, його впливу на екосистему Шацького національного природного парку, зокрема таку природну перлину, як озеро Світязь. Адже кар'єр, розробка якого проводитиметься до глибини 45 метрів, розташований не лише неподалік Шацького національного природного парку, а й поруч із заповідними територіями поблизу озер Дружба (Святе), Турське Ратнівського району, від яких до Хотиславського родовища лише 7-10 кілометрів і підземні водотоки спрямовані саме в бік Білорусі.

За підсумками громадських слухань прийнято резолюцію, яка закликає білоруську сторону більш виважено підійти до проектування нового виробництва, врахувавши природоохоронні інтереси нашої держави і, в першу чергу, жителів прикордонних районів Волині.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

ІЗ РЕГІОНІВ

ДОНЕЦЬК

На місці териконів виростуть будинки

Генеральний план розвитку Донецька на період до 2031 року прийняла міська рада. У документі, зокрема, передбачено ліквідацію щонайменше восьми старих породних відвалів. Місця, звільнені від териконів, передбачається забудувати житловими кварталами чи офісними спорудами. Щоправда, це стане можливим лише після знезараження та рекультивації території, а також виконання необхідних досліджень. У міській раді очікують, що всі роботи виконають за рахунок інвесторів.

У майбутньому розташовувати нові промислові підприємства будуть переважно у промислових зонах та спеціальній економічній зоні. Адже сьогодні техногенне навантаження на центр і без того відчутне завдяки наявності металургійного заводу. У місті відомий приклад повної ліквідації підприємства: на місці одного з невеликих заводів збудували торговельний центр. Так само збираються «облагородити» територію навколо закритої ділянки коксохімічного заводу та низки інших «брудних» підприємств.

Автори генплану обіцяють звільнити городян від автомобільного смогу. По-перше, намічено збудувати об'їзне кільце для транзитного транспорту. По-друге, завдяки новим шляхам будуть розвантажені основні магістралі. А, по-третє, у місті збираються нарешті розв'язати проблему зі зберіганням автомобілів у житлових кварталах. Пропонується будувати багатоповерхові паркінги, а автогаражні кооперативи залишаться у віддалених від центру зонах.

А от кількість об'єктів торгівлі в Донецьку, за розрахунками фахівців, перевищує норму. Натомість обласному центру не вистачає амбулаторних поліклінік, дитячих садочків та ясел, а також об'єктів культури: театрів, концертних залів, бібліотек, клубів. Для перспективного розміщення таких вогнищ культури пропонується зарезервувати земельні ділянки в центрі. Ось тільки вільних площ майже не залишилося.

Ліна КУЩ.

ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ

Чехи допоможуть нам прибирати сміття

У місті Білгород-Дністровський відбулася презентація підприємства з вивезення побутового сміття. Ця фірма є дочірнім підприємством відомої в Європі компанії ELKOPLAST CZ (Чехія), яка протягом 15 років посідає провідне місце на європейському континенті в сфері збирання і переробки комунальних твердих побутових відходів, а також спеціалізується на виробництві контейнерів і устаткування, яке застосовують для збирання сміття. 14 країн Європи сьогодні користуються послугами фахівців із Чехії.

Передбачається, що за допомогою фахівців із Чехії в Білгороді-Дністровському спочатку буде побудовано лінію для сортування твердих побутових відходів, а згодом — сміттєпереробний завод.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Газета вітає наших передплатників, учасників Зимової війни — Федора Петровича Храпатого, ветерана 44-ї дивізії, та Григорія Антоновича Гаращенка, котрий був поранений під Виборгом 13 березня 1940 року, саме в день припинення вогню

Війна, де загинув мій батько

13 березня минає 70 років від дня завершення радянсько-фінської війни 1939—1940 років. Ця війна тривала лише 105 днів і ночей, одначе стала однією з найтрагічніших сторінок історії обох країн, найганебнішою за часів існування Радянського Союзу.

Мого батька, сільського трудівника з Великих Лісівців Попільнянського району Житомирської області Михайла Григоровича Полякова **(на знімку)**, забрали на ту війну зі жнивного поля, і в холодних снігах Фінляндії пішов він у небуття. Уже понад два десятиліття вивчаю я бойовий шлях 44-ї дивізії ім. Щорса, в якій батько воював. Багато дослідив архівних документів, а в травні 1997 року побував у Фінляндії на місцях боїв цієї дивізії. Усе це, пропущене через серце, лягло на папір.

Однією з найсуворіших у XX столітті була зима 1939—1940 років. На яблунях у наших садах від лютих морозів тріскалася кора.

Саме цю зиму Сталін використав для розв'язання війни проти північного сусіда — Фінляндії. Ще до недавнього часу радянська пропаганда подавала справу так, нібито це сусід на нас напав.

Ця ганебна війна не принесла нам нічого, крім горя, сорому, безчестя і неслави. Саме за її розв'язання Радянський Союз був оголошений агресором і виключений із Ліги Націй.

Проти північного сусіда СРСР виставив 13 дивізій. З радянського боку у війні брали участь 1,3 мільйона осіб. У числі інших військових з'єднань кинули проти Фінляндії і 44-ту (імені Щорса) стрілецьку дивізію. Гарнізони дивізії стояли в Бердичеві, Новограді-Волинському, Житомирі. Дивізія вважалася однією із кращих за боєздатністю та підготовкою офіцерського складу.

1939 року, до початку II світової війни, Радянський Союз почав вимагати в Фінляндії території «для убезпечення Ленінграда». В листопаді СРСР надіслав Фінляндії ноту, звинувачуючи її в обстрілі радянських кордонів. Це явна провокація. Фінляндія за площею в 50 разів менше Росії, не кажучи вже про весь СРСР.

13 листопада 1939 року радянські війська перейшли фінський кордон — розпочалася Зимова війна. Вторгнення на територію Фінляндії Червоної Армії проводилося по всій лінії кордону — від Карельського перешийка до Заполяр'я (1200 км). На лінії Кандалакша—Кешь, Північна Карелія, розгорталася 9-та армія (три стрілецькі дивізії, серед них і 44-та). Сюди 1939 року прибуло щойно мобілізоване, в основному з Житомирщини і прилеглих районів Хмельницької та Вінницької областей, поповнення. На цю війну були мобілізовані майже всі чоловіки нашого Попільнянського району. Так, із сіл Паволоч, Парипси, Харліївка забрали по сто чоловіків із кожного села. Перед 9-ю армією стояло завдання — вийти до узбережжя Ботнічної затоки, перерізати територію Фінляндії у найвужчому місці, щоб обмежити поставку зброї зі Швеції. Для цього передбачалось ввести до першого ешелону 44-ту стрілецьку дивізію (вона перебувала в другому).

Так 44-ту дивізію кинули в холодні сніги Фінляндії — на вірну загибель... «Мороз 45 градусів, метровий сніг, коні ледве тягнуть гармати. А ми в шинелях і в будьонівках. Продуктів не було, полювали на оленів, їли коней», — з гіркотою згадував учасник подій Іван Гамалія.

Переді мною фронтові листи, написані 1939 року в снігах Фінляндії. Їх автор — бойовий батьків побратим, мій земляк Омелян Григорович Корольчук із Великих Лісівців.

Ось Омелянів лист від 14 грудня 1939 року: «Новини дуже погані, завтра о 10.00 виходимо на фронт у Фінляндію. Як видно з усього, не пропав у Польщі, то прийдеться покласти свою голову у фінляндській тундрі, як не доб'ють, то прийдеться замерзнути, бо морози тут великі...» А в листі від 20 грудня є такі рядки: «Всі ночі у лісі біля вогню пересидимо або перележимо, так і ніч проходить, а ніг уже не чути від болю, а ребята уже стали такими, що не впізнаєш. Але, видно, попереду буде ще гірше...» Гіркі слова людини, яка має полягти не за рідну землю. Дивує, як листи дійшли додому...

У брезентових чоботах, в обмотках, простому бавовняному обмундируванні доводилося нашим бійцям довго лежати в глибокому снігу під вогнем противника. Одяг і взуття швидко промокали, а потім перетворювались на лід. Бійці переохолоджувалися, обморожувалися. Ці втрати були не меншими, ніж від вогню противника. Сильні морози нерідко виводили з ладу цілі взводи. А фінські солдати були добре одягнуті, взуті, мали калорійне харчування. В них були надійні автомати «Шмайсер», «Суомі», а в наших бійців основна зброя — гвинтівка зразка 1861 року.

Трагічно скінчився і бій на озері Вуоккіярві в урочищі комуни Суомуссалмі, де 4 січня 1940 року загинув мій 24-річний батько. Разом із ним полягли 260 однополчан 146-го Богунського стрілецького полку (тієї ночі морози сягали 45—50 градусів). Там, на березі холодного північного озера, всі й поховані. Героїзм наших бійців вражав фінів. Фінський генерал Вейко Кархунен писав: «Ворог воював відважно, героїчно тримався до кінця...»

Попри надлюдські зусилля, 44-й дивізії не вдалося, згідно з наказом, завдати удару по Суомуссалмі, розблокувати дорогу Раате та з'єднатися з частинами 163-ї (Тульської) стрілецької дивізії.

На дорозі Раате, оточеній по обидва боки лісом та болотами, зібрались танки, артилерія, обози. Дивізія розтягнулася майже на 30 км, ставши зручною мішенню для мобільних винищувальних груп фінів. Війська не були готові до боїв у лісах, в умовах бездоріжжя та глибоких снігів (до двох і більше метрів) за 45—50-градусних морозів. Дивізія, що прибула з України, зазнала нищівного удару. Як стверджують фінські історики, вона просто перестала існувати. Величезних втрат зазнала й 163-тя (Тульська) дивізія. Втрати 44-ї дивізії, яка налічувала близько 17.5 тис. чоловік, перевищили 70 відсотків, майже 1200 душ потрапили в полон. А фінські війська під Суомуссалмі втратили близько 800 осіб. Вийти з оточення пощастило небагатьом, і майже всі потрапили в руки НКВС. Командир 44-ї дивізії Виноградов, начальник штабу Волков і начальник політвідділу Пархоменко за вироком трибуналу були розстріляні перед строєм 11 січня 1940 року.

...Місця боїв були усіяні трупами, так звані санітарні поховання проводились навесні, коли почав танути сніг. У місцях масових могил забивали метрові стовпчики із зарубкою і цифрою кількості похованих, а то і просто «складували» в терикони на болотах, які навесні вкривалися водою.

По війні в цих місцях працювала радянська державна комісія, яка наполягала знищити всі «стовпчики поховань», тобто знищити останні докази великих втрат великої авантюри.

Трагічна доля дивізії залишалася «білою плямою» нашої історії. Жодного слова в масових виданнях і книгах. Хіба що якийсь солдат, котрому пощастило вижити, іноді розповідав рідним про ту трагедію.

Свого часу я мав можливість розмовляти з очевидцями трагедії Г. Погрібняком та В. Прокопенком із с. Паволоч Попільнянського району, які розповіли про поневіряння в полоні, їм довелося і ховати наших бійців. У багатьох із них на тілі не було не лише ран, а й найменших подряпин. Вони просто замерзли на 50-градусному морозі.

Після підписання мирного договору між СРСР і Фінляндією відбувся обмін військовополоненими. Після повернення з полону колишні червоноармійці відбували покарання за «добровільну здачу фінам». Наприклад, сім'я мого земляка Кирила Логвиновича Сапіги одержала в 1940 році звістку про його загибель. Але його не згадували в селі навіть у День Перемоги, його імені не було на пам'ятній стелі полеглим воїнам. А в Фінляндії я побачив це прізвище в списках полонених. Гірка іронія долі: в країні, яку СРСР вважав ворогом, і досі зберігаються імена наших військовополонених, а Сапіга загубився у своїй країні! Та хіба тільки він один.

Попільнянці з 44-ї дивізії, які після фінського полону потрапили в полон радянський, розповідали мені: коли почалася Велика Вітчизняна війна, в їхньому таборі оголосили, що добровольців можуть направити на фронт. Сапіга в числі перших записався добровольцем, воював на фронтах Другої світової, з якої не повернувся.

Така гірка доля спіткала більшість із тих, хто був на невизнаній фінській війні.

Після моїх публікацій до мене звертаються діти тих, хто не повернувся з фінської війни. Навіть похоронка «пропав безвісти» залишала хоч маленьку надію, що батько повернеться. Ми, діти тих, хто воював у фінській війні, створили собі їхні незабутні образи. Як часто подумки я розмовляв зі своїм батьком! І в найважчі хвилини життя просив у нього підтримки й допомоги. Таке саме відчуття було і в дітей фінських солдатів. Мені пощастило зустріти у Фінляндії таку людину. Це син загиблого фінського воїна, офіцер-прикордонник Лео Карттімо. Він відіграв вирішальну роль у розшуках могили мого батька. Так символічно зустрілися сини двох батьків, які воювали по різні сторони фронту, життя котрих обірвала війна.

25 червня 2007 року я разом зі членами ініціативної групи І. П. Чернишом, Л. О. Костюком та О. Ф. Рошак звернулися до голови Житомирської облдержадміністрації із проханням увіковічити належним чином полеглих земляків-воїнів 44-ї стрілецької дивізії на фінській землі.

Для спорудження нового пам'ятника «Україна молиться за душі загиблих» була створена благодійна організація «Пам'ять», яку очолив Л. О. Костюк, уже внук загиблого воїна. Багато зробив для того, щоб пам'ятник було споруджено, інший член нашої ініціативної групи — І. П. Черниш, якого, на жаль, уже немає серед живих.

Спонсорами проекту пам'ятника стали коростишівський скульптор Віталій Рожик і львівський архітектор Андрій Дацько. До речі, роботи Віталія Миколайовича Рожика є в багатьох містах України, у Росії, Казахстані, Італії, Німеччині, Польщі, а тепер уже й у Фінляндії.

За організаційної і фінансової підтримки голови Житомирської облдержадміністрації Юрія Забели пам'ятник воїнам 44-ї дивізії перевезли з України та встановили в Суомуссалмі (Фінляндія). Наприкінці серпня 2009 р. пам'ятник офіційно відкрито. Делегацію від України очолив голова Житомирської облдержадміністрації Юрій Забела. До її складу ввійшли також заступник голови Житомирської облдержадміністрації Микола Черненко, міський голова Новограда-Волинського Микола Боровець, Леонід Костюк, автор та головний спонсор пам'ятника скульптор Віталій Рожик. У Фінляндії делегацію супроводжував Надзвичайний і Повноважний Посол України у Фінській Республіці та Республіці Ісландія Андрій Дещиця. Пам'ятник «Україна молиться за душі загиблих» освячено місцевим православним священником.

Монумент складається із двох частин: п'єдестал із білого мармуру у вигляді скелі льоду. В скелі — ніша, що нагадує каплицю, обрамлена українським орнаментом. З ніші виступає світлий образ Пресвятої Богородиці. Покрова — заступниця українського війська, а свято 14 жовтня припадає на час мобілізації житомирян на війну. Богородиця тримає покров, увінчаний калиновими китицями, вона розстеляє його над просторами цієї землі, усіяної могилами наших і фінських бійців. Вона молиться за мир і спокій загиблих. На постаменті із чорного каменя (габро) вигравірувано напис українською та фінською мовами: «Україна молиться за душі загиблих».

У 2002—2004 роках за сприяння ЄС на території музею Раатеен Портти (комуна Суомуссалмі) здійснено проект «Монумент Зимовій війні». Це поле, вкрите природним камінням, що символізує пам'ять про кожного загиблого в боях у районі Суомуссалмі. Загалом установлено близько 20 тисяч пам'ятних каменів як фінським, так і радянським воїнам різних національностей. У центрі меморіалу — пам'ятник «Відкриті обійми», на якому закріплено 105 дзвонів: саме стільки днів і ночей тривала Зимова війна. На вітрі вони наче оживають, а в зимову заметіль просто шаленіють, нагадуючи про страхіття «невизнаної, незнаної» війни.

Йосип ПОЛЯКОВ,
член Товариства «Україна—Фінляндія».

Пам'ятник «Україна молиться за душі загиблих», відкритий у Фінляндії (комуна Суомуссалмі) 30 серпня 2009 року.

Переді мною фронтові листи, написані 1939 року в снігах Фінляндії

«Партизанів у полон не брати...»

Та війна недарма зветься Великою Вітчизняною: на велику битву з фашизмом піднявся увесь народ. Задовго до того, як союзники відкрили Другий фронт, потужний «другий фронт» уже з перших днів війни розгорнули наші люди в тилу ворога — партизани й підпільники. Спогадами про ті часи ділиться ветеран війни і праці, учасник партизанського руху Всеволод Всеволодович Матковський.

— Мені довелося брати участь і бути свідком багатьох подій того складного часу. У важких умовах фашистського режиму, який особливо посилився у зв'язку зі спорудженням поблизу Вінниці східної штаб-квартири Гітлера — «Вервольфу». У Вінницькій області активізувалися дії партизанських загонів і підпільних груп, створених патріотами, безмежно відданими своїй Вітчизні.

Першу підпільну організацію у Вінниці організував і підняв на боротьбу Іван Васильович Бевз. Людина, здавалося б, ображена радянською владою: у 1936 році його виключили з партії, бо в автобіографії не згадав про службу батька в денікінців. Іван Васильович важко пережив цей удар. Одні йому співчували, інші зловтішалися, мовляв, Бевза скоро посадять.

Підпільна організація Бевза почала боротьбу з окупантами в серпні 1941 року. В її активі здебільшого були колишні студенти вузів: Наталія Медвідь, Ігор Войцеховський, Лариса Ратушна, Іван Бутенко, Микола Рудь та інші. Після війни за доблесні подвиги у ворожому тилу Івану Бевзу, Ларисі Ратушній (зв'язкова підпілля) і Петрові Волинцю (організатор підпільної групи в селі Павлівка Калинівського району) посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Фашисти і їхні посіпаки жорстоко розправлялися з військовополоненими. Лише у Вінниці вони вбили більш як 12 тисяч осіб. Вірними псами фашистських громил стали ті, хто таємно ненавидів радянську владу, сподіваючись після перемоги фашистів стати їхніми намісниками на поневоленій землі. З цих зрадників комплектувалися підрозділи поліції, вербувалися провокатори, таємні агенти жандармерії, урядники, старости, карателі... За час окупації фашистами і їх прислужниками лише у Вінниці знищено більш як 42 тисячі душ мирного населення.

На Вінниччині вже з ранньої весни 1942 року діяли партизанські загони та групи. У Турбівському районі — загін Т. Шкрабовського, у демидівських лісах Жмеринського району — В. Слюсаренка, в околицях Вінниці — Є. Посвятенка. Чутки про дії партизанів запалювали народ на боротьбу, а на фашистів наводили страх і тривогу. Карателі прочісували ліси, влаштовували засідки, засилали зрадників, влаштовували облави, але народні месники були невловимі.

Восени 1942 року фашистська влада звернулися до партизанів і підпільників із закликом видати своїх командирів і комісарів, з'явитися у військові комендатури, а за явку з повинною обіцяли дарувати життя і надати роботу. Реакція на цей заклик виявилася протилежною розрахункам німців — люди зрозуміли: нас бояться, і повсюдно відповіли посиленням антифашистської боротьби. Фашисти в своїх донесеннях вищому командуванню, нас — партизанів і підпільників — називали «бандитами», а в закликах здатися — «лісовиками».

Операції партизанів і підпільників на Вінниччині на початку 1943 року досягли таких масштабів, що начальник служби охорони «Вервольфу» унтерштурмфюрер Даннер змушений був просити на допомогу місцевим гарнізонам кілька механізованих військових частин. «Для ліквідації бандформувань», як він висловлювався. А обґрунтовував своє прохання інформацією від служби СД про те, що за 20 кілометрів від «Вервольфу» бандити нападають на гарнізони, комунікації, а також діють у районах Янова, Турбова, Медведки, Калинівки.

Партизани і підпільники Вінниччини прагнули до ефективної взаємодії з побратимами із сільських районів області. Були контакти з підпільними організаціями Вороновицького, Жмеринського, Немирівського, Турбівського та інших районів. Розгалужена мережа підпілля діяла в Жмеринському районі. Тут перші підпільні формування були створені в паровозному та вагонному депо, керували ними М. Пархоменко і К. Квєтковський. Восени 1942 року формується підпільна організація «Радянські патріоти» під керівництвом Р. Ручинського, В. Кіняєва і К. Гришина, яка згодом об'єднала навколо себе 13 підпільних груп на підприємствах міста. Організація встановила зв'язки з групами опору Чернятина, Шаргорода, Станіславчика, Браїлова, Курилівців, Малої Жмеринки...

Організація «Радянські патріоти» видавала навіть газету «Червоний Партизан», випускала листівки, розмножувала зведення Інформбюро. Ці матеріали поширювалися в Жмеринському та сусідніх районах. Членами редколегії були К. Гришин, брати Герберт і Віктор Ліздіни. Підпільники вели активну пропаганду серед місцевого населення, словацьких, угорських і румунських солдатів, які охороняли залізницю, військові об'єкти і склади.

Трагічно склалися долі багатьох патріотів із Жмеринки. Провал підпілля стався влітку 1943 року — коли керівний центр Жмеринської підпільної організації вирішив розгромити жандармські гарнізони в Станіславчику й Шаргороді. Операція зірвалася. Напередодні вночі був заарештований Герберт Ліздін, потім його брат Віктор. У засідку потрапили К. Гришин та двоє зв'язкових із Станіславчика. Члена комітету Г. Навроцького гітлерівці схопили, піддали нелюдським катуванням. Для залякування людей знівеченого Навроцького жандарми водили вулицями з петлею на шиї. Жмеринських підпільників розстріляли у в'язниці.

Та фашистам не вдалося зломити патріотизм наших людей. Замість загиблих ставали інші, з'являлися нові організації та групи, були навіть... партизани-одинаки. Якщо послаблювалося підпілля, наростала сила партизанських загонів. Характерно, що найчастіше люди приходили в партизанські загони з відбитою у фашистів зброєю.

У зв'язку зі збільшенням чисельності партизанських загонів було змінено й тактику. Якщо раніше ми практикували нальоти на дрібні гарнізони й диверсії на комунікаціях противника, то потім почали брати в облогу ділянки доріг, де проходила бойова техніка, підривали мости, руйнували водокачки, знищували млини, виводили з ладу цукрові заводи. Відбиті у ворога продукти віддавали нужденним. На дільницях вузької колії Вапнярка—Тростянець, Крижопіль—Бершадь захоплювали поїзди з награбованим майном. Та й наше становище було складним. Розвідка з'ясувала, що на станції Жмеринка ворог вивантажує з ешелонів, що йдуть на фронт, підрозділи регулярних військ і підсилює місцеві гарнізони. Вночі, таємно, ми відійшли з села Щучинці в Левківці Шпиківського району.

У партизанських формуваннях були воїни майже всіх національностей СРСР, а також — поляки, румуни й німці. Багато хто з них загинув на нашій землі за свободу Батьківщини. Минають роки, а слава героїв живе і буде жити в пам'яті й серцях нинішніх та майбутніх поколінь.

І нині, якщо з Вінниці проїхати в Бар, біля села Путлівці перетнути річку Ровець, то ліворуч від шосе відкриється велична панорама Демидівського лісу. На галявині біля дороги, під кронами дубів та лип, стоїть обеліск Слави полеглим воїнам. Тут завжди лежать букети фіалок або лісових дзвіночків, водяних лілій чи польової білої кашки. Або чиясь вдячна рука покладе на братську могилу символ вічної Слави — вінок із дубового листя. Взимку майданчик навколо обеліска розчищено від снігу, а надгробок прикрашено зеленню хвої. Майже кожен тутешній житель може детально розповісти про жорстокі бої, які вели тут партизани, повідає про славного патріота Генріха Шаубе — німця, котрий бився з фашистами в Жмеринському партизанському загоні.

У другій половині 1943 року фашисти все ще намагалися прорватися до Києва. Партизани вирішили перекрити шосе Вінниця—Бар, між Людовським і Демидівським лісами, на ділянці приблизно в два кілометри. Підрозділи загону отримали завдання знищити ворожу колону. Більше півсотні кращих бійців на чолі з командиром загону Володимиром Слюсаренком вступили в бій. Серед них були нерозлучні друзі, найкращі розвідники загону — Омелян Лисенко та Генріх Шаубе. Минуло лише 40 хвилин, а на шосе вже горіло більше десятка автомашин з військовими вантажами й лежали трупи ворожих солдатів та офіцерів. Уцілілі фашистські вантажівки підходили й зупинялися біля палаючих машин, потрапляючи під вогонь народних месників. Лисенко та Шаубе навіть принесли командирові цілісінький німецький кулемет із трьома стрічками патронів! На допомогу фашистам з боку Вінниці підійшло більше десятка автомашин із солдатами і три танки. Вони почали розвертатися в бойові ряди по обидва боки шосе. Сили були нерівні, й Слюсаренко наказав відходити до Людовського лісу. Цієї миті Генріх піднявся на повний зріст і раптом, опустивши автомат, упав. Лисенко кинувся на допомогу — й сам упав, прошитий автоматною чергою. Підібравши загиблих, партизани сховалися в лісі. Поховали товаришів обіч дороги. На скромному пам'ятнику написали: «Вони були партизанами».

Проходячи рокитнівськими, клесівськими й березнівськими лісами, партизани, а частіше — наші розвідники, неодноразово стикалися з «бульбівцями». Партизанська група Григоряна, послана в розвiддозір для забезпечення переходу нашого загону через шосе Київ—Львів, біля населеного пункту Межирічі, зустрілася з ними. Вони атакували партизанів, але були повністю розбиті.

Цього бою слід було очікувати, бо партизанський загін проходив через зону, яка охоронялася «бульбівцями», а командував ними затятий націоналіст Тарас Боровець (він називав себе Бульба).

Наприкінці 1943 року Вінницьке партизанське з'єднання налагодило зв'язок та взаємодію з усіма загонами і підпіллям області та взяло командування на себе. До кінця 1943 року Жмеринський партизанський загін налічував майже 800 осіб і був перетворений на партизанське з'єднання ім. Леніна. Командиром з'єднання призначили Володимира Федоровича Слюсаренка.

Якщо до початку 1942 року, крім Вінницького підпільного центру, в області було три підпільні організації, то на початок 1944 року тут діяло вже 6 партизанських з'єднань і 27 загонів — майже 10 тисяч народних месників. Унаслідок диверсій на залізниці Жмеринський залізничний вузол не працював понад п'ять діб, що завдало суттєвих втрат німцям, які тікали на захід.

17 березня 1944 року зі сходу, на шосе Шпиків—Могилів-Подільський, з'явилися частини 27-ї армії 2-го Українського фронту під командуванням генерал-лейтенанта Горячева, які наступали. Партизанам було поставлено завдання: разом із частинами кавалерійського армійського корпусу оволодіти Могилевом-Подільським і переправою через Дністер. На світанку 19 березня кіннотники-червоноармійці й партизани ввірвалися до Могилева-Подільського, переправилися на правий берег Дністра й узяли село Моршани Молдавської РСР. Тут проходила автомагістраль з Могилева-Подільського на Ясси. Долаючи шалений опір ворога, частини Червоної Армії і партизани протягом дня утримували цю дорогу, не даючи німецько-румунським генералам відводити на захід людей і техніку. Через два дні, 20 березня 1944 року, Москва салютувала військам 1-го та 2-го Українських фронтів, які визволили Вінницю і Могилів-Подільський.

На жаль, деякі сучасні псевдоісторики та подібні до них політики, намагаються всіляко перекручувати факти й події того часу, кидаючи тінь на партизанський рух. Хочеться у них запитати: «А назвіть хоч одного партизана, який повернувся б живим з фашистського полону?!» Таких немає! Солдат, який потрапив у полон, ще мав надію вижити, а в партизана й цього шансу не було. На початку 1942 року генерал Йодль видав наказ: «Партизанів у полон не брати! Розстрілювати, а краще вішати на очах у населення».

У моїх спогадах немає вигаданих імен і подій, пишу про те, що бачив, де брав участь сам і що відчував серцем. Тому прошу відгукнутися всіх названих у статті товаришів і всіх бойових побратимів, які брали участь в описаних подіях.

Підготував Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

На знімку: Всеволод Всеволодович Матковський.

Фото Сергія НАЗАРКІНА.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ

У похід містами-героями

Свій піший перехід дніпропетровський турист-екстремал Віктор Овчаров збирається присвятити 65-й річниці Перемоги. З квітня по вересень він планує подолати сім тисяч кілометрів і побувати у дванадцяти містах-героях. Вийти хоче із Севастополя і прямувати до Новоросійська, Перемогу відсвяткувати у Волгограді, а потім вирушити в Тулу, Москву, Санкт-Петербург, Смоленськ. Далі на маршруті — Білорусь (Мінськ і Брестська фортеця), Київ і Одеса. У Дніпропетровськ мандрівник планує повернутися до Дня міста, що святкується у другу суботу вересня.

У своїх подорожах Віктор Овчаров зазвичай за день (16 годин) долає, незалежно від погоди, по 50 кілометрів. У запланованій мандрівці турист думає стоптати десять пар кросівок, а після походу — написати книжку про місця, де побував, про людей, з якими зустрічався.

Затримка за малим — на похід треба зібрати 15 тисяч гривень, які, сподівається, не пошкодують для нього дніпропетровці.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

Знову з'являться «ковпаківці»

Принаймні так можна буде віднині називати лауреатів обласної премії імені С. А. Ковпака, рішення про заснування якої ухвалили цими днями депутати Полтавської обласної ради. Ну, а вручатимуть її активістам військово-патріотичного виховання молоді — у День захисника Вітчизни. Хоча дехто з депутатів вважає, що краще було б вручення премії приурочити до Дня партизанської слави (22 вересня) чи навіть до дня народження самого Сидора Артемовича.

Як відомо, легендарний партизанський ватажок народився 7 червня 1887 року в райцентрі Котельві на Полтавщині, де й сьогодні шанують пам'ять про легендарного земляка, а 22 вересня тут щорічно проводиться й обласне свято з нагоди Дня партизанської слави.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

КРИМ

Спецмагазини для ветеранів

У Криму планують відкрити спеціальні магазини для ветеранів Великої Вітчизняної війни. «Ми працюємо над проектом постанови про створення комунальних магазинів із забезпечення соціально необхідною продукцією ветеранів Великої Вітчизняної війни», — сказав голова Республіканського комітету АРК з торгівлі й захисту прав споживачів Володимир Лисенко. І додав: «Звичайно, все буде видно після прийняття бюджету, бо держава має дотувати такі підприємства».

У Сімферополі відкриють почесне консульство Чехії

Про це заявив Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки Ярослав Башта в ході зустрічі з керівництвом АРК. Посол висловив надію на те, що консульство відкриють в першій половині цього року. «Ми сподіваємося, що це допоможе не тільки презентації Чеської Республіки в Криму, а й нашим економічним відносинам», — сказав Ярослав Башта.

Георгій ВЕРВЕС.

Міжнародне рейтингове агентство Standard § Poor's підвищило суверенний кредитний рейтинг України за зобов'язаннями в іноземній валюті з «ССС+/С» до «В–/С», а суверенний кредитний рейтинг за зобов'язаннями в національній валюті — з «В–/С» до «В/В». Прогноз за рейтингами — «позитивний», *йдеться в повідомленні агентства*

У країні 147 тисяч квартир готовністю 75% залишаються недобудованими, *повідомив міністр регіонального розвитку і будівництва Володимир ЯЦУБА*

У НОМЕР

ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ

У рідному селі Петра Порошенка вкрали труби

Троє чоловіків у селі Саф'яни Ізмаїльського району, рідному селі Петра Порошенка, вкрали 150 метрів водопровідних труб. Це був законсервований водопровід, прокладений по узбережжю Саф'янського лиману. Міліція за лічені часи «вирахувала» зловмисників і затримала їх. Вони дали показання й заявили, що вкрали водопровід для того, щоб здати труби на металобрухт.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Зростають ціни

Майже на третину зросли тарифи на холодну воду у Городку і тепер становитимуть майже шість гривень за кубометр. Як переконує міська влада, крок цей був вимушений, оскільки понад два роки вартість води не змінювалася, зате зросли ціни на електроенергію, інші витрати водопостачального підприємства. Рятувати місцевий водоканал від банкрутства довелося через підняття тарифів. Очевидно, цим непопулярним шляхом найближчим часом підуть комунальники ще майже десяти райцентрів області.

Ірина КОЗАК.

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

За брудний баласт — кримінальна справа

Миколаївська природоохоронна прокуратура порушила кримінальну справу проти капітана теплохода, який віддав наказ скинути у Бузький лиман близько 10 тисяч тонн забрудненої баластової води. Збиток становив більш як 255 тисяч гривень. Інцидент стався у січні цього року біля морського торгового порту. Як повідомив заступник Миколаївського міжрайонного природоохоронного прокурора Валерій Янішевський, законодавство дозволяє скидати ізольований баласт тільки після результатів лабораторних аналізів спеціально уповноваженого органу охорони навколишнього природного середовища. А капітан вирішив, що необов'язково звертатися у лабораторію.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

Синоптики прогнозують повінь на другу половину квітня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

— Йдеться про Західний Буг у межах Львівської області з підйомами рівня води до 1,5 м. Це також стосується Верхів'я Прип'яті та її приток. У Волинській, Рівненській, Житомирській областях рівень води перевищив передпаводкові показники на 0,5—1,8 м. Подолано максимальні рівні на притоках Сіверського Дінця, а також на деяких притоках Середнього Дніпра в Дніпропетровській області. Отже, перші наслідки весняного водопілля ми вже маємо.

Уже встигла попсувати нерви «велика вода» мешканцям Волинської, Рівненської, Житомирської, Луганської та частково Дніпропетровської областей. Там затопило сільськогосподарські угіддя та низку населених пунктів. У разі наступних хвиль водопілля ускладнення можуть виникнути в Чернігівській, частково Київській, Полтавській, Дніпропетровській, Черкаській та Кіровоградській областях. Та все-таки панікувати з цього приводу Микола Кульбіда не радить. Мовляв, нічого критичного у цьогорічній повені немає.

— У сантиметрах над умовним нулем вода підніметься максимально до 720—800 см, за норми у 715 см. Максимальні витрати води (кількість води, яка проходить за секунду через поперечний розріз річки) — становитимуть близько 6 тисяч куб. м. Що на 4 тисячі менше, ніж 1979 року. Тож повторення ситуації 1979-го ми не очікуємо, — переконує пан Кульбіда. — Загальний обсяг води, який пройде через Дніпровський каскад під час весняного водопілля, становитиме 30 куб. км. З таким об'ємом за правильного регулювання водосховищами цілком реально буде впоратися енергетикам і водникам, щоб мінімізувати наслідки стихії.

Підтримує головного синоптика країни і заступник голови Державного комітету України з водного господарства Микола Бабич:

— Ми завчасно підготували вільну ємність на Дніпрі. Нині вільний обсяг водосховищ каскаду становить 10,4 куб. км. Ми вважаємо, що цього цілком достатньо. Київське водосховище спрацьовано до мінімального рівня.

Мовляв, якщо і надалі під впливом паніки продовжувати «звільняти місце» у водосховищі, то влітку країна може залишитися без води. Нашкодити і попсувати плани може «дружне» танення снігу по всій території країни одночасно. Та пан Бабич все ж сподівається, що максимуми на річках не збігатимуться.

Тим часом прості кияни таким «заспокійливим словам» не вірять.

— Мабуть, — жартує киянин Олександр, — уже час купувати собі човни або хоча б рятівні круги, поки ціни на них не зросли, як на гумові чоботи.

— Я про всяк випадок усі гроші та документи склала у целофанові пакети, коштовні речі зібрала докупи. Аби, у разі евакуації, нічого не забути, — каже киянка Ірина, яка мешкає в аварійно-небезпечному районі Русанівських садів.

Та, за словами Марка Железняка з Інституту проблем математичних машин і систем НАН України, зробила жінка це дарма. Мовляв, її району, як і Оболоні, Познякам, Осокоркам тощо нічого не загрожує. А от Труханів острів, села Вишеньки та Гнідин — таки під загрозою підтоплення.

Проте бояться повені не тільки люди, а й гроші. Національний банк України не відкидає можливість підтоплення банківських сховищ у столиці. Буцімто, більшість з них розміщуються у підвальних приміщеннях, а тому, якщо рівень води підніметься, можуть гроші й попливти. Так само у небезпеці й Ближні печери Києво-Печерської лаври, які знаходяться на глибині від 0,5 до 14 м. Тим часом зима, наче зовсім і не збирається випускати нас зі своїх «обіймів». А можливо, просто дає нам час краще підготуватися до потепління і танення снігу.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

На знімку: поки Гідрометцентр тільки прогнозує повінь, у Києві на Видубичах через воду навіть машиною проїхати складно.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

Готель «Тарасова гора» нарешті передали заповіднику

Після багаторічної боротьби Шевченківському національному заповіднику повернули готель «Тарасова гора», що знаходиться неподалік могили Кобзаря. Відповідну постанову наглядової ради українського закритого акціонерного товариства по туризму та екскурсіях «Укрпрофтур» вручив гендиректору заповідника голова Федерації профспілок Василь Хара.

Готель збудовано ще 1961 року (коли відзначали 100-річчя з дня смерті поета) до приїзду на Чернечу гору Микити Хрущова. Тривалий час він належав різним організаціям (Черкаському облкомунгоспу, турбазі «Канів»), а з 1991 року «Тарасову гору» передали у довгострокову оренду різним комерційним організаціям, профіль роботи яких був далеким від діяльності Шевченківського національного заповідника. Хранителі Національної святині впродовж багатьох років зверталися до владних структур різних рівнів із проханням передати готель у власність заповідника. І от нарешті завдяки сприянню керівництва Федерації профспілок України цю справу вирішено, **повідомили у Шевченківському заповіднику.**

Це рішення особливо важливе напередодні двох ювілеїв Кобзаря, коли Канів прийматиме багато делегацій з України та світу. 2011 року відзначатимуть 150-річчя з дня смерті Тараса Шевченка та 2014-го — 200-річчя з дня народження.

Тетяна ПАСОВА.

Тарифи підвищили, але перевізники не задоволені

У Луганській області зросла вартість проїзду у громадському транспорті на приміських і міжміських маршрутах. Приміром, тарифи на приміські автобуси тепер становлять 19 копійок за кілометр проїзду. Однак перевізники вважають таке підвищення недостатнім.

За словами керівника Асоціації перевізників Луганської області Олександра Чумаченка, на деяких маршрутах власники автобусів не можуть вийти на беззбиткову роботу. Пов'язано це з тим, що закон зобов'язує їх обслуговувати пільгові категорії пасажирів, а компенсація від держави не піднімається вище 10 відсотків від зробленого. На думку Олександра Чумаченка, керівництво Луганщини вчинило вкрай демократично, підвищивши тарифи лише на 3 копійки, тоді як у західних регіонах України проїзд на приміському транспорті становить у середньому 24 копійки за кілометр.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

Звичні лавки замінили на окремі сидіння, а двері обладнали пневматикою

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

У київському метро — «поповнення»

Столичний метрополітен розжився на нові вагони. За гроші міськбюджету їх нарешті викупили у російських виробників (поки в адміністрації шукали кошти, ті два роки стояли у депо) і пустили «зеленою» (Сирецько-Печерською) лінією. На вигляд новачки нічим не відрізняються від своїх попередників, однак чиновники не скупляться на похвали. Говорять про підвищений комфорт і безпеку.

Презентований состав не гуркотить, як старі вагони, і вміщає сотні пасажирів. У салоні — люмінесцентні лампи, у кабіні машиніста — удосконалене електронне устаткування.

— Тут поліпшений огляд, тепер у нас одне велике вікно, якщо хтось вирішить кинутися під поїзд — одразу побачимо, — каже машиніст Геннадій Мірошниченко.

Ні сніг, ні дощ у таких вагонах не страшні — теплоізоляцію забезпечують сітки на вентиляційних отворах. Звичні лавки замінили на окремі сидіння, а двері обладнали системою пневматичних приводів.

Новинку обкатав столичний міський голова Леонід Черновецький, котрий тепер рідко виходить у народ, тож устиг відвикнути від підвищеної уваги преси.

«Усі скучили за мером», — перша фраза, що її Черновецький кинув на адресу журналістів, а потім потішив несподіваним визнанням. З'ясовується, київський голова регулярно спускається у підземку, та ще й дає таку вказівку своїм заступникам: «Я постійно їжджу в метро й всі мої заступники за моїм наказом теж, а потім висловлюють свої пропозиції — я їх аналізую». Більше того, за його словами, це входить у їхні прямі обов'язки — «раз на день у різний час».

До речі, Леонід Михайлович не тільки проїхався у новому вагоні, а й оцінив його достоїнства, мовляв, «він тихіший і дизайн приємніший». А для улюблених киян пообіцяв розщедритися ще на сто таких само вже нинішнього року, щоб ті «з комфортом їздили на роботу, з роботи додому й в інших київських справах».

Щоправда, у своїх справах він, вийшовши з метро, визнав за краще поїхати на «Роллс-Ройсі»...

Наталія ОВДІЄНКО.

Метро — добре, а «Роллс-Ройс» — набагато краще

Від невідомої отрути безпритульні та домашні собаки вмирають за лічені години

Вже три тижні (з 20 лютого) у спальних районах Києва від невідомої отрути масово вмирають бродячі та домашні чотирилапі. За словами президента Асоціації зоозахисних організацій України Асі Серпінської, найбільше тварин загинуло у районі Теремків, загалом же подібні випадки траплялися на Троєщині, Борщагівці, Татарці, Чоколівці та в Голосіїві.

Чотирилапих бродяжок труять цілими зграями: «Днями на Рибальському півострові вбито десяток собак. Ми стерилізували їх за власні кошти, тварини були повністю соціалізовані, нікому не загрожували», — із сумом розказує зоозахисниця Олександра Устінова.

Та від розкиданої містом отрути вмирають і домашні улюбленці. Досі не може відійти від втрати далматинця Уліса киянин Юрій: багаторазовий чемпіон України, Росії, Білорусі та Молдови став однією з перших жертв. Після чергової прогулянки псу стало зле. Майже шість годин хазяї з ветеринарами боролися за його життя, однак врятувати так і не змогли — Уліса приспали, аби припинити страждання. Діагноз: підозра на отруєння нервово-паралітичною речовиною. Так само закінчилося життя не одного породистого улюбленця.

У арсеналі борців проти безпритульних собак - ще й вогнепальна зброя. За словами Асі Серпінської, минулими вихідними у районі Бортничів розстріляли цілу зграю. Хто саме взявся «регулювати» популяцію - комунальники чи дехто з місцевих мешканців, наляканих чотирилапими, незрозуміло. Однак розмах «зачистки» лякає. А найстрашніше те, що смертельну отруту розкидано у місцях, де гуляють мами з маленькими дітками, говорить Олександра Устінова.

Тож активісти та й самі собачники радять бути дуже обачними: обов'язково одягати намордники на тварин та за перших симптомів чи підозрі на отруєння робити псу промивання шлунку. «Це потрібно робити одразу - отрута зі шлунку дуже швидко потрапляє в кров, тож кожна хвилина має значення», — ділиться порадами собачниця Оксана.

Потерпілі вимагають зупинити звірства та покарати винних, адже відповідний закон захищає чотирилапих від умертвіння через отруєння, електричний шок чи удушення. На думку зоозахисників одна з причин масового знищення собак - провал міської програми регулювання кількості безпритульних тварин гуманними способами. Хоча офіційно не визнано, що програма закрита, фактично вона не працює, впевнена Ася Серпінська. Виклавши вимоги на звернenні-протесті, зоозахисники днями вкотре пікетували КМДА **(на знімку)**, однак у черговий раз до них ніхто так і не вийшов.

Анна БОЙКО.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Знайшовши 3,4 тисячі гривень, чернігівчанка вирішила їх повернути!

Історії про людську чесність та гідні вчинки сьогодні рідкість. Проте саме така сталася в Чернігові.

Почалося все перед новим роком, коли пенсіонерка Валентина Стрекаловська зняла в банку 3,5 тисячі гривень, щоб поїхати у Краматорськ до сестри, яка раптово захворіла. Але 76-річна жінка, взявши з пакета 100 гривень на дрібні витрати, всю іншу суму поклала поза кишенею. Гроші опинилися у снігу, на вулиці. Жінка не могла згадати, де їх загубила. Увечері вона виїхала з Чернігова.

Ці гроші знайшли чернігівка Вікторія Яцковська зі своїм гостем Андрієм Притулою. Вони вирішили віднести їх до міліції. Про цей благородний вчинок написала місцева преса. Люди обговорювали незвичайну подію. Саме в черзі за крупами подруга пенсіонерки Надія Коваль дізналася про те, що гроші знайшлися. Нещодавно Валентина Антонівна повернулася з Краматорська. Вона показала правоохоронцям квитанції про отримання відповідної суми, розповіла, які купюри втратила. Перевірка підтвердила, що це справді її гроші. Отож завдяки чесним людям ця сумна історія завершилася щасливо.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

У Запоріжжі поспішають помолитися святим мощам

До запорізького Свято-Покровського храму доставлена святиня православної церкви — мощі блаженної Матрони Московської з Покровського монастиря. Вважається, що блаженна Мотрона допомагає всім, хто приходить до неї з чистими помислами.

На знімку: віруючі у Свято-Покровському храмі біля раки з часткою мощів блаженної Матрони Московської.

Фото Дмитра СМОЛЬЄНКА (Укрінформ).

У НОМЕР

ОДЕСА

ДТП сталася... на цвинтарі

На центральній алеї Новогородського цвинтаря зіштовхнулися джип і «Жигулі». Тут дозволено проїзд легкових і вантажних автомобілів.

Але згідно з правилами дорожнього руху, цвинтарі прирівнюються до пішохідних зон. І на них діють ті ж обмеження, що у дворах і внутрішньодворових проїздах — швидкість не повинна перевищувати 20 кілометрів на годину. У цвинтарній ДТП винні обидва водії, які забули про елементарне правило — «перешкода праворуч».

Ніхто не постраждав, але автомобілям завдано значної шкоди. За фактом ДТП проводиться попереднє розслідування.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

КРИМ

Ліс коштує грошей

У Криму настала пора створення нових лісів. Річ у тім, що лісопосадки на півострові ведуть навесні й восени. Лісгоспи автономії вирощують власний районований посадковий матеріал, забезпечуючи свої потреби здебільшого самостійно. Однак певну кількість все–таки закуповують у господарствах інших областей.

Навесні нинішнього року лісогосподарські підприємства, що входять до сфери управління Рескомлісу АРК, мають намір створити 200 гектарів нових лісів. А загалом у 2010 році заплановано створити 1450 гектарів лісонасаджень. «Однак поки що немає стабільного державного фінансування й залишається гострою проблема нестачі сільськогосподарської техніки», — зазначають у республіканському комітеті.

У середньому створення гектара захисних лісових насаджень коштує 4,5 тисячі гривень.

Георгій ВЕРВЕС.

Вшанували пам'ять літератора

В Житомирі відкрито пам'ятну дошку на будинку, в якому протягом деякого часу жив Юрко Гудзь. Коли заходить про нього мова, його друзі до визначень поет, прозаїк, есеїст, публіцист, художник, філософ додають: і просто хороший друг. А ще в мистецьких колах його називають останнім мандрівним дяком української літератури. Досить сказати, що дошку прикріплено до будинку гуртожитку: Юрко Гудзь ніколи не переймався побутовими проблемами, був далекий від житейської суєти — думав тільки про творчість. Так, ніби знав, що часу йому відведено небагато: вісім років тому його знайшли на одній з центральних вулиць обласного центру з проломленим черепом...

Перше широке визнання письменник отримав після здобуття двох зарубіжних літературних премій, згодом став Огієнківським лауреатом. Проте глибша оцінка його літературного доробку ще попереду. Лише зараз із тим, що він написав, може познайомитися широкий загал читачів. Книга Юрія Гудзя «Барикади на хресті» Тернопільського видавництва «Джура» відзначена всеукраїнським рейтингом серед найкращих видань за 2009 рік у жанрі сучасної української прози.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

На знімку: голова братства імені Юрка Гудзя Марія Рудак.

Фото автора.

Дачний сервіс

З настанням тепла кіровоградці готуються відкрити дачний сезон. Міська влада вже подбала про налагодження пільгових перевезень людей до садово-городніх ділянок і запевнила, що розпочнуться вони вчасно. Першими від директора Департаменту розвитку торгівлі, побутового обслуговування, транспорту та зв'язку міської ради Миколи Цуканова про це дізналися представники ветеранських організацій і керівники транспортних підприємств міста.

Микола Цуканов стверджує, що Кіровоград залишається єдиним містом в Україні, яке організовує пільгові перевезення громадян до садово-городніх ділянок. За його інформацією, торік регулярним транспортним сполученням були охоплені члени 21 товариства. На забезпечення кіровоградських ветеранів такою додатковою пільгою з міського бюджету використали 282 тисячі гривень.

Нині на адресу департаменту вже надійшли заявки від 17 садово-городніх товариств. Не зважаючи на убогість місцевих бюджетів, міська влада й надалі надаватиме таку послугу. На ці цілі запланували виділити 350 тисяч гривень.

Петро МЕЛЬНИК.

Велика вода вітчизняної Венеції

Жителі міста Вилкового (Одеська область) побоюються, що в березні–квітні на них чекає великий паводок. Масове танення снігу, льодохід із верхів'я річки й східний вітер, що несе води з Чорного моря, є реальною загрозою. Сьогодні води Дунаю подолали позначку в 155 сантиметрів. Якщо підвищення триватиме, то велика вода принесе чимало лиха. Зазвичай спокійний красень–Дунай іноді здіймається і виходить із берегів. Люди похилого віку зі страхом пригадують повінь 1969 року. Льодові затори перекрили річку, і вулицями поповзли мутні потоки води. Місто було затоплено, вулиці пішли під воду... Тоді обійшлося без жертв, людей евакуювали, згодом городи від мулу розчистили.

Місто Вилкове називають українською Венецією. Стара частина розташована на численних невеликих острівцях. Вони з'єднані між собою вулицями — природними протоками та рукотворними каналами, які формують єдину водну систему, що займає майже половину містечка. Водними артеріями на човні можна добратися практично в будь-яку частину міста.

Деякі канали замулені настільки, що не дають вільного руху воді. Мешканці прилеглих будинків, щоб не опинитися у водяній пастці, самостійно вигрібають мул і підправляють свої подвір'я. Майже в кожного господаря свій причал і припаркований транспортний засіб — човен. Для пішоходів призначені кладки — дерев'яні помости шириною у дві дошки. Місцевого жителя можна одразу визначити по тому, як він іде кладкою. Він хитається тільки вперед-назад, але в жодному разі не ліворуч-праворуч.

У нашій країні підтоплення посідають перше місце в низці стихійних лих і щорічно завдають Україні збитків на сотні мільйонів гривень. Чиновники кажуть, що час для підготовки до зустрічі великої води ще є. Але сподіваються все-таки на милість природи...

Андрій НЕСТЕРЕНКО.
Фото автора.

Чиновники кажуть, що час для підготовки до зустрічі великої води ще є

ОБ'ЄКТИВ

5 березня. Крим. Мітинг жителів кількох сіл Білогірського району на трасі Сімферополь—Феодосія проти будівництва кар'єру, який може завдати шкоди екології району.

7 березня. Дніпропетровськ. Перша ракетка України Сергій Стаховський під час гри з латвійським тенісистом Андісом Юшкою у рамках першого раунду Євро-Африканської зони Кубка Девіса між збірними України та Латвії, яка завершилася з рахунком 3:1 на користь нашої збірної.

6 березня. Львів. Третє міське Свято шоколаду.

8 березня. Харків. З нагоди свята 8 Березня місцеві кондитери випекли рекордний торт вагою 700 кілограмів.

9 березня. Одеса. У Приморському районі міста пройшла урочиста церемонія покладання квітів до пам'ятника великому українському поетові Тарасу Шевченку з нагоди 196-ї річниці від дня його народження.

10 березня. Запоріжжя. IX спеціалізована виставка сільськогосподарської техніки та технологій «Агротехсервіс-2010».

11 березня. У Верховній Раді України було сформовано нову коаліцію, Миколу Азарова обрано Прем'єр-міністром та призначено новий склад Кабінету Міністрів.

Сім днів із життя країни очима фотокореспондентів Сергія КОВАЛЬЧУКА, Укрінформу та УНІАН

На Параолімпійських іграх у Ванкувері, які відкрилися сьогодні під ранок, українські спортсмени вперше змагатимуться у трьох видах спорту. Про це заявив президент Національного комітету спорту інвалідів Валерій Сушкевич. Українці виступатимуть у лижних перегонах, біатлоні та гірських лижах.

Лише результати

Футбол. Ліга Європи. 1/8 фіналу. Перші матчі. 11 березня. «Рубін» (Росія) — «Вольфсбург» (Німеччина). 1:1. «Лілль» (Франція) — «Ліверпуль» (Англія). 1:0. «Атлетіко» (Іспанія) — «Спортинг» (Португалія). 0:0. «Гамбург» (Німеччина) — «Андерлехт» (Бельгія). 3:1. «Валенсія» (Іспанія) — «Вердер» (Німеччина). 1:1. «Ювентус» (Італія) — «Фулгем» (Англія). 3:1. «Бенфіка» (Португалія) — «Марсель» (Франція). 1:1. «Панатінаїкос» (Греція) — «Стандард» (Бельгія). 1:3. Матчі у відповідь відбудуться 18 березня.

Можливі суперники

Розклад товариських матчів збірної України з футболу. **25 травня** (Харків). Украина — Литва. **29 травня** (місце ще не визначене). Україна — Румунія. **2 червня** (Осло). Норвегія — Україна. **11 серпня** (місце не визначене). Україна — Нідерланди. **3 вересня** (місце не визначене). Польща — Україна.

Можливі зустрічі. Зі збірними Чехії, Канади, Нігерії. Дати — орієнтовно 7 вересня, 8 жовтня, 12 жовтня або 17 листопада.

Тур — на телеекрані

Усі матчі 20-го туру Прем'єр-ліги українські телеглядачі матимуть змогу у прямому ефірі подивитися на телебаченні.

Сьогодні. «Чорноморець» — «Кривбас» (13.00, Перший національний). «Динамо» — «Ворскла» (15.00, ТЕТ). «Металург» Зп — «Металург» Д (15.00. Футбол). «Карпати» — «Арсенал» (17.00, Футбол).

Завтра. «Закарпаття» — «Зоря» (13.00, Футбол). «Таврія» — «Іллічівець» (15.00, Перший національний). «Дніпро» — «Оболонь» (16.00, ТЕТ). «Шахтар» — «Металіст» (16.00, Україна).

Гусєв у «Динамо» до 2013 року

Півоборонець Олег Гусєв продовжив контракт з київським «Динамо». Відповідно до умов нової угоди, він виступатиме за біло-синіх до червня 2013 року. Попередній контракт Олега з клубом завершувався в січні 2011 року, повідомляє офіційний сайт клубу.

Суперліга запрошує

Баскетбол. Квитки на матчі «Фіналу чотирьох» Кубку Суперліги, які відбудуться сьогодні і завтра, можна придбати в касах столичного Палацу спорту. Вартість квитків на два матчі одного ігрового дня становить 20, 30 і 50 гривень, повідомляє сайт Суперліги.

* * *

Чемпіонат країни. Суперліга. «Політехніка-Галичина» (Львів) — «Кривбасбаскет» (Кривий Ріг). 64:66 (16:15, 20:17, 9:19, 19:15).

«Будівельник» (Київ) — 18 перемог, «Кривбасбаскет» — 17, «Феро-ЗНТУ» (Запоріжжя) — 16, «Одеса», «Київ» — по 13, «Азовмаш» (Маріуполь) — 12, «Дніпро» (Дніпропетровськ) — 10, «Говерла» (Івано-Франківськ) — 9, «Миколаїв», «Хімік» (Южний), «Політехніка-Галичина» — по 8, «ДніпроАзот» (Дніпродзержинськ), «Пульсар» (Рівне) — по 3, «Грифони» — 0.

Спілкування на ганку

Футбол. Позавчора на базі «Динамо» в Кончі-Заспі відбувся традиційний «день відкритих дверей». Але цього разу спілкування тренера динамівців **Валерія Газзаєва (на знімку)** з журналістами було досить оригінальним — на ганку житлового корпусу.

— Валерію Георгійовичу, складається враження, що Олександр Алієв веде з вами заочну війну. Як ви це сприймаєте?

— Я сприймаю ситуацію як доросла мудра людина, котра прожила життя, знає ціну перемоги. А все інше, мені здається, вигадки. Це мені й дозволяє будувати нормальні стосунки з людьми, вирішувати великі завдання і досягати поставлених цілей.

— А кавказький характер вам не заважає?

— А куди він подінеться? Я народився там, люблю свою батьківщину, так само як кожен із вас.

— У вас не буває конфліктів з футболістами, які з різних причин не проходять до основного складу? Ну хоча б історія з Гораном Сабличем...

— Це вже знайома історія. Коли йдеться про гравця, який не потрапляє до складу і не витримує конкуренції, кажуть, що тренер упереджено ставиться до нього. Як на мене, в такому клубі, як «Динамо», де дуже високий ступінь конкуренції, футболісти мають відповідати вимогам, які ставить тренер.

Тепер конкретно про Саблича. На даний момент є гравці, які набагато переважають його за рівнем гри. Того, що було вчора, сьогодні недостатньо для того, щоб грати і тренуватися з основним складом. Ми надали Горану чудову можливість тренуватися з другою командою, і при цьому шукати собі новий клуб. Але поки що ним ніхто не зацікавився. Сьогодні будується абсолютно нова команда, з абсолютно новими вимогами, новими тактичними задумами.

Подібне скажу й про Алієва, який не витримав конкуренції й не потрапляв до складу. Всі ці моменти і пов'язані з чутками, які розповсюджують деякі ЗМІ. За їхньою версією, якщо гравець не виходить у стартовому складі, то в нього обов'язково конфлікт із тренером. Вважаю, що це неправильно. Є футбольне поле, саме на ньому люди мають доводити свої амбіції, та аж ніяк не на сторінках друкованих видань. Якщо говорити про конфлікти загалом, то вони існуватимуть завжди. Це природний процес, особливо коли в команді зібрані достатньо амбітні люди. І гратимуть ті хлопці, які відповідатимуть вимогам і даватимуть результат.

Сьогодні у нас 23 футболісти, які вважаються гравцями основного складу. Ті хлопці, які не проходять до нього, займаються з молодіжним колективом або «Динамо-2». У них є можливість прогресувати, але якщо цього не відбувається, то, природно, їм нема чого робити в нашій команді.

— Коли прийшли до «Динамо», ви казали, що політика клубу буде спрямована на українізацію, залучатимуться до роботи з основним складом молоді вихованці. І ось ви купуєте бразильського футболіста...

— Це крайній вчинок, оскільки позиція, на яку ми придбали бразильського гравця, була для нас проблемною. Не від хорошого життя на ній грали Єременко та Бетао, які є центральними півоборонцем і оборонцем відповідно. Стосовно молодих гравців, які сьогодні відповідали б вимогам «Динамо», то їх не було. Скажімо, Мандзюк не дотягував до рівня нашої команди, і зараз, на жаль, він не проходить і до складу «Дніпра». Хоча є молоді Хачериді та Ярмоленко, які одразу заграли в основному складі. Нині залучили до роботи з «основою» Гармаша, Петрова і Калитвинцева. Їм потрібно зростати, а завдяки роботі в основній групі вони прогресуватимуть.

Стосовно Данило Сілва, безумовно, ми його продивлялися у ділі. Шукали футболіста з достатньо високою швидкістю, з хорошими навичками гри в обороні. Данило Сілва — той виконавець, котрий, як на мене, відповідає вимогам правого оборонця. З «Іллічівцем» він зіграв після двох тренувальних днів у команді, і я вважаю, що зіграв на достатньо хорошому рівні. Безперечно, йому необхідно трохи часу для адаптування, але загалом Данило достатньо мобільний, швидкий, молодий. Упевнений, він успішно гратиме в нашій команді.

— Як оцінюєте старт підопічних у другій частині сезону? Подейкують про ігрову кризу в «Динамо». Чи вона існує?

— Погоджуюсь, що результати, особливо останньої зустрічі в Маріуполі, нас не влаштовують. Можна це назвати, як оце ви, ігровою кризою. Однак я вважаю, що якість самої гри, принципи її ведення, які намагаємося впровадити, є правильними. У матчі з «Кривбасом» у нас була тотальна перевага у створенні голевих ситуацій, як і в наступному поєдинку з «Іллічівцем», але якістю реалізації, природно, ми не задоволені. Вона пов'язана з поновленням чемпіонату, несприятливими погодними умовами, станом полів. На таких полях, особливо після тривалого підготовчого періоду, коли всі команди готові приблизно однаково, нівелюється техніко-тактична перевага, а на перший план виходить функціональна підготовка. Звичайно, коли немає реалізації, про досягнення результату говорити складно. Більше того, зазначу, що в останньому поєдинку мали місце суддівські помилки: спочатку арбітр зафіксував неіснуючий офсайд в епізоді із забитим м'ячем Нінковича за рахунку 0:0, а потім зарахував гол Зозулі, який було забито якраз із положення «поза грою». Загалом я задоволений своїми підопічними, їхнім ставленням до справи і демонстрованою грою, але якість реалізації не дозволяє нам мати такого відриву від переслідувачів, який був після закінчення першої частини сезону.

— Уболівальники висловлюють занепокоєння, що лінія оборони складена переважно з бразильців. Яка ваша точка зору?

— Вважаю, що наша оборона діє досить добре, особливо враховуючи той факт, що вона була створена лише цього року: Данило Сілва, Маграо, Алмейди та Хачериді. І я в цілому задоволений її грою. Природно, в кожному матчі бувають окремі огріхи, які не дозволяють оборонцеві уважно зіграти в якомусь окремому епізоді. Ми пропустили менше за всіх, і це я вважаю головним показником. Усі наші оборонці достатньо молоді, тільки починають грати на високому рівні. Цей рік у нас піде на формування команди, щоб вона була справді боєздатною. Сьогодні в нас грають шість-сім абсолютно нових футболістів, які до завершення сезону мають діяти наспраді злагоджено. До початку наступного футбольного року, особливо до матчів у єврокубках, ми сподіваємося створити по-справжньому боєздатний колектив. Конкуренція буде тільки посилюватися, а завдання і цілі ставатимуть дедалі вищими. З урахуванням цього ми й комплектуємо команду.

— У стартових турах чемпіонату влітку «Динамо» вигравало з великими рахунками. Тоді вас запитували: чи не боїтеся стати згодом заручниками отих результатів? Тепер те пророцтво начебто збувається...

— Звичайно, вболівальники чекають від нас хорошої гри і результативних перемог. Безумовно, така команда, як наша, має демонструвати дуже змістовну і видовищну гру. Але ж ми не можемо в кожному матчі забивати по шість м'ячів на цьому етапі турніру, після тривалої зимової паузи. Стосовно того, що ми стали заручниками власних результатів, то я так не думаю. Потенціал у нашого потужного і сильного колективу досить високий. Тимчасові невдачі, як ото у матчі з «Іллічівцем», трапляються з кожною командою.

— Кажуть, що після матчу в Маріуполі у вас відбулася зустріч із президентом клубу. В якій атмосфері вона проходила?

— У приязній атмосфері. Звичайно, кожному з нас було неприємно, що не вдалося виграти в «Іллічівця», але не більше того. Говорити про якісь проблеми на сьогодні, я вважаю, немає сенсу. Попереду достатньо матчів, і в нас стабільне положення в чемпіонаті. А певні невдачі впродовж тривалої дистанції турніру завжди існують.

— Останнім часом лунають розмови, що ви можете очолити збірну Росії...

— Я вже давав пояснення на цю тему. У мене є контрактні зобов'язання перед клубом «Динамо» (Київ) і його президентом, які я неухильно виконуватиму. А мій контракт чинний ще на два з половиною роки.

Фото Андрія ЛУКАЦЬКОГО.

ФОТОФАКТ

У Москві відбулася матчева зустріч найсильніших жінок-боксерів Росії та України. Найкращою технічною спортсменкою турніру визнано майстра спорту міжнародного класу Іванну Крупеню з Рівного.

На знімку: Іванна Крупеня з тренером Олександром Мартиненком.

Фото Олександри ЮРКОВОЇ.

«Сокіл» врятує народ?..

Хокей. Колишній президент столичного «Сокола» Сергій Старицький висловив бажання створити фонд допомоги хокейному клубу з Києва.

Цю ідею підтримав і тренер «Сокола» Олександр Сеуканд. «Якщо багатотисячна армія наших шанувальників киян гіпотетично перерахує до фонду хоча б по одній гривні, то питання вітамінізації хокеїстів та інші проблеми буде вирішено. Смішно про це говорити, але гравці «Сокола» справді потребують багатьох найелементарніших речей», — заявив Сеуканд. І додав: «Ідея створення фонду — це не жарт».

Втратили воротаря

Ігор Карпенко — воротар київського «Сокола» — у нинішньому плей-оф відкритого чемпіонату Білорусі, на жаль, більше не зіграє. Він пошкодив зв'язки коліна в матчі проти ХК «Хімволокно» і вибув з гри принаймні на місяць.

«Травму отримав у Могильові, коли уникав зіткнення з хокеїстом і, либонь, невдало приземлився», — розповів Ігор.

Сьогодні будується абсолютно нова команда, з абсолютно новими вимогами, новими тактичними задумами

Шашки ходять тільки вперед

Якби в нашій країні встановили звання «Легенда України», то, найімовірніше, луганчанин **Іван Шовкопляс (на знімку)** одержав би його серед найперших. Це незвичайна людина з незвичайною біографією.

Що потрібно для того, аби чаювати з королевою

— Коли ми з королевою Нідерландів пили чай, — мимохідь мовив Іван Федорович, — я їй розповів про свої плани.

— Ви пили чай з королевою?!

— Авжеж, а що тут такого? — здивувався Іван Федорович. — Ми, знаєте, завжди з нею чаювали, коли зустрічалися.

І, хитро посміхнувшись, додав:

— Я її «підсадив» на наш «Шахтарський» торт. Хоча Нідерланди й славляться своїми шоколадними виробами, але наш донбаський фірмовий торт королева оцінила дуже високо. Завжди раділа такому подарунку. З пані Беатріс мені доводилося спілкуватися часто, адже моя штабквартира як президента Всесвітньої Федерації шашок знаходилася в Амстердамі, і я практично там жив. Королева, до речі, була організатором міжнародних змагань із шашок, які проходили в Нідерландах.

— Зрозуміло. Отже, щоб розпивати чаї з королевою, треба стати президентом, — пожартувала я.

...Боротьба за президентство у Всесвітній Федерації шашок (ФМЖД) виявилася досить напруженою. У Генеральній асамблеї ФМЖД брали участь делегати з 55 країн світу, представники п'яти континентів. Річ у тім, що нідерландець Ван Бейк, який очолював федерацію 12 років, дуже не хотів залишати свою посаду. Його активно підтримували співвітчизники, намагаючись зберегти президентський трон за своєю країною. Адже, починаючи з 1947 року, Федерацію традиційно очолювали представники Нідерландів. Аж раптом виступає українець і викладає свій план перетворення шашкового руху, щоб він став прогресивнішим. Коли ж кандидатуру Івана Шовкопляса запропонували на нового президента Федерації, за неї проголосували делегати 43 країн.

ДО РЕЧІ

Певний вплив на позицію делегатів мав Віктор Янукович, який 2003 року очолював Кабінет Міністрів і НОК України. У своїй телеграмі на адресу Генеральної асамблеї ФМЖД він порекомендував Івана Шовкопляса на пост президента Всесвітньої Федерації шашок і в разі його обрання обіцяв усіляку підтримку. Делегати з Італії та Франції не приховували недовіри до уряду України. Вони вважали, що економічно відстала країна навряд чи зможе надати істотну фінансову допомогу. Однак більшість учасників Україні повірили.

Уперше в історії громадянин України очолив всесвітню міжнародну спортивну організацію, завдяки чому наша країна здобула реальний шанс зміцнити свій авторитет на міжнародному рівні. Це стало результатом активної діяльності, проведеної Федерація шашок України з моменту її вступу в 1992 році до ФМЖД. Українські спортсмени домагалися блискучих результатів на шашкових олімпіадах, чемпіонатах Європи і світу.

Якби Пеле не обрав футбол, можливо, став би великим шашкістом

У кожній країні свої шашки й свої правила гри.

— Приміром, у Канаді, — пояснює Іван Федорович, — грають на 144-клітковій дошці, у Нідерландах та Італії — на 100-клітковій, а в Росії й Польщі — на 64-клітковій. Міжнародними вважаються стокліткові шашки, однак чемпіонати світу проводять за російською та бразильською версіями. Українці показують гарні результати й перебувають на верхніх рядках всесвітнього рейтингу. Однак шашки у нашій країні поки що розвиваються не надто активно. Тому я вважаю за доцільне розглянути питання про введення до програми загальноосвітніх шкіл навчання дітей цього виду спорту. Як це, наприклад, роблять у Нідерландах. У Бразилії так само не тільки футбол, а й шашки входять у національну систему освіти. Мало хто знає, що легендарний Пеле закінчив школу, отримавши звання кандидата в майстри з шашок. Хто зна, якби він не обрав футбол, можливо, став би великим шашкістом. Свого часу я запрошував його до нашої країни й обіцяв улаштувати шашковий турнір, але, на жаль, він не знайшов для цього часу.

ФАКТ

Коли 1997 року Іван Шовкопляс проводив чемпіонат світу із шашок у бразильському місті Сан-Паулу, Пеле, на його запрошення, взяв участь у церемонії відкриття.

З іменем Івана Шовкопляса пов'язують розвиток спорту не тільки в нашій країні, а й за кордоном. У Польщі, приміром, колись проводили турнір з міжнародних шашок на приз Івана Шовкопляса. Він першим з українців 1980 року став міжнародним арбітром із шашок. Що ж до рідної Луганщини, то Іван Федорович протягом 15 років очолював обласне управління фізкультури й спорту. За цей період область підготувала чимало чудових спортсменів. 1992 року вихованці області завоювали на Олімпійських іграх у Барселоні 10 медалей і були найкращими серед усіх областей України. За Шовкопляса олімпійськими чемпіонами стали Федір Лащенов, Ольга й Віктор Бризгіни, Григорій Місютін та Ігор Коробчинський. За ці 15 років на першостях і чемпіонатах світу луганські спортсмени завоювали 59 золотих, 48 срібних і 55 бронзових медалей.

Я грав усе життя

Смак перемоги він відчув ще в школі. Учитель фізкультури Кремінської СШ №2 Олександр Іванович Соловйов запропонував хлопчикові взяти участь у змаганнях із шашок, і той їх виграв. Тямущому хлопчині сподобалося перемагати, і він узявся до шашок всерйоз. В армії Іван уже був кандидатом у майстри спорту, а в Київському військовому окрузі — найсильнішим шашкістом. І після армії, хоч би де працював — на шахті в рідній Кремінній, у редакції газети сусіднього Рубіжного — своє захоплення не кидав. З роками став організатором спорту в області, одним із керівників Федерації шашок СРСР. Брав участь у більш ніж десяти міжнародних турнірах, багаторазовий чемпіон України.

Сьогодні Іван Федорович Шовкопляс як арбітр обслуговує міжнародні турніри. Вийшовши більш як 10 років тому на заслужений відпочинок, продовжує займатися спортом, його розвитком у нашій країні й за кордоном. Завдяки його старанням торік на Луганщині був проведений чемпіонат світу із шашок серед жінок. Як відзначали учасники змагань, рівень його підготовки був не гірший, ніж у світових спортивних столицях. Як Почесний президент Іван Шовкопляс продовжує активно працювати у Всесвітній Федерації шашок, багато часу й сил віддає пропаганді улюбленого виду спорту у своїй країні. Завдяки шашкам, Іван Федорович об'їздив цілий світ, опанував англійську, німецьку та голландську мови, став почесним громадянином Амстердама, зустрів багато цікавих людей...

...І став Героєм України. Цієї нагороди в 2009 році Іван Федорович удостоєний за великі заслуги в розвитку спорту в Україні. Він не тільки майстер міжнародного класу з шашок. Він — розрядник із 12 видів спорту — легкої та важкої атлетики, спортивної гімнастики, настільного тенісу. До речі, щодо тенісу: гадаємо, й сьогодні ветеран дасть фору будь-якому молодому аматорові цього виду спорту. А серед шашкістів високого міжнародного класу його вважають найкращим тенісистом. Розмов про свій вік не любить. У помічника президента Національного олімпійського комітету України Івана Шовкопляса попереду великі перспективи. Його, приміром, рекомендують на посаду президента Міжнародної асоціації інтелектуальних видів спорту. А це — серйозна заявка. І якщо він переможе в конкурсі претендентів, то стане першим українцем на такому високому й почесному посту. Втім, до слова «перший» Шовкоплясу не звикати.

Алла АНТІПОВА

Луганськ.

Фото автора.

«Так, молодь може!»

Міжнародний Олімпійський Комітет (МОК) визначив переможця відкритого конкурсу на найкращий дизайн медалей, якими нагороджуватимуть переможців та призерів перших в історії Юнацьких Олімпійських ігор. Нагадаємо, цей молодіжний спортивний форум відбудеться в Сінгапурі з 14 по 26 серпня і збере атлетів віком 14—18 років.

Авторкою дизайну, котрий використають для виготовлення аверсів нагород усіх гатунків, стала жителька Монреаля (Канада) Сетсуко Фукудзава. Її проект, який на першому етапі відбору отримав 3881 голос, а потім був затверджений журі МОК, називається «Так, молодь може!»

Дизайн олімпійської медалі від Фукудзава побудований навколо силуету людини, який символізує вболівальницьку «хвилю» на стадіоні, а своєю формою нагадує літеру Y (першу в слові Youth — «молодість»). Використовується і традиційна олімпійська символіка: п'ять переплетених кілець та полум'я олімпійського вогню на задньому плані. «Я прагнула розробити такий дизайн, який відбивав би дух усіх учасників Юнацьких Олімпійських ігор: вони не бояться труднощів, вірять у себе, перевищують свої можливості. Хочу, щоб кожний, хто побачить цю медаль, відчув енергію та захоплення, притаманні молодим спортсменам», — розповіла пані Фукудзава.

Президент УПЛ забив два м'ячі збірній УЄФА

Президент української Прем`єр-Ліги Віталій Данилов став кращим бомбардиром збірної Асоціації європейських професіональних футбольних ліг (ЄПФЛ) у матчі проти команди УЄФА, котрий відбувся у Ньоні (Швейцарія). Пан Данилов забив два м'ячі у ворота суперника. Хоча його команда й програла. Цей матч передував засіданню Генеральної асамблеї ЄФПЛ.

Інформаційне повідомлення АТ «УкрСиббанк»

Шановні клієнти!

Повідомляємо Вам, що АТ "УкрСиббанк" вводить в дію "Правила (договірні умови) комплексного розрахунково-касового обслуговування фізичних осіб - клієнтів АТ "УкрСиббанк"в наступному порядку:

- **З 15 березня 2010 року - для застосування у відділеннях АТ "УкрСиббанк" на території Вінницької області;**
- **З 15 квітня 2010 року - для застосування у відділеннях АТ "УкрСиббанк" по всій території України.**

Затверджено Продуктово-тарифним комітетом АТ "УкрСиббанк" (Протокол № 301 від 26.02.2010 року)

ПРАВИЛА (ДОГОВІРНІ УМОВИ) КОМПЛЕКСНОГО РОЗРАХУНКОВО-КАСОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ — КЛІЄНТІВ АТ "УКРСИББАНК"

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВИЛ

Ці "Правила (договірні умови) комплексного розрахунково-касового обслуговування фізичних осіб - клієнтів АТ "УкрСиббанк" (за текстом іменуються - Правила) є пропозицією до укладення договору на відкриття та розрахунково-касове обслуговування рахунків в АТ "УкрСиббанк" на умовах, що встановлені Банком, і застосовуються у випадку укладення між АТ "УкрСиббанк" та Клієнтом "Договору-Анкети комплексного розрахунково-касового обслуговування (з Правилами)". З кожним Клієнтом може бути укладений лише один Договір.

Правила не застосовуються до врегулювання відносин за будь-якими іншими договорами, стороною яких є АТ "УкрСиббанк", в тому числі до будь-яких інших договорів на відкриття та розрахунково-касове обслуговування банківських рахунків, окрім зазначеного вище.

Укладений між АТ "УкрСиббанк" та Клієнтом "Договір-Анкета комплексного розрахунково-касового обслуговування (з Правилами)" скорочено іменується в цих Правилах "Договір" і під цим терміном розуміється Договір, укладений з Клієнтом, з усіма додатками, Тарифами, а також з цими Правилами.

Дані Правила встановлюють порядок відкриття, обслуговування, закриття поточного, карткового та накопичувального Рахунків для фізичних осіб - Клієнтів, які є резидентами, а також порядок встановлення та зміни Тарифів й інші питання, пов'язані з використанням Рахунків в рамках Договору та проведення операцій за ними, в тому числі із застосуванням СДБО.

Ці Правила є обов'язковими для виконання всіма Сторонами Договору, як Банком, так і Клієнтом.

ТЕРМІНИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В ПРАВИЛАХ:

(наведені в алфавітному порядку)

"авторизація" :

- **(під час використання ПК)** - процедура отримання дозволу на проведення операції із застосуванням платіжних карток.
- **(під час використання СДБО)** - додаткове підтвердження повноважень Клієнта на отримання Послуг ДБО, передбачених цими Правилами та Договором;

"Банк" - АТ "УкрСиббанк";

"банкомат" (банківський автомат самообслуговування) - програмно-технічний комплекс, що дає змогу Держателю платіжної картки здійснити самообслуговування за операціями згідно з функціональними можливостями цього комплексу;

"виписка" - звіт/підтвердження руху коштів по Рахунку за проведеними операціями, в тому числі з використанням картки, та стан Рахунку, який надається Банком на вимогу Клієнта;

"витратний ліміт" - сума коштів у валюті карткового Рахунку, в межах якої Держателю ПК дозволяється здійснення операцій протягом певного часу. Витратний ліміт за картковим Рахунком розраховується як різниця між залишком коштів, що обліковуються на картковому Рахунку та сумою заблокованих, але не списаних коштів;

"ДБО" (Дистанційне банківське обслуговування) - надання Клієнтам Банка можливості роботи з СДБО.

"Держатель" - Клієнт, або фізична особа, яка на законних підставах використовує ПК (основну та/або додаткову);

"дистанційне розпорядження" - розпорядження Банку виконати певну операцію, яке передається Клієнтом погодженим каналом доступу, без відвідання Клієнтом Банку;

"довірена особа Клієнта" - фізична особа, якій Клієнт довірив виконання операцій за рахунок частини або всіх коштів, що обліковуються на його Рахунках;

"Договір" - укладений між Банком та Клієнтом "Договір-анкета комплексного розрахунково-касового обслуговування (з Правилами)" з усіма додатками, у т.ч. Тарифами, укладеними додатковими угодами до нього, а також ці "Правила (договірні умови) комплексного розрахунково-касового обслуговування фізичних осіб - клієнтів АТ "УкрСиббанк", які регламентують порядок відкриття та обслуговування Рахунків Клієнта в національній валюті, платіжної картки та умови обслуговування за допомогою СДБО;

"Договір-анкета" - укладений між Банком та Клієнтом "Договір-анкета комплексного розрахунково-касового обслуговування (з Правилами)" без додатків.

"додаткова картка" - ПК, що випускається додатково до основної ПК. Може бути випущена на ім'я Клієнта або його довіреної особи. Операції, проведені з використанням додаткових карток, відображаються за картковим Рахунком Клієнта;

"електронний документ" - електронний аналог розрахункового або іншого документа, захищений засобами ідентифікації та авторизації та представлений у форматі, придатному для відповідних програмних ресурсів, за допомогою яких створюється електронний документ; може бути сформований, переданий, збережений і відтворений електронними засобами у візуальну форму;

"Інструкції" - Інструкції користувача по роботі з СДБО, а також "Політика інформаційної безпеки АТ "УкрСиббанк", які розміщені в мережі Інтернет за адресою www.my.ukrsibbank.com. Сторони погоджуються вважати Інструкції додатком до Договору.

"законодавство" - чинне законодавство України, в т.ч. нормативно-правові акти Національного банку України;

"засоби ідентифікації та авторизації" включають:

- **"Особистий ключ"** - унікальний цифровий ідентифікатор (логін) Клієнта для доступу в СДБО, що видається Банком Клієнту у відділенні при укладенні Договору та використовується останнім для ідентифікації (а в поєднанні з ОТР та Особистим паролем - для авторизації) в СДБО. Даний термін не є тотожним терміну "Особистий ключ", що використовується у Законі України "Про електронний цифровий підпис".
- **"Особистий пароль"** - унікальний цифровий пароль Клієнта, відомий лише йому, для входу в СДБО з використанням Особистого ключа, що видається Банком Клієнту у відділенні при укладенні Договору та використовується останнім для авторизації при вході на Сервіси СДБО.
- **"OTP"** - одноразовий цифровий пароль, що надсилається Банком на персональний номер мобільного телефону Клієнта (шляхом надсилання SMS-повідомлення), вказаний у Договорі-анкеті для подальшого використання цього паролю Клієнтом для авторизації, при здійсненні операцій через Сервіси СДБО, що потребують додаткової авторизації;

"картковий Рахунок" - (КР) - поточний (картковий) рахунок, відкритий на ім'я Клієнта на підставі Договору, розпорядження яким може здійснюватися за допомогою ПК, на якому обліковуються операції за ПК, здійснені Держателем;

"Клієнт" - фізична особа - резидент України, яка виявила бажання скористатись послугами Банку щодо відкриття та обслуговування Рахунків в межах укладеного між такою особою і Банком Договору;

"ліміти" - Ліміти за операціями за рахунком - граничні розміри грошових коштів, що можуть бути переказані Клієнтом з Рахунків та кількість таких переказів. Ліміти встановлюються та затверджуються Банком і розміщуються для інформування Клієнтів на сайті Банку за адресою: www.my.ukrsibbank.com;

"МВР" - міжнародний валютний ринок;

"МВРУ" - міжбанківський валютний ринок України;

"МПС" (Міжнародна платіжна система) - платіжна система Visa та/або MasterCard Int. тощо, діяльність якої здійснюється на території двох і більше країн;

"накопичувальний Рахунок" - поточний рахунок, відкритий на ім'я Клієнта на підставі Договору, який використовується згідно з режимом рахунку, встановленим законодавством та Договором для накопичення грошових коштів;

"національна валюта" - національна валюта України;

"НБУ" - Національний банк України;

"незнижуваний залишок" - сума коштів Клієнта на картковому Рахунку у розмірі, визначеному Тарифами, якою Держателі не можуть розпоряджатись протягом строку дії Договору з метою забезпечення можливості Банку здійснювати договірне списання в порядку та в розмірі, визначеному Договором, якщо такий розмір визначено;

"неперсоніфікована платіжна картка" - платіжна картка, яка не містять реквізити Держателя в графічному вигляді (прізвище та ім'я Держателя не нанесені на картку). Неперсоніфікована платіжна картка не перевипускається за ініціативою Клієнта (у т.ч. у випадках втрати, крадіжки тощо);

"несанкціонований овердрафт" - заборгованість Клієнта перед Банком за картковим Рахунком, яка виникла внаслідок перевищення Витратного ліміту та яка не обумовлена Договором і не є прогнозованою в розмірі та за часом виникнення.

"періодична комісія" - щомісячна комісія за розрахунково-касове обслуговування Рахунків, яку Клієнт оплачує відповідно до діючих Тарифів Банку у визначений термін за певний період обслуговування Банком його Рахунків;

"персоніфікована платіжна картка" - платіжна картка, які містить реквізити Держателя в графічному вигляді (прізвище та ім'я Держателя нанесені на картку);

"ПІН" - персональний ідентифікаційний номер - код, відомий лише Держателю ПК і потрібний для його ідентифікації під час здійснення операцій з використанням ПК;

"платіжна картка"/"Картка"/"ПК" - спеціальний платіжний засіб у вигляді емітованої в установленому законодавством України порядку пластикової чи іншого виду картки, що використовується Держателем для здійснення операцій, в межах витратного ліміту, передбачених законодавством України та Договором;

"платіжний термінал"/"POS-термінал" - електронний пристрій, призначений для ініціювання переказу з карткового Рахунку у тому числі видачі готівки, отримання довідкової інформації, та здійснення інших операцій згідно з його функціональними можливостями;

"послуга" та/або "послуги" - послуги Банку з розрахунково-касового обслуговування Клієнта за цим Договором, зокрема, послуги щодо відкриття Клієнту Рахунків, випуску ПК та їх обслуговування, зберігання його коштів, здійснення розрахунково-касових операцій Клієнта за Рахунками за допомогою платіжних інструментів, визначених законодавством, в тому числі дистанційні;

"поточний Рахунок" - поточний рахунок, відкритий на ім'я Клієнта на підставі Договору, який використовується згідно з режимом рахунку, встановленим законодавством та Договором для проведення поточних платежів та розрахункових операцій;

"Продукти Банку" - поточні, включаючи карткові, рахунки Клієнта, що відкриті в Банку, а також отримані кредити та інші послуги/набір банківських послуг, що надані Клієнту Банком;

"прострочена заборгованість" - заборгованість Клієнта перед Банком за надані послуги, яка не погашена Клієнтом у визначений Договором термін її погашення;

"Рахунок"/"Рахунки" - поточний Рахунок та/або накопичувальний Рахунок та/або картковий Рахунок, відкриті відповідно до Договору на ім'я Клієнта, на умовах та в порядку, визначеними цими Правилами, Договором та Тарифами;

"разова комісія" - комісія за одноразову послугу Банку, яку Клієнт оплачує одночасно із проведенням відповідної операції за своїм Рахунком відповідно до умов Договору та діючих Тарифів Банку;

"СДБО" (Система Дистанційного банківського обслуговування) - комплексна система сукупності Сервісів дистанційного обслуговування Банку, призначена для надання Клієнтам Банка можливості доступу для контролю, управління, отримання інформації щодо своїх продуктів Банку з використанням сучасних каналів зв'язку, зокрема Інтернету, телефону, мобільного телефону, тощо;

"сліп" - паперовий документ, який підтверджує здійснення операції з використанням ПК й містить набір даних щодо цієї операції та відбиток реквізитів ПК;

"спірні транзакції" - транзакції, здійснення яких оскаржується Держателем згідно з процедурою, встановленою Правилами відповідної Міжнародної платіжної системи (МПС);

"стоп-лист"/"стоп-список" - список номерів ПК, за якими заборо-

нено проведення операцій. Залежно від правил платіжної системи Стоплист може бути електронним чи паперовим;

"Сторони" - сторони за Договором: Банк та Клієнт;

"CVV2" (Card verification value)/"CVC2" (Card verification code) - код - 3-х значний код безпеки, який надрукований на зворотній стороні картки, на смузі для підпису і використовується як додатковий захист від підробки картки. Номер CVC2 або CVV2 є підписом Клієнта, та прирівнюється до ПІН при певних типах транзакцій;

"Тарифний план" - сформований Банком за певним критерієм перелік його діючих Тарифів, при обранні Клієнтом якого Банк здійснює розрахунково-касове обслуговування Клієнта за визначеними таким переліком Тарифами. Обрання Клієнтом певного Тарифного плану фіксується в Договорі. Тарифний план в подальшому може бути змінений у відповідності до умов Договору або шляхом підписання між Сторонами додаткової угоди до Договору;

"Тарифи" - тарифи Банку, в яких визначаються основні умови обслуговування Рахунків, які затверджуються згідно внутрішніх положень Банку та розміщуються на сайті www.my.ukrsibbank.com та на інформаційних стендах в приміщеннях установ Банку. Сторони домовились вважати Тарифи додатком до Договору;

"чек платіжного термінала/банкомата" - чек, який друкується платіжним терміналом/банкоматом та містить інформацію щодо проведеної транзакції згідно з діючим законодавством та правилами МПС.

Інші терміни, що вживаються в цих Правилах та Договорі, мають значення і зміст відповідно до законодавства.

Розділ 1. Предмет та основні умови Договору

1.1. Банк відкриває Клієнту поточний, картковий та накопичувальний Рахунки Клієнту після проведення ідентифікації Клієнта на підставі поданих ним документів, відповідно до умов законодавства та у разі відсутності причин для відмови у відкритті Рахунків, а також забезпечує здійснення розрахунків за операціями, проведеними з використанням Картки, в межах витратного ліміту. Також, Банк випускає та надає Клієнту наступні платіжні картки та ПІН до них:

- неперсоніфіковану платіжну картку - в день укладення Договору;
- персоніфіковану платіжну картку (іменну) - у строк, необхідний для її виготовлення та доставки, що визначений внутрішньобанківськими процедурами;
- інші додаткові картки Держателю - на підставі окремих заяв Клієнта.

1.2. Рахунки відкриваються для зберігання грошових коштів Клієнта та здійснення розрахунково-касових операцій за допомогою платіжних інструментів, СДБО, враховуючи режим використання таких Рахунків та перелік послуг відповідно до умов Договору та вимог законодавства. Банк здійснює за Рахунками виключно ті видаткові та прибуткові операції, які передбачені Тарифним планом, який він обрав, або Тарифами Банку для відповідного Рахунку.

1.3. Обслуговування поточного та накопичувального Рахунків.

1.3.1. Обслуговування Банком Рахунків здійснюється в межах отриманих Банком ліцензій НБУ, згідно умов Договору, у відповідності до законодавства.

1.3.2. Режим функціонування Рахунків Клієнта визначається Договором з усіма додатками, додатковими угодами, Тарифами та цими Правилами та законодавством.

1.3.3. Видаткові та прибуткові операції за Рахунками Клієнтів здійснюються Банком з дотриманням вимог законодавства, внутрішніх положень Банку та на підставі поданих Клієнтом Банку розрахунково-касових документів встановлених форм з урахуванням режиму функціонування Рахунків, встановленого Договором та законодавством.

Сторони домовились, що готівкове зняття коштів або інші видаткові операції за накопичувальним Рахунком не здійснюються, за винятком операцій по перерахуванню коштів на поточний Рахунок. Повернення коштів з накопичувального Рахунку здійснюється тільки шляхом перерахування на поточний Рахунок.

1.3.4. За цими Правилами та Договором Банк надає Клієнту послуги щодо здійснення розрахунків за допомогою СДБО. Особливості використання таких послуг вказані в Договорі та в Інструкціях користувача по роботі з СДБО (за текстом - Інструкції), які розміщені в мережі Інтернет за адресою www.my.ukrsibbank.com.

У випадку, якщо станом на дату укладення Договору, між Банком та Клієнтом вже укладено окремий Договір дистанційного банківського обслуговування, положення цього Договору щодо обслуговування Клієнта системою ДБО до такого Клієнта не застосовуються.

1.3.5. Банк здійснює розрахунково-касове обслуговування Клієнта в межах залишку коштів на Рахунках Клієнта, за яким здійснюється операція, за умови, що сума залишку коштів на відповідному Рахунку є достатньою для виконання поданого Клієнтом розрахункового та/або касового документу та одночасної сплати Клієнтом Банку разової комісії за надання послуги, якщо остання передбачена Тарифами, а також при відсутності простроченої заборгованості по сплаті періодичної та/або разової комісії, що триває більше ніж 30 днів поспіль.

1.3.6. Розрахункові документи, що подаються Клієнтом до Банку, можуть бути паперовими або електронними та мають однакову юридичну силу.

1.3.7. Банк здійснює подання/передавання/повернення Клієнту його касових та/або розрахункових документів, у тому числі електронних розрахункових документів, що підтверджують списання/зарахування коштів з/на Рахунку/Рахунок Клієнта або інших документів, особисто Клієнту (його уповноваженій особі) або разом із випискою з Рахунку в день її надання Клієнту, якщо інше не передбачено умовами Договору.

1.3.8. Розрахункові документи Клієнта приймаються протягом операційного дня, тривалість якого встановлюється Банком самостійно і відображається у внутрішніх правилах (документах). Розрахункові документи, отримані від Клієнта протягом операційного часу Банку, виконуються в день отримання документів Банком, а документи, що отримані по закінченню операційного часу - виконуються наступного операційного дня, якщо інше не передбачено умовами Договору.

1.3.9. За бажанням Клієнта, за наявності у Банку технічної можливості, розрахункові документи, що отримані від Клієнта по закінченню операційного часу, можуть бути виконані Банком у той же день відповідно до Тарифів Банку.

1.3.10. Будь-які обмеження Клієнта в використанні коштів на його Рахунках, в т.ч. арешт коштів та/або припинення операцій за Рахунками, можливі лише на підставах, передбачених законодавством та/або Договором.

1.3.11. Помилково зараховані на Рахунки Клієнта кошти повертаються відправнику або перераховуються належному отримувачу в порядку, передбаченому законодавством та внутрішніми положеннями Банку.

1.3.12. У випадках звернення банків-нерезидентів, що мають кореспондентські відносини з Банком та через які здійснюються фінансові операції Клієнта, із офіційними запитами до Банку щодо надання інформації стосовно ідентифікації Клієнта, а саме: документів і відомостей, необхідних для з'ясування особи Клієнта, суті його діяльності та фінансового стану тощо, та/або інформації щодо суті здійснюваної Клієнтом фінансової операції, яку обслуговує такий банк-нерезидент, Клієнт надає Банку право повідомити/надати банку-нерезиденту запитувану ним інформацію та/або копії документів.

1.3.13. Прийом та/або видача готівкових коштів здійснюється протягом операційного дня Банку шляхом оформлення Клієнтом відповідних касових документів.

За необхідності отримання готівкових коштів, Клієнт до 13 (тринадцятої) години (за київським часом) робочого дня, що передує дню отримання коштів, подає до Банку заявку на одержання готівкових коштів.

1.3.14. Банк надає Клієнту інформацію щодо операцій, проведених за Рахунками Клієнта, у вигляді виписки (в паперовій формі) з його Рахунку за першою вимогою Клієнта, але не раніше наступного робочого дня за днем проведення операцій за його Рахунком. Виписка може бути надана також довіреним особам Клієнта, які діють на підставі довіреності, оформленої згідно вимог законодавства та умов Договору.

1.3.15. Банк має право відмовити Клієнту у наданні послуг, зокрема, у виконанні наданих Клієнтом розрахункових та/або касових документів, у випадку:

а) якщо на Рахунку Клієнта недостатньо коштів для виконання поданого Клієнтом розрахункового та/або касового документу та одночасної сплати Банку разової комісії за надання такої послуги; та/або

б) якщо запитувані Клієнтом послуги не передбачені Тарифним планом, який він обрав, або Тарифами Банку для відповідного Рахунку або у Банка відсутні технічні можливості щодо їх надання; та/або

в) невиконання Клієнтом будь-якого із зобов`язань, передбачених пунктами 3.4.2., 3.4.7. цих Правил; та/або

г) встановлення Банком, що фінансова операція (проведення якої ініціює Клієнт), містить ознаки такої, що згідно з Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом" підлягає фінансовому моніторингу; та/або

ґ) якщо на запитувані Клієнтом послуги розповсюджуються обмеження, встановлені Радою Безпеки ООН та/або іншими міжнародними організаціями, рішення яких є обов'язковими для виконання на території України, та/або внутрішніми нормативними актами Банку; та/або

д) у інших випадках, передбачених законодавством.

1.3.16. Банк відмовляє Клієнту у надані послуг, зокрема, у виконанні наданих Клієнтом розрахункових та/або касових документів за Договором, у наступному порядку:

● з причин, зазначених у підпункті "а" та/або підпункті "б" пункту 1.3.15 цих Правил, шляхом повернення Клієнту без виконання його розрахункового та/або касового документу, зробивши на зворотньому боці такого документу у день його надходження напис про причину повернення документа без виконання, з посиланням на пункт 1.3.15 цих Правил, та зазначивши дату його повернення (що засвідчується підписами відповідального виконавця Банку і працівника, на якого покладено функції контролера, та відбитком штампа Банку);

● електронні документи на переказ залишаються Банком без виконання з урахуванням вимог пункту 1.3.15 Правил стосовно підстав, причин та обґрунтування відмови виконання наданих Клієнтом документів на переказ з повідомленням про це Клієнта засобами СДБО.

● з інших причин, зазначених у пункті 1.3.15 цих Правил, в порядку, передбаченому законодавством.

1.3.17. На залишок коштів на накопичувальному Рахунку Клієнта Банк нараховує проценти, згідно умов обраного Клієнтом Тарифного плану.

Розмір процентів визначається Тарифами Банку, що містяться в обраному Клієнтом Тарифному плані, при цьому відповідний залишок коштів на Рахунку Клієнта повинен бути сформований станом на кінець операційного дня Банку.

Проценти нараховуються за методом "факт/факт".

Банк сплачує Клієнту нараховані за Договором проценти шляхом зарахування коштів на накопичувальний Рахунок Клієнта в останній робочий день кожного місяця, а в разі закриття такого Рахунку - в день закриття Рахунку.

1.4. Особливості обслуговування карткового Рахунку, умови користування ПК

1.4.1. Режим функціонування карткового Рахунку та використання Карток регулюється нормами законодавства, умовами (Правилами) МПС, Договором.

1.4.2. Зарахування (поповнення) коштів на картковий Рахунок Держателя виконується за номером карткового Рахунку, який зазначений в Договорі, і може здійснюватися шляхом внесення готівки в касу Банку або перерахуванням з будь-яких рахунків, відкритих в Банку та/або в інших банках, за допомогою переказу коштів з інших рахунків Клієнта, а також з рахунків інших осіб за їх дорученнями. Зарахування здійснюється не пізніше робочого дня, наступного за днем надходження грошових коштів в Банк.

Зарахування коштів на картковий Рахунок здійснюються у відповідності до вимог законодавства, правил МПС, умов Договору.

1.4.3. За письмовою заявою Клієнта Банк може надати його Довіреним особам можливість користування коштами, що знаходяться на картковому Рахунку, шляхом випуску Додаткових Карток.

1.4.4. Суми спірних транзакцій (не включаючи суму комісій), з якими не згоден Клієнт, повертаються на картковий Рахунок після повного врегулювання Банком питань з МПС, але не більше 120 календарних днів. Суми спірних транзакцій, що будуть зараховані на картковий Рахунок після розгляду МПС, можуть бути більше/менше від сум, що списані по оригінальній транзакції внаслідок конвертаційних різниць.

1.4.5. У випадку необхідності опротестовування спірних транзакцій в Арбітражних комітетах МПС строк розгляду претензії подовжується на 60 календарних днів.

Розділ 2. Правила користування ПК

2.1. Вимоги безпеки:

2.1.1. При отриманні Картки Держатель повинен кульковою ручкою поставити особистий підпис на зворотній стороні Картки на смузі для підпису в присутності уповноваженого співробітника Банку, а також поставити підпис на квитанції про підтвердження одержання Картки та ПІН-конверту.

Разом з Карткою Держатель одержує ПІН у спеціальному конверті. Держатель Картки повинен записати ПІН-код у надійному місці (не зазначаючи, що це ПІН) та знищити ПІН-конверт.

2.1.2. ПІН відомий лише Держателю Картки. За будь-яких умов Держатель Картки зобов`язаний вчинити все можливе для того, щоб забезпечити збереження своєї Картки та зберігання в тайні ПІН, CVV2/CVC2, та інших даних Картки, не повинен записувати ПІН на Картці або на інших предметах, які зберігаються разом з Карткою.

2.1.3. Користуватися Карткою має право лише її Держатель. Використання Картки в точці торгового еквайрингу або в пункті видачі готівки повинно проводитися в присутності Держателя .

2.1.4. Держатель повинен зберігати Картку у недоступному для інших осіб місці, окремо від джерел електромагнітного випромінювання (мобільних телефонів, телевізорів, моніторів тощо) та магнітів.

2.2. Використання Картки:

2.2.1. Строк дії Картки.

Строк дії Картки вказано на лицьовій стороні Картки у вигляді ММ/РР (ММ - дві цифри порядкового номеру місяця, РР - дві останні цифри року).

Користування Держателем Карткою здійснюється протягом строку її дії, який вказаний на лицьовій стороні Картки (місяць і рік). Картка дійсна до останнього календарного дня вказаного місяця. У разі закінчення строку дії Картки, Банк у передостанній місяць строку її дії перевипускає Картку на новий строк, якщо до цього строку від Клієнта не надійшла заява про розірвання Договору та закриття Рахунків або про припинення дії окремої Картки або Банком не закрито картковий Рахунок з інших підстав, передбачених Договором. Держатель повертає Картку до Банку не пізніше 3 (трьох) робочих днів після закінчення строку її дії.

2.2.2. Торгові точки які приймають в оплату Картки позначено наступними логотипами: Cirrus, Maestro, MasterCard, Visa, Visa Electron.

2.2.3. Отримання готівки по Картці.

2.2.3.1. Умовою для видачі готівки по Картці через банкомат є правильне введення ПІН. У випадку трикратного невірного вводу ПІН (в тому разі, якщо спроби відбувались поспіль) Картка блокується.

2.2.3.2. При отриманні готівки, комісія за отримання готівки відповідно до Тарифів, блокується разом із сумою замовленої готівки.

2.2.3.3. При отриманні готівки Клієнтом у пункті видачі готівки (відділені банку) за допомогою Картки для здійснення авторизації необхідна наявність документа, що засвідчує особу (паспорт, або тимчасове посвідчення, що підтверджує особу громадянина України, або Тимчасова посвідка на тимчасове/постійне проживання).

2.2.4. Оплата товарів та послуг за допомогою Картки.

2.2.4.1. При використанні Картки для оплати товарів та послуг, Держатель до того, як підписати квитанцію про здійснення операції (чек) повинен перевірити правильність вказаної суми, валюти та дати операції. Підписуючи даний документ, Держатель визнає правильність вказаної суми та дає вказівку Банку на списання коштів з карткового Рахунку. Держатель повинен отримати одну копію оформленої квитанції.

2.2.4.2. Торгові точки, що приймають Картки для оплати товарів чи послуг мають право вимагати від Держателя Картки пред`явлення паспорту чи іншого документу, що підтверджує особу, а також повідомлення інфор-

мації, що дозволяє ідентифікувати його як законного Держателя Картки.

2.2.4.3. Якщо оплачений Карткою товар або послугу повернуто або не одержано в повному обсязі, Держатель самостійно повинен звернутись в торгову точку, в якій було придбано товар або надана послуга. Працівник торгової точки виписує кредитовий чек/сліп (Credit Voucher) на суму повернутого товару/послуги. Банк зараховує на картковий Рахунок відповідну суму згідно із кредитовим чеком/сліпом.

2.2.4.4. При неотриманні коштів по кредитовому чеку/сліпу протягом 30 днів з дня оформлення кредитового чеку/сліпа, Держатель повинен повідомити про це Банк для врегулювання питання з торговою фірмою та надати цей кредитовий чек/сліп.

2.2.4.5. При використанні Картки для розрахунків слід керуватися "Правилами користування карткою", які розміщені на сайті Банку www.my.ukrsibbank.com.

2.2.4.6. Використання Картки з метою, що не відповідає законодавству, в тому числі з метою оплати товарів або послуг, обіг яких заборонено законодавством, забороняється. У випадку виявлення Банком факту використання Картки для здійснення протиправних дій, Банк залишає за собою право надання інформації у правоохоронні органи згідно з встановленим чинним законодавством України порядком.

2.3. Втрата Картки чи її незаконне використання.

2.3.1. У разі втрати контролю над Карткою (неповернення Картки банкоматом та інші випадки, при яких Клієнт не може здійснити контроль над Карткою) або її незаконного використання іншими особами (крадіжка, тощо) Клієнт/Держатель зобов'язаний негайно повідомити про це Банк (Службу підтримки клієнтів) для постановки Картки у Стоп-лист за телефонами (044) 590 06 75 (м. Київ, дзвінки тарифікуються згідно умов операторів, що надають послуги зв'язку) або 0 800 505 800 (безкоштовно зі стаціонарних телефонів в межах України), при цьому Клієнт/Держатель Картки обов'язково повинен повідомити персональні дані, кодове слово та інші дані за проханням оператора та не пізніше 3 (трьох) робочих днів після усного повідомлення підтвердити свою заяву та бажання (або відмову) у постановці Картки у Стоп-лист у письмовому вигляді.

2.3.2. При виявленні Картки, раніше заявленої як втрачена чи така, що незаконно використовувалась, Держатель повинен повернути її в Банк.

2.3.3. У випадку виникнення у Держателя проблемних ситуацій, йому необхідно звернутися в Банк по цілодобових контактних телефонних номерах: 0 800 505 800 (безкоштовно в межах України), (044) 5900675 (м. Київ, дзвінки тарифікуються згідно умов операторів, що надають послуги зв'язку).

2.4. Особливості використання міжнародної ПК в країнах підвищеного ризику:

2.4.1. Банк з метою зниження ризику використання міжнародної платіжної картки у незаконних (шахрайських) цілях, рекомендує Держателям Карток бути особливо уважними при користуванні платіжною карткою в країнах, що визнані міжнародними платіжними системами високо ризиковими.

Список країн підвищеного ризику: Мьянма, Китай, Гвінея, Гонконг, Індонезія, Корея (Демократична Республіка), Корея (Республіка), Ліберія, Малайзія, Малі, Мавританія, Марокко, Нігерія, Філіппіни, Сінгапур, В'єтнам, Таїланд, Туніс, Тайвань (Провінція), Камерун, Центральноафриканська Республіка, Чад, Конго, Екваторіальна Гвінея, Габон, Бенін, Буркіна-Фасо, Кот д'Івуар, Нігер, Сенегал, Того, Бразилія, Польща, Туреччина, С'єра Лєоне, Соціалістична Народна Лівійська Арабська Джамахірія.

Вищезазначений список країн підвищеного ризику може змінюватись. Інформацію щодо переліку країн підвищеного ризику та діючих обмежень на використання міжнародної платіжної картки Клієнт може отримати за телефонами: 0 800 505 800 (безкоштовно в межах України), 044 5900675 (у м. Київ).

У тому разі, якщо Держатель Картки має намір використати міжнародну платіжну картку для розрахунку в одній з вищевказаних країн, Банк рекомендує здійснювати покупки за допомогою Картки тільки у великих магазинах відомих брендів, а отримувати готівку - у відділеннях всесвітньо відомих банків, аеропортах або готелях міжнародних мереж.

2.5. Картка є власністю Банку.

Розділ 3. Права та обов'язки Сторін

3.1. Банк має право:

3.1.1. Використовувати кошти на Рахунках Клієнта, гарантуючи згідно цих Правил та умов Договору право Клієнта безперешкодно розпоряджатися цими коштами, з урахуванням режиму Рахунків, що встановлюється законодавством та Договором.

3.1.2. Отримувати від Клієнта плату за надані йому послуги згідно умов Договору.

3.1.3. Відмовити Клієнту у надані послуг за Договором, зокрема, проведенні операцій за Рахунками та/або у виконанні наданого Клієнтом розрахункового та/або касового документу, у порядку та випадках, передбачених Договором та/або законодавством.

3.1.4. Самостійно встановлювати нові та/або змінювати діючі Тарифи та/або Тарифні плани, в порядку та на умовах, передбачених цими Правилами.

3.1.5. Списувати кошти з Рахунків Клієнта за його дорученням та/або шляхом договірного списання та/або на підставі платіжних вимог стягувачів у порядку та випадках, передбачених законодавством та/або умовами Договору.

У випадку списання коштів на підставі платіжних вимог стягувачів, в разі необхідності здійснення купівлі, продажу та/або обміну (конвертації) іноземної валюти за рахунок наявних грошових коштів Клієнта, комісії Банку за проведення відповідних платежів в іноземній валюті та збір на обов'язкове державне пенсійне страхування на день здійснення платежу оплачуються за рахунок Клієнта в розмірі, передбаченому законодавством, шляхом договірного списання Банком відповідної суми коштів з Рахунків Клієнта, відкритих у Банку.

3.1.6. Вимагати від Клієнта надання необхідних документів і відомостей у випадках, передбачених Договором та/або законодавством.

3.1.7. Відповідно до статті 49 Закону України "Про банки і банківську діяльність" у разі невиконання Клієнтом зобов'язань з погашення отриманого в Банку кредиту та/або інших грошових зобов'язань (зокрема, з погашення плати за кредит (процентів, комісій), неустойки тощо) у встановлені кредитним договором терміни, видавати наказ на примусову оплату таких грошових зобов'язань Клієнта.

3.1.8. Вимагати від Клієнта надання документів і відомостей, необхідних для з'ясування його особи, суті діяльності, фінансового стану. У випадку ненадання Клієнтом необхідних документів або відомостей, або навмисного надання неправдивих відомостей про себе, Банк має право відмовити Клієнту в обслуговуванні.

3.1.9. Повернути розрахункові документи Клієнта без виконання у разі заповнення таких документів з порушенням реквізитів, форма і обов'язковість яких визначена законодавством та/або Договором.

3.1.10. Затримувати або не допускати до обробки дистанційні розпорядження, електронні документи, в тому числі розрахункові та інформаційні запити Клієнта, якщо останнім не дотримані правила їх оформлення та/або передачі, та/або процедура їх захисту, або якщо існують сумніви в їх дійсності та/або цілісності та/або достовірності до з'ясування з Клієнтом питань, що виникли.

3.1.11. Відмовити Клієнту в здійсненні розрахунково-касових операцій за наявності фактів, що свідчать про порушення Клієнтом законодавства, банківських правил оформлення платіжних документів та у виконанні електронного документа чи інформаційного запиту та/або залишити їх без виконання згідно умов Договору. Відмовити Клієнту у виконанні розрахункового документа або призупинити його виконання, якщо операція містить ознаки такої, що підлягає фінансовому моніторингу відповідно до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом", з наступним повідомленням Клієнта про це відповідно до вимог законодавства та умов Договору (засобами СДБО та/або іншим способом).

3.1.12. Відкласти виконання або повернення розрахункового документа Клієнта на наступний робочий день, якщо такий документ надійшов у Банк після закінчення операційного дня, а також в інших випадках, згідно умов Договору, у тому числі за відсутності у Банка технічної можливості виконати розрахунковий документ в день його надходження.

3.1.13. Запроваджувати нові програмно-технічні та технологічні засоби з метою поліпшення функціонування системи СДБО.

3.1.14. Встановлювати та змінювати в односторонньому порядку Ліміти на здійснення ДБО. У випадку внесення змін Банк розміщує відповідне повідомлення та нові Ліміти (з урахуванням змін) за вищезазначеною адресою в мережі Інтернет. Користування Клієнтом СДБО після внесення змін до Лімітів вважається згодою Клієнта щодо продовження обслуговування за цим Договором з урахуванням внесених змін до Інструкцій.

3.1.15. Здійснювати тимчасове/постійне блокування засобу ідентифікації Особистий пароль та постійне блокування засобу ідентифікації Особистий ключ за власною ініціативою та за ініціативою Клієнта, в порядку, встановленому в Інструкціях. Блокувати ключову інформацію Клієнта при підозрі щодо її компрометації.

3.1.16. Без додаткового погодження з Клієнтом дебетувати суми карткový Рахунок Клієнта на суми всіх проведених Держателем операцій за його Картками, суми нарахованих комісій, процентів та всіх інших зобов'язань в повному обсязі, що виникають під час видачі та обслуговування Карток/Рахунку, у тому числі за рахунок незнижуваного залишку та/або застосовувати договірне списання коштів з карткового Рахунку Клієнта.

3.1.17. У випадку оскарження Клієнтом будь-якої операції, що була зазначена у виписці за картковим Рахунком, розглянути заяву Клієнта та провести розслідування протягом 120 (ста двадцяти) календарних днів з моменту її отримання, враховуючи при цьому діючий регламент роботи МПС, до якої належить Картка.

3.1.18. Блокувати (припиняти) дію Картки(-ок) Держателя у випадку виникнення простроченої заборгованості Клієнта за Договором.

3.1.19. Прийняти рішення про тимчасове призупинення здійснення операцій з використанням певної Картки, а також про вилучення Картки за наявності обставин, що можуть свідчити про неправомірне використання Картки або її реквізитів, користування Карткою не уповноваженою на це особою, та в інших випадках встановлених Договором та/або законодавством.

3.1.20. Не перевипускати Картку на новий строк дії відповідно до п. 2.2.1. Правил у випадку відсутності операцій за рахунком Клієнта за період більше ніж 6 (шість) календарних місяців, які передують даті такого перевипуску згідно з внутрішніми процедурами Банку.

3.1.21. Знищити Картку у разі:

- неотримання Держателем Картки, емітованої згідно п.1.1. цих Правил протягом 60 (шестидесяти) календарних днів з дати набрання чинності Договором;
- неотримання Держателем Картки, емітованої на підставі відповідної заяви Клієнта протягом 60 (шестидесяти) календарних днів з дати складання відповідної заяви;
- неотримання Держателем Картки, емітованої згідно п.2.2.1. цих Правил протягом 60 (шестидесяти) календарних днів з дня закінчення терміну дії попередньої Картки.

Оплата вартості послуг за випуск Картки, у випадку звернення Держателя до Банку у строк, що перевищує строк, вказаний у пункті, здійснюється згідно з Тарифами.

3.1.22. Перевипустити Картку на підставі відповідної заяви Клієнта, якщо Картка була знищена згідно п. 3.1.21. цих Правил.

3.1.23. Вимагати у Держателя надання документів і відомостей, необхідних для з'ясування його особи. У випадку ненадання Держателем необхідних документів чи відомостей, чи навмисного надання неправдивих відомостей про себе, Банк має право відмовити Держателю в обслуговуванні.

3.1.24. Вимагати від Держателя надати повну інформацію про операції/розрахунки, які здійснюються за Рахунком Клієнта та підлягають валютному контролю відповідно до вимог законодавства, для виконання Банком функції агента валютного контролю.

3.1.25. Надсилати повідомлення, та/або надавати інформацію Клієнту з питань обслуговування рахунку та/або введення нових послуг за адресою та телефонами, що вказані в Договорі, а також за телефонами які Клієнт використовує в рамках послуги GSM-банкінг.

3.1.26. При виконанні цього Договору здійснювати права, що надані Банку у відповідності до Договорів, що обслуговуються СДБО.

3.1.27. Реалізовувати інші права Банка, передбачені Договором та/або законодавством.

3.2. Банк зобов'язаний:

3.2.1. Належним чином виконувати умови Договору.

3.2.2. Вчасно і належним чином виконувати розрахункові та касові операції Клієнта за його Рахунками відповідно до законодавства, внутрішнього розпорядку роботи Банку та умов Договору.

3.2.3. Забезпечувати своєчасне зарахування коштів на Рахунки Клієнта в день надходження їх в Банк.

При зарахуванні коштів за електронними розрахунковими документами Банк перевіряє відповідність номера рахунку отримувача і його коду і зараховує кошти на Рахунок Клієнта, якщо вони збігаються. У разі їх невідповідності Банк має право затримати суму переказу на строк, визначений законодавством для встановлення належного отримувача цих коштів, надіславши відповідний запит до банку платника.

3.2.4. Приймати і видавати готівкові кошти відповідно до законодавства та згідно з внутрішнім розпорядком роботи Банку.

3.2.5. Видавати за вимогою Клієнта виписки по Рахунках.

3.2.6. Гарантувати таємницю операцій на Рахунках Клієнта. Без згоди Клієнта інформація третім особам з питань проведення операцій на Рахунках може бути надана тільки у випадках і порядку, передбачених Законом України "Про банки і банківську діяльність".

3.2.7. Надавати консультації Клієнту з приводу розрахунково-касового обслуговування Клієнта та роботи в СДБО за телефоном, вказаним на сайті Банку.

3.2.8. За умови здійснення Клієнтом первинної реєстрації в СДБО і надання до Банку оформленого належним чином роздрукованого у двох примірниках Сертифіката відкритого ключа Клієнта, підключити Клієнта до системи СДБО та здійснювати його обслуговування згідно з Договором. Після підписання Клієнтом Договору передати йому картку з унікальним цифровим ідентифікатором Особистий ключ та конверт Особистий пароль.

3.2.9. Надсилати текстові повідомлення Клієнту, що містять одноразовий цифровий пароль (ОТР), на номер мобільного телефону Клієнта, вказаний в Договорі.

3.2.10. Приймати за допомогою засобів СДБО дистанційні розпорядження, електронні документи, в тому числі розрахункові, а також інформаційні запити Клієнта та виконувати їх за умови дотримання Клієнтом правил оформлення і передачі таких розпоряджень, документів та запитів, а також процедури їх захисту.

3.2.11. За вимогою Клієнта блокувати в системі СДБО діючий активний відкритий ключ Клієнта та зареєструвати новий відкритий ключ Клієнта. За зверненням Клієнта усіма можливими способами, впровадженими в СДБО та передбаченими Інструкціями, здійснювати постійне блокування (без можливості поновлення) діючого унікального ідентифікатора Клієнта Особистий ключ та тимчасове або постійне (без можливості поновлення) блокування цифрового Особистого паролю Клієнта.

3.2.12. У разі подання Клієнтом Заяви на зміну засобів ідентифікації, в порядку, передбаченому Договором, виконати наступні дії, відповідно до Заяви:

- сгенерувати та забезпечити Клієнта новими засобами ідентифікації, та/або
- внести зміни до СДБО та надсилати текстові повідомлення, що містять одноразовий пароль ОТР на номер, вказаний у Заяві. Забезпечення Клієнта новим унікальним ідентифікатором Особистий ключ можливе лише у разі здійснення постійного (без можливості поновлення) блокування Банком або Клієнтом існуючого Особистого ключа.

3.2.13. Не поширювати без дозволу Клієнта інформацію, що стала відома при роботі з Клієнтом.

3.2.14. Інформувати Клієнта про внесення змін до Інструкцій та/або зміну режиму роботи в СДБО згідно умов Договору.

3.2.15. Формувати виписку по картковому Рахунку Клієнта за календарний місяць станом на останній робочий день кожного місяця.

3.2.16. Надавати за вимогою Клієнта, належним чином затверджені Тарифи.

3.3. Клієнт має право:

3.3.1. Самостійно розпоряджатися коштами на своїх Рахунках з дотриманням вимог та обмежень, встановлених законодавством, режимом Рахунків та умовами Договору.

3.3.2. Використовувати для здійснення розрахунків платіжні інструменти, передбачені законодавством та Договором.

3.3.3. Вказувати в платіжному дорученні дату валютування, що не може перевищувати 10 (десять) календарних днів з дня складання платіжного доручення.

3.3.4. Отримувати інформацію про надходження коштів на Рахунки у вигляді виписки, а при надходженні на Рахунки коштів з датою валютування - шляхом зазначення цього у виписках та/або особистого повідомлення Клієнта по телефону та/або направлення відповідного повідомлення з використанням СДБО та/або іншим засобом, погодженим між Банком та Клієнтом.

3.3.5. Отримувати готівкові кошти в межах та строки згідно касової заявки на одержання готівкових коштів за умови наявності коштів на Рахунках згідно режиму Рахунків, умов Договору та вимог законодавства.

3.3.6. Вимагати своєчасного і повного здійснення розрахунків і інших послуг, обумовлених Договором.

3.3.7. Вимагати від Банку своєчасного виконання електронних документів та виконання інших дій за умови дотримання Клієнтом правил оформлення й передачі електронних документів засобами СДБО, а також при наявності законних підстав для виконання таких дій відповідно до вимог законодавства.

3.3.8. Отримувати послуги у межах можливостей СДБО, відповідно до умов цих Правил, Договору, додаткових угод до нього та Інструкцій.

3.3.9. Після підписання Договору отримати унікальний цифровий ідентифікатор Особистий ключ у тому відділенні Банку, в якому Клієнт уклав Договір.

3.3.10. У разі необхідності, ініціювати тимчасове або постійне, без можливості поновлення, блокування унікального цифрового Особистого паролю та постійне блокування, без можливості поновлення, унікального цифрового ідентифікатора Особистий ключ усіма можливими способами, впровадженими в СДБО та передбаченими Інструкціями.

3.3.11. У разі блокування за власною ініціативою або за ініціативою Банку, унікального ідентифікатора Особистий ключ та унікального цифрового паролю Особистий пароль отримати нові шляхом подачі до відділення Банку, в якому Клієнт уклав Договір, Заяви на Зміну засобів ідентифікації.

Отримання нового унікального ідентифікатора Особистий ключ можливе лише у разі постійного блокування (без можливості поновлення) діючого Особистого ключа.

3.3.12. Припиняти дію існуючих послуг, що надаються за допомогою СДБО, шляхом підписання між Сторонами Додаткової угоди щодо внесення змін до цього Договору у відділенні Банку, в якому Клієнтом було укладено Договір.

3.3.13. Подавати до відділення Банку, в якому було укладено Договір, Заяву на зміну засобів ідентифікації з метою заміни персонального номеру мобільного телефону Клієнта, вказаного в Договорі, на новий.

3.3.14. Оскаржувати будь-які операції за Рахунками, зазначені у виписці, не пізніше 15 (п'ятнадцяти) календарних днів з дати формування виписки, шляхом надання письмової заяви до відділення Банку де було укладено Договір. У випадку непред'явлення письмової претензії в Банк за вказаними у виписці операціями у зазначений у цьому пункті строк, операції зазначені у виписці вважаються підтвердженими і оскарженню у подальшому не підлягають.

3.3.15. У разі втрати, пошкодження Картки або її незаконного використання іншими особами (крадіжка, тощо) негайно повідомити про це Банк за телефонами цілодобової клієнтської підтримки (044) 5900675 або 0-800-505-800 (безкоштовна лінія на території України) згідно п.2.3.1 цих Правил та не пізніше 3 (трьох) робочих днів після усного повідомлення звернутися до Банку з заявою про випуск нової Картки (-ок).

3.3.16. Оформити нову персоніфіковану картку згідно діючих Тарифів в Банку, якщо персоніфікована картка не була перевипущена після закінчення строку її дії згідно п. 3.1.20. Правил.

3.3.17. Отримувати в Банку поточні та/або позачергові виписки, що відображають рух коштів за Рахунками за довільний період, але не більше ніж за останній календарний рік.

3.3.18. У разі незгоди із зміною Банком Тарифів та/або інших умов обслуговування, відмовитись від послуг Банку та розірвати цей Договір, з урахуванням вимог Договору.

3.3.19. Реалізовувати інші права, передбачені Договором та законодавством.

3.4. Клієнт зобов'язаний:

3.4.1. Виконувати вимоги Договору, законодавства, діючих внутрішніх правил Банку з питань проведення (виконання) розрахунково-касових операцій та оплачувати послуги Банку, згідно Тарифів.

3.4.2. Клієнт зобов`язується надавати до Банку належним чином оформлені розрахункові (в тому числі електронні) та касові документи, відповідно до вимог Банку, умов Договору та законодавства. Черговість виконання Банком розрахункових документів Клієнта визначається законодавством, крім випадків, визначених Договором.

3.4.3. Не пізніше наступного дня після отримання виписки повідомляти Банк про всі помічені неточності та помилки у виписках по Рахунках та інших документах про невизнання (не підтвердження) підсумкового сальдо по Рахунку.

3.4.4. Повідомляти Банк про зарахування на Рахунок Клієнта коштів, що йому не належать, і протягом 3 (трьох) днів з дня надходження коштів на Рахунок надати Банку платіжне доручення на перерахування коштів належному отримувачу.

3.4.5. Виплачувати Банку комісійну винагороду за надані Банком послуги, згідно Тарифів Банку діючих на день надання такої послуги/проведення операції та/або на день нарахування періодичної комісії.

3.4.6. Клієнт зобов'язується негайно повідомляти Банку про зміну місця проживання та в строк не більше, ніж 3 календарних дні з дати отримання від Банку вимоги, надавати в Банк усі необхідні документи для контролю за станом розрахунків по операціям, за якими Банк здійснює функцій агента валютного контролю згідно законодавства, у т.ч. звітність, передбачену нормативними актами НБУ (по залученню від нерезидентів коштам та ін.).

3.4.7. За вимогою Банку надавати в строк не більш, ніж 3 календарні дні в повному обсязі достовірну інформацію, необхідну для з'ясування його особи, суті діяльності і фінансового стану.

3.4.8. Підтверджувати сальдо Рахунків на 01 січня поточного року. Не отримання Банком підтвердження про залишки на Рахунках Клієнта протягом місяця вважається підтвердженням сальдо.

3.4.9. Дотримуватись усіх технічних, організаційних, правових та інших вимог, встановлених Банком по роботі із СДБО відповідно до цього Договору, Інструкцій та Лімітів.

3.4.10. Забезпечити збереження засобів ідентифікації та авторизації в СДБО таким чином, щоб виключити розголошення інформації та їх використання не уповноваженими на це особами. Не передавати та не розголошувати єдиний універсальний ідентифікатор Особистий ключ та єдиний цифровий Особистий пароль, а також одноразовий пароль OTP іншим особам, відповідати за їх зберігання та використання.

3.4.11. При використанні системи СДБО Клієнт зобов'язується виконувати вимоги та рекомендації Банку з питань інформаційної безпеки, що наведені в Інструкціях.

3.4.12. Використовувати Рахунки лише у власних потребах, не пов'язаних із здійсненням підприємницької діяльності.

3.4.13. Забезпечити конфіденційність укладення цього Договору, а саме не розголошувати третім особам будь-яку інформацію, що стосується факту укладення та умов цього Договору.

3.4.14. Здійснювати погашення заборгованості (в т.ч. простроченої) за Договором в порядку та строки визначені Договором або у відповідному повідомлені Банку до Клієнта.

3.4.15. Отримувати виписку по картковому Рахунку до 10 (десятого) числа кожного місяця, яка формується Банком згідно п.3.2.15. цих Правил.

3.4.16. Не розголошувати ПІН та CVV2/CVC2-код, інші реквізити Картки та не передавати Картки в користування третім особам, а також не повідомляти їм зазначені вище дані. Дозволяється повідомляти третім особам номер Картки та термін її дії виключно для проведення вказаними особами переказу коштів з власного карткового рахунку на картковий Рахунок Клієнта через банкомат Банку з використанням номера та терміну дії Картки Клієнта. Банк не несе відповідальності за шкоду заподіяну Клієнту у зв'язку з розголошенням ним третім особам будь-яких реквізитів Картки.

3.4.17. При заповненні Договору-анкети вказати достовірні відомості, в тому числі номер контактного телефону та/або факсу та адресу електронної пошти (за наявності), а також протягом 3 календарних днів з моменту настання вказаних нижче обставин, письмово сповістити Банк про зміну свого місця проживання та/або інших реквізитів, зазначених в Договорі та Додатках до нього, зокрема про внесені зміни до документів, що засвідчують особу Клієнта.

3.4.18. Отримати в Банку виготовлену Картку/Додаткову картку не пізніше 60 (шістдесяти) календарних днів із моменту підписання Договору.

Розділ 4.
Правила користування додатковими послугами за картковим Рахунком

4.1. Правила користування послугою "GSM-банкінг" (далі - GSM-банкінг)

4.1.1. GSM- банкінг - це послуга, яка дозволяє Клієнту за допомогою SMS - повідомлень оперативно отримувати інформацію про операції, проведені за платіжною Карткою та контролювати рух коштів за картковим Рахунком, а також здійснювати операції по Картці за допомогою SMS - повідомлень. Клієнт повинен мати мобільний телефон підключений до послуг мобільного зв'язку одного із операторів України.

4.1.2. Послуга активується по платіжній картці. Одну Картку можна підключити до одного номеру мобільного телефону. При наявності у Клієнта декількох Карток, він може підключити кожну Картку на окремий номер мобільного телефону. При кожному підключенні з Клієнта буде стягнуто комісію "Плата за проведення операцій за допомогою GSM-банкінгу (одноразова)" згідно Тарифів.

4.1.3. По закінченню терміну дії Картки термін дії послуги закінчується. Якщо Клієнт надалі бажає користуватись послугою, йому необхідно після отримання нової Картки підключити її до GSM-банкінг згідно п. 4.1.8. Правил.

4.1.4. Клієнт сплачує Банку за підключення та користування послугою GSM- банкінг плату згідно Тарифів.

4.1.5. Отримання інформації за допомогою GSM- банкінг від Банку.

4.1.5.1. Отримання інформації після проведення операції. Після проведення за допомогою Картки операції що потребує авторизації наприклад, оплата товарів і послуг в торговельній мережі, зняття готівки, поповнення карткового Рахунку, отримання міні-виписки, отримання балансу по Карті і т.д. Банк направляє на номер мобільного телефону Клієнта SMS - повідомлення про операцію, що була проведена. Це повідомлення містить інформацію про:

- номер Картки, з використанням якої була проведена операція (перші та останні 4 цифри номера Картки);
- тип операції (отримання готівки, оплата товарів, отримання балансу, і т. і.);
- суму та валюту операції;
- місце та час проведення операції;
- доступний залишок коштів після проведення операції;
- інформацію про відмову, у випадку якщо операція не була проведена успішно.

4.1.5.2. Отримання інформації за запитом Клієнта. На підставі окремого запиту Клієнта у вигляді SMS - повідомлення з мобільного телефону, Клієнт може отримати на свій мобільний телефон SMS - повідомлення з наступною інформацією:

- сума доступних до використання за Карткою коштів;
- перелік останніх 10 транзакцій, проведених з використанням Картки Держателя (міні - виписку),

а також Клієнт може провести наступні операції:

- заблокувати платіжну Картку;
- відключити послугу GSM-banking.

Для отримання інформації за запитом, Клієнту необхідно направити з мобільного телефону, номер якого підключений до GSM-банкінг, SMS - повідомлення на той номер, з якого Клієнт отримує SMS - повідомлення за послугою GSM-банкінг. SMS - запит повинен мати такий формат:

XXXX%YYYY_kk,

де XXXX - перші 4 цифри номера Картки,

YYYY - останні 4 цифри номера Картки,

kk - код запиту, який може приймати наступні значення:

01 - запит балансу,
02 - запит міні - виписки,
88 - відключити послугу GSM-банкінг,
99 - заблокувати Картку.

4.1.6. Вимоги до телефону та оператору зв'язку:

4.1.6.1. Для можливості користування послугами GSM-банкінг, мобільний телефон має підтримувати сервіс SMS - повідомлень, а оператор мобільного зв'язку надавати своїм клієнтам сервіс відправки та отримання SMS - повідомлень та буди оператором мобільного зв'язку, який має право надавати послуги на території України. Для роботи з GSM-банкінг в телефоні мають бути активовані функції відправки та прийому SMS повідомлень.

4.1.6.2. Клієнту необхідно ознайомитись з розділом "SMS - служба коротких повідомлень" інструкції до мобільного телефону а також загальними правилами користування цією функцією, що встановлені оператором зв'язку Клієнта.

4.1.7. Умови надання інформації про платіжну картку та стан карткового Рахунку на номер мобільного телефону:

4.1.7.1. Банк надсилає інформацію на номер мобільного телефону Клієнта за допомогою SMS - повідомлень після проведення таких операцій:

- авторизація операції за платіжною карткою Держателя (в т.ч. по не успішній операції) - отримання готівки, поповнення карткового Рахунку через POS- термінал, сплата за товари та послуги, зміна ПІН, і т. д.;
- відміна операції за Карткою;
- блокування/розблокування Картки;
- підключення/відключення послуги GSM-банкінг.

4.1.7.2. Банк має право надсилати на номер мобільного телефону Клієнта повідомлення про тарифи, продукти та послуги, акції та інші інформаційні повідомлення Банку.

4.1.7.3. Надсилання інформації відбувається відкритими каналами зв'язку. Банк не несе відповідальності за розголошення, викривлення та неотримання Клієнтом інформації про платіжну картку, що може мати місце при надсиланні інформації на номер мобільного телефону.

4.1.7.4. Банк не несе відповідальності за передачу інформації про Платіжну Картку у випадку надання Клієнтом невірного номеру мобільного телефону при підключенні до GSM-банкінг.

4.1.7.5. Банк не несе відповідальності за несвоєчасну постановку Картки до Стоп - листу, якщо SMS - повідомлення від Клієнта не було отримано Банком або отримано Банком несвоєчасно з причин, що не залежать від Банку.

4.1.7.6. Для відмови від послуги отримання інформації за платіжною карткою на номер мобільного телефону Клієнту необхідно відключити послугу GSM-банкінг через банкомат, або відправити SMS - повідомлення з кодом 88 у відповідності з пунктом 4.1.5. даних Правил.

4.1.8. Підключення до послуги GSM-банкінг. Підключитися до послуги GSM-банкінг Клієнт може в будь-якому банкоматі Банку. Для цього Клієнту необхідно виконати наступні дії:

- вставити Картку у рідер банкомата та ввести ПІН;
- обрати у основному меню пункт "GSM-банкінг";
- виконати дії згідно підказок банкомату;
- отримати чек банкомату по завершенні операції.

Послуга активується відразу, у підтвердження Клієнт отримує SMS - повідомлення про активацію послуги. Кількість підключень Клієнта до послуги не обмежена, при кожному підключенні або редагуванні поточного сервісу (зміні номеру телефону), з Клієнта буде стягнуто комісію "Плата за проведення операцій за допомогою GSM-банкінгу (одноразова)" згідно Тарифів. Для редагування поточного сервісу (зміні номеру телефону) відключення попереднього сервісу не здійснюється.

4.2. Правила користування послугою "Платежі на користь мобільних операторів".

4.2.1. Платежі на користь мобільних операторів - це послуга, яка дозволяє Клієнту за допомогою платіжної Картки та банкомату купувати ваучери операторів мобільного зв'язку, та поповнювати контрактні рахунки мобільного телефону.

4.2.2. Електронні ваучери.

4.2.2.1. Перелік та номінал електронних ваучерів, продаж яких здійснюється в банкоматах Банку може змінюватись.

4.2.2.2. При купівлі електронного ваучера, код поповнення та інструкція для поповнення друкуються на чеку банкомата.

4.2.2.3. Поповнення рахунку мо-

більного телефону відбувається відразу після активації коду поповнення.

4.2.2.4. Код поповнення необхідно активувати до дати, яка зазначена на чеку банкомата.

4.2.3. Поповнення рахунків мобільних телефонів.

4.2.3.1. Поповнення рахунку може здійснюватись, як за номером телефону (МТС, КиївСтар, LIFE), так і за номером особистого контрактного рахунку (LIFE).

4.2.3.2. Клієнти, що є користувачами передплачених послуг МТС, КиївСтар та LIFE також можуть поповнювати свої рахунки за номером телефону, при цьому:

- поповнення передплачених послуг КиївСтар та LIFE за номером телефону відбувається миттєво, після проведення операції в банкоматі;
- поповнення передплачених послуг МТС, за номером телефону, відбувається наступного робочого дня. При проведенні операції в неробочі або святкові дні, поповнення здійснюється в перший робочий день після неробочих чи святкових днів.

4.2.3.3. Банк не обмежує суму платежу при поповненні рахунків мобільних телефонів. Клієнт може поповнити свій рахунок на будь-яку суму в межах залишку коштів на картковому Рахунку.

4.2.3.4. При поповненні контрактного рахунку поповнення відбувається миттєво, після проведення операції в банкоматі.

4.2.4. При купівлі електронного ваучера чи поповненні контрактного рахунку Клієнт не сплачує комісії.

4.2.5.Банк не несе відповідальності за неправильне введення Клієнтом свого номеру телефону чи особового рахунку при поповненні рахунку через банкомат.

4.2.6. У разі виникнення проблем при користуванні послугою, Клієнту слід звернутися до Контакт-центру Банку за телефоном 0-800-505-800.

4.3. Правила користування послугою "Постійне доручення".

4.3.1. Використовуючи послугу "Постійне доручення" Клієнт, шляхом оформлення Заяви-Додаткової угоди (далі - Заява-угода), доручає Банку здійснювати періодичні та разові перекази (договірне списання) з карткового Рахунку Клієнта за його дорученням на користь фізичних та юридичних осіб згідно умов Договору, Правил та Тарифів Банку.

4.3.2. Надання Банком послуги відбувається шляхом підключення до карткового Рахунку окремих Сервісів. Кожен Сервіс підключається на підставі окремої Заяви-угоди Клієнта.

4.3.3. Клієнт в Заяві-угоді зазначає реквізити та призначення переказу, період проведення переказу, дату здійснення першого переказу, суму переказу та інші дані на вимогу Банку, необхідні для здійснення переказу.

4.3.4. Послуга дозволяє здійснювати наступні типи переказів з карткового Рахунку Клієнта:

а) перерахування на накопичувальний Рахунок;

б) перерахування на поточний Рахунок.

4.3.5. Банк здійснює перерахування, вказані в п.4.3.4. Правил з врахуванням вимог і обмежень, встановлених законодавством щодо безготівкових розрахунків в України, Договором і внутрішніми правилами та процедурами Банку.

4.3.6. Переказ коштів згідно умов Послуги "Постійне доручення" здійснюються у наступному порядку:

4.3.6.1. Банк списує з карткового Рахунку Клієнта грошові кошти. Дата та сума списання визначаються на підставі відповідної Заяви-угоди Клієнта.

4.3.6.2. Якщо дата переказу з карткового Рахунку припадає на вихідний, святковий або неробочий день, в такому випадку переказ здійснюється в перший робочий день після такого дня. Якщо дата переказу припадає на дату, яка не існує (наприклад, 31 квітня), в такому випадку переказ здійснюється в перший робочий день після такої дати, якщо б вона існувала.

4.3.6.3. Банк здійснює перекази за вказаними в Заяві - угоді реквізитами не пізніше наступного робочого дня після списання грошових коштів з карткового Рахунку Клієнта.

4.3.6.4. Якщо грошові кошти на картковому Рахунку відсутні та/або грошових коштів на картковому Рахунку недостатньо для здійснення типу переказів, вказаних в підпунктах "а" - "в" п.4.3.4. Правил:

- Банк відмовляє Клієнту в здійсненні переказу;
- протягом наступних чотирьох робочих днів Банк ініціює здійснення переказу згідно внутрішніх процедур Банку. У разі наявності в один із цих днів необхідної суми коштів на картковому Рахунку - Банк здійснює переказ. У разі відсутності та/або недостатності грошових коштів на Рахунку протягом вказаного періоду для здійснення переказу - такий переказ Банком не здійснюється;
- наступна дата переказу визначається з урахуванням циклу переказу, який зазначається Клієнтом у Заяві-угоді.

4.3.7. Клієнт зобов'язаний забезпечити наявність грошових коштів на картковому Рахунку до 16-00 в день переказу для можливості здійснення переказів Банком. У разі відсутності станом на 16-00 на картковому Рахунку коштів у сумі, достатній для здійснення переказу та сплати комісії Банку - переказ Банком не здійснюється.

4.3.8. У разі списання грошових коштів з карткового Рахунку Клієнта та не зарахування їх одержувачу (закритий рахунок одержувача, невірно вказані реквізити, тощо) сума грошових коштів повертається на картковий Рахунок Клієнта.

4.3.9. Анулювання існуючих Сервісів здійснюється Клієнтом на підставі відповідної Заяви-угоди у відділенні Банку де обслуговується картковий Рахунок Клієнта. Якщо дата анулювання Сервісу співпадає з датою здійснення переказу в першу чергу буде здійснено переказ грошових коштів у разі наявності необхідної суми на картковому Рахунку та виконання інших умов згідно цих Правил, а потім анульовано Сервіс.

4.3.10. Банк має право самостійно анулювати підключений Сервіс у випадку неможливості здійснення переказу з карткового Рахунку Клієнта (закритий рахунок одержувача, невірно вказані реквізити, тощо) при цьому сума грошових коштів повертається на картковий Рахунок Клієнта.

4.4. Правила користування послугою "Договірне списання".

4.4.1. Використовуючи послугу "Договірне списання" Клієнт надає Банку доручення на здійснення згідно умов Договору періодичних переказів з карткового Рахунку Клієнта на користь погашення заборгованостей за кредитами Клієнта, отриманими у Банку.

4.4.2. Надання Банком послуги відбувається згідно Договору або кредитного договору укладеного між Клієнтом та Банком та/або згідно додаткових угод до них.

4.4.3. Надання послуги для погашення кредиту можливе лише у випадку збігу валюти кредиту та валюти карткового Рахунку.

4.4.4. З одного карткового Рахунку можливе погашення декількох кредитів Клієнта.

4.4.5. Погашення кредитів за допомогою послуги "Договірне списання" відбувається у випадку наявності на картковому Рахунку Клієнта доступного залишку коштів. У випадку недостатності на картковому Рахунку коштів для повного погашення щомісячного платежу за кредитним договором, Банк здійснює часткове погашення платежу за кредитом у сумі наявних на картковому Рахунку коштів. У випадку відсутності коштів на картковому Рахунку в день погашення кредиту згідно умов кредитного договору, списання коштів на користь погашення кредиту відбудеться на наступний день після надходження коштів на картковий Рахунок, при цьому залежно від суми, що надійшла на Рахунок щомісячний платіж за кредитом буде погашено повністю або частково.

4.4.6. Всі погашення заборгованості за кредитним договором, які Клієнт здійснює протягом дня самостійно (після здійснення послуги "Договірне списання"), вважаються достроковим погашенням заборгованості за кредитним договором, за умови відсутності іншої нарахованої до сплати заборгованості за кредитним договором.

4.5. Правила користування послугою "Разове перерахування коштів з карткового Рахунку Клієнта на його поточний Рахунок".

4.5.1. Послуга "Разове перерахування коштів з карткового Рахунку Клієнта на його поточний Рахунок" дозволяє Клієнту виконувати разові перекази коштів з карткового Рахунку Клієнта на його поточний Рахунок, відкритий в рамках Договору.

4.5.2. Послуга надається за картковим та поточним Рахунками, за умови співпадання валют рахунків.

4.5.3. Послуга надається при зверненні Клієнта до відділення Банку, в якому обслуговується відповідний картковий Рахунок.

4.5.4. Послуга надається на підставі Заяви Клієнта на переказ коштів (далі - Заява) із обов'язковим зазначенням наступних реквізитів:

● дата складання Заяви;
● прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) та ідентифікаційний податковий номер платника (він же - отримувач);
● номер карткового Рахунку платника та номер поточного Рахунку отримувача;
● суму цифрами та словами;
● призначення платежу;
● підпис платника.

4.5.5. Банк здійснює переказ згідно Заяви з урахуванням вимог і обмежень законодавства щодо безготівкових розрахунків в України і правил та процедур Банку.

4.5.6. За надання послуги "Разове перерахування коштів з карткового Рахунку Клієнта на його поточний рахунок" Клієнт сплачує комісію згідно діючих Тарифів Банку.

4.5.7. Якщо грошових коштів на картковому Рахунку недостатньо для здійснення переказу з урахуванням комісії - послуга не надається.

4.5.8. Банк приймає Заяви Клієнта протягом операційного часу, встановленого внутрішніми документами Банку.

Переказ коштів згідно Заяви здійснюється Банком у день її подання.

4.6. Правила користування послугою "P2P".

4.6.1. Послуга "P2P" дозволяє Держателю за допомогою банкомату здійснювати переказ коштів з карткового Рахунку на інші карткові рахунки Клієнта або інших фізичних осіб, відкриті в Банку, з урахуванням обмежень, встановлених Договором, законодавством, режимом рахунків. При цьому:

- валюта карткових рахунків, що приймають участь в переказі повинна співпадати (гривня України);
- не здійснюється перекази з використанням неперсоніфікованих платіжних карток/зарахування на карткові рахунки, до яких випущені лише неперсоніфіковані платіжні картки;
- не здійснюються перекази з використанням корпоративних платіжних карток.

Розділ 5. Договірне списання з Рахунків

5.1. З метою своєчасного виконання зобов'язань та оплати послуг Банку, Клієнт доручає Банку здійснювати на користь останнього договірне списання коштів з Рахунків Клієнта у строки, визначені Договором або іншими договорами між Банком та Клієнтом, у валюті та сумі існуючої заборгованості перед Банком за зобов'язаннями та/або надані послуги за Договором та/або іншими договорами, укладеними між Банком і Клієнтом.

5.2. Договірне списання грошових коштів з Рахунків Клієнта здійснюється в порядку, передбаченому Договором, з метою погашення заборгованості за яким воно застосовується, та/або виконання доручень Клієнта.

5.3. Банк та Клієнт домовились, що у разі недостатності грошових коштів на Рахунку Клієнта для виконання його розрахункових та/або касових документів та сплати комісій Банку за їх виконання, а також погашення наявної заборгованості Клієнта перед Банком за надані послуги за Договором, Клієнт доручає Банку списати з його Рахунків суму такої наявної заборгованості у першочерговому порядку шляхом договірного списання, а прийняті розрахункові та/або касові документи Клієнта повернути без виконання у порядку, передбаченому Договором.

5.4. Клієнт на підставі цих Правил та Договору може доручити Банку здійснити договірне списання грошових коштів зі своїх Рахунків на свою користь або на користь третьої особи. Дата та сума договірного списання, реквізити рахунків та інші умови здійснення такого списання зазначаються Клієнтом у додатковій угоді до Договору та/або іншому договору щодо надання банківських послуг.

5.5. Якщо дата договірного списання коштів припадає на вихідний, святковий або неробочий день, в такому випадку датою договірного списання коштів вважається перший робочий день, що слідує за таким вихідним, святковим або неробочим днем.

5.6. Банк здійснює договірне списання грошових коштів з Рахунків Клієнта з урахуванням вимог законодавства щодо переказування коштів в національній валюті та за умови:

● відсутності обмежень права Клієнта щодо розпорядження коштами на Рахунку Клієнта (арешт, заборона тощо); та
● відсутності інших обмежень (зокрема режиму рахунку) у відповідності до Договору, законодавства, чинного на момент здійснення списання коштів; та
● не перевищення суми переказу у випадку наявності обмежень встановлених законодавством; та
● достатності грошових коштів на Рахунку Клієнта для здійснення договірного списання і сплати Клієнтом вартості послуг Банку згідно тарифів останнього, при цьому часткове списання коштів з Рахунку Клієнта Банком не здійснюється.

5.7. Банк, здійснюючи договірне списання грошових коштів з Рахунку Клієнта, оформлює меморіальний ордер, у реквізиті "Призначення платежу" якого зазначає інформацію про платіж і реквізити (номер та дату укладення) договору, за яким передбачено можливість договірного списання.

5.8. Відповідальність за відповідність інформації про отримувача коштів, суті операції, за якою здійснюється переказ, здійснений шляхом договірного списання, несе Клієнт, який у разі її невідповідності має відшкодовувати Банку завдану внаслідок цього шкоду.

5.9. Для погашення існуючої перед Банком заборгованості, що виникає у зв'язку з виконанням цих Правил та Договору, Клієнт доручає Банку:

а) списати грошові кошти з будь-якого рахунку Клієнта в національній валюті, відкритого в Банку, в наступній сумі та валюті, а саме:

● в сумі та валюті такої фактичної заборгованості Клієнта, або
● в сумі грошових коштів у іншій валюті, еквівалентній сумі коштів у валюті фактичної заборгованості Клієнта і витрат Банку (комісій, збору на обов'язкове державне пенсійне страхування тощо), які пов'язані з купівлею/продажем/обміном (конвертацією) валюти на МВРУ та/або її обміном на МВР за поточним курсом, що склався на МВРУ та/або МВР на дату здійснення Банком її купівлі/продажу/обміну, у випадку, якщо коштів на Рахунках Клієнта у валюті фактичної заборгованості недостатньо для погашення такої заборгованості;

б) у випадку, якщо валюта грошових коштів, списаних Банком з будь-якого рахунку Клієнта, відкритого в Банку, не співпадає з валютою фактичної заборгованості Клієнта за договором, для погашення такої заборгованості Клієнт доручає Банку здійснювати від імені та за рахунок Клієнта купівлю/продаж/обмін іноземної валюти на МВРУ та/або її обмін на МВР у сумі, необхідній для погашення такої заборгованості Клієнта, за поточним курсом, що склався на МВРУ та/або МВР на дату купівлі/продажу/обміну іноземної валюти, з обов'язковим зарахуванням купленої/обмінянної валюти або коштів, одержаних від продажу валюти, на Рахунок Клієнта за відповідною валютою.

5.10. Клієнт доручає Банку протягом перших трьох робочих днів кожного місяця дії Договору здійснювати договірне списання коштів у сумі, що дорівнює розміру страхового платежу, який встановлений для відповідного Тарифного плану, яким користується Клієнт, та інформаційно вказаний у Тарифах, з поточного Рахунку на поточний рахунок контрагента Клієнта за наступними реквізитами: Одержувач: Закрите акціонерне товариство "Страхова компанія "Кардіф", п/р № 26504013656300 в АТ "УкрСиббанк", МФО 351005, код ЄДРПОУ 34538696, з призначенням платежу: "Сплата страхової премії згідно Договору страхування майна власника платіжної картки". Реквізити відповідного "Договору страхування майна власника платіжної картки" вказуються в Договорі-анкеті.

Розділ 6. Особливості обслуговування Клієнта за системою дистанційного обслуговування рахунків СДБО

6.1. Банк надає можливість Клієнту використовувати СДБО з метою здійснення останнім дистанційного обслуговування своїх Продуктів Банку, а саме, проведення розрахунків, отримання інформації щодо своїх Продуктів Банку, та операцій, проведених за ними, а також обміну технологічною та іншою інформацією між Сторонами за допомогою усіх можливих Сервісів СДБО, що впроваджені в Банку, або будуть впроваджені в майбутньому, в рамках встановлених Банком Лімітів.

6.2. Дистанційне обслуговування Продуктів Банку Клієнта за цим Договором ДБО, а також надання інших послуг, передбачених Договором, здійснюється у відповідності до вимог законодавства, Договору та інших договорів, що діють між Банком та Клієнтом, або будуть укладені між ними в майбутньому, з метою виконання яких використовується СДБО як засіб контролю, управління, отри-

мання інформації щодо своїх Продуктів Банку тощо (Договори, що обслуговуються СДБО).

6.3. Обслуговування Клієнта в СДБО здійснюється в порядку, встановленому Договором та Інструкціями.

6.4. Послуга СДБО надається тільки повнолітнім дієздатним фізичним особам, що мають Продукти Банку і здійснюють обслуговування через СДБО особисто. Дистанційне банківське обслуговування за довіреністю не здійснюється.

6.5. Сторони домовились, що дистанційне банківське обслуговування здійснюється з використанням засобів ідентифікації та авторизації Особистий ключ, Особистий пароль та OTP, що є достатніми, безпечними та мають рівну юридичну силу з Електронним цифровим та особистим підписом Клієнта.

6.6. З метою отримання одноразового цифрового паролю OTP для авторизації операцій, що її потребують, Клієнт надає Банку персональний номер мобільного телефону, зазначений у Договорі-Анкеті та підтверджує, що такий номер є персональним та безпечним для отримання повідомлень, що містять у собі конфіденційну інформацію.

У разі необхідності заміни даного номеру мобільного телефону на інший Клієнт подає Заяву на зміну засобів ідентифікації до відділення, на якому було укладено Договір. В Заяві Клієнт вказує новий номер мобільного телефону, який він вважає персональним та безпечним для подальшого отримання текстових повідомлень, що містять цифровий пароль OTP.

6.7. Клієнт визнає та бере на себе ризики ДБО з використанням засобів ідентифікації та авторизації, передбачених цим Договором.

6.8. Укладення цього Договору свідчить про те, що Клієнт надає Банку безумовну та беззаперечну згоду на виконання дистанційних розпоряджень, що надсилаються Клієнтом з використанням СДБО.

6.9. Сторони домовились, що своїм підписом під Договором-Анкетою Клієнт підтверджує, що всі розрахунки, що будуть здійснюватися за допомогою СДБО, не пов'язані із здійсненням підприємницької діяльності та відповідають вимогам законодавства.

6.10. Клієнт оплачує надані Банком послуги СДБО за Договором в розмірі згідно Тарифів Банку, що діють у відповідності до умов (порядку), встановлених Договором.

Сторони домовилися, що у разі недостатності коштів на рахунку Клієнта для виконання його електронних документів (в тому числі розрахункові) та сплати комісії Банку за їх виконання, електронні документи (в тому числі розрахункові) Клієнта повертаються останньому без виконання.

Сторони домовилися, що умови (порядок) встановлення та/або зміни Тарифів за ДБО та/або ознайомлення Клієнта з Тарифами Банку за ДБО та/або оплати послуг ДБО визначаються Договором.

6.11. Банк має право в односторонньому порядку вносити зміни до Інструкції. У випадку внесення змін Банк розміщує відповідне повідомлення та Інструкцію (з урахуванням змін) за вищезазначеною адресою в мережі Інтернет та/або повідомляє про це Клієнта засобами СДБО. Користування Клієнтом СДБО після внесення змін до Інструкції вважається згодою Клієнта щодо продовження обслуговування за цим Договором з урахуванням внесених змін до Інструкції.

6.12. Дистанційне обслуговування Продуктів Банку Клієнта за допомогою СДБО передбачає направлення Клієнтом до Банку дистанційних розпоряджень, електронних документів та інформаційних запитів щодо проведення операцій, отримання інформації за Продуктами Банку Клієнта відповідно до укладених Договорів, що обслуговуються СДБО, та їх обробку Банком.

Дистанційні розпорядження, електронні документи (в тому числі й розрахункові), інформаційні запити, що направляються Клієнтом у Банк із використанням СДБО, повинні містити усі обов'язкові реквізити, що визначені вимогами Інструкцій, законодавства, та обов'язково повинні бути підтверджені засобами ідентифікації та авторизації (у разі потреби), наданими Клієнту Банком відповідно до Договору.

Електронні розрахункові документи, які не містять необхідних реквізитів, передбачених Договором, та/або не підтверджені засобами авторизації, Банком не розглядаються та в обробку не приймаються.

6.13. Переказ коштів з використанням СДБО здійснюється відповідно до встановлених Банком Лімітів та у межах залишку коштів на Рахунках Клієнта.

6.14. Сторони погоджуються, що деяка інформація, включаючи конфіденційну, в СДБО може передаватися незахищеними каналами і визнають достатнім та безпечним метод захисту каналів передачі даних, що підтверджується підписом Клієнта під цим Договором.

Укладення цього Договору свідчить, що Клієнт визнає достатнім метод захисту дистанційних розпоряджень з використанням криптографічних засобів, зокрема OTP, яким авторизуються електронні розрахункові документи за допомогою СДБО, та приймає на себе ризики використання вказаного методу захисту.

6.15. Сторони домовились, що електронний розрахунковий документ, який передається СДБО та авторизований Клієнтом за допомогою OTP, є рівним за юридичною силою розрахунковому документу на паперовому носії, підписаному власноручним підписом або ЕЦП (електронно-цифровим підписом) Клієнта. Електронні документи без авторизації Клієнтом за допомогою OTP не мають юридичної сили, Банком не розглядаються і не приймаються.

Відповідальність за достовірність інформації, що міститься в реквізитах електронного розрахункового документа, несе Клієнт, який його авторизував та надіслав до виконання Банком. При цьому Сторони визнають, що підробка OTP Клієнта неможлива без розповсюдження Клієнтом такої інформації третім особам.

6.16. Сторони визнають достатніми використання єдиного універсального ідентифікатора Особистий ключ та єдиного цифрового Особистого паролю як засобів ідентифікації Клієнта при відправленні дистанційних розпоряджень, а також визнають та підтверджують пароль "OTP" достатнім засобом авторизації електронних документів (в тому числі й розрахункових), надісланих через СДБО від Клієнта у Банк з використанням сучасних каналів зв'язку, зокрема Інтернет, Телефон, мобільний телефон, тощо.

6.17. Сторони визнають як єдину шкалу часу при роботі з СДБО київський час. Контрольним є час системних годинників апаратних засобів Банку.

6.18. Використання Клієнтом СДБО не виключає можливості оброблення Банком документів Клієнта (в тому числі розрахункових) на паперових носіях відповідно до умов Договору та/або інших договорів, що обслуговуються СДБО.

У випадку надходження до Банку декількох електронних документів (в тому числі розрахункових) ідентичного змісту за одним номером документа та/або одночасного надходження до Банку декількох документів ідентичного змісту у паперовій та/або електронній формі, Банк приймає кожний окремий документ до виконання або відмовляє у виконанні, згідно вимог Договору, якщо інше не буде визначено у Інструкціях та/або додаткових угодах до Договору. При цьому відповідальність за одночасне надання розрахункових документів у письмовій та/або електронній формі несе Клієнт.

6.19. Електронні розрахункові документи, надіслані Клієнтом до Банку з використанням сервісів СДБО протягом доби, Банк зобов'язується виконувати у наступному порядку, якщо інший порядок не встановлений згідно умов Договору:

❍ Електронні розрахункові документи, отримані в операційний час - в той самий операційний день Банку;

❍ Електронні розрахункові документи, отримані в післяопераційний час - не пізніше наступного операційного дня Банку;

❍ Електронні розрахункові документи, отримані протягом вихідних, святкових або неробочих днів - не пізніше першого робочого дня, що слідує за таким вихідним, святковим або неробочим днем.

6.20. У випадках компрометації, несанкціонованого доступу, втрати, викрадання засобів ідентифікації та авторизації та/або номеру мобільного телефону зазначеного в цьому Договорі, або в разі виникнення такої підозри чи загрози Клієнт негайно припиняє проведення ДБО, вживає термінових заходів щодо блокування скомпрометованих засобів ідентифікації та авторизації чи номеру мобільного телефону та повідомляє про це службу клієнтської підтримки Банка будь-яким зручним способом, а також в найкоротший термін - письмово.

У випадках компрометації, несанкціонованого доступу, втрати, викрадання засобів ідентифікації та авторизації та/або номеру мобільного телефону зазначеного в цьому Договорі, або в разі виникнення такої підозри чи загрози Банк негайно припиняє проведення ДБО, вживає термінових заходів щодо блокування скомпрометованих засобів ідентифікації та авторизації та повідомляє про це Клієнта будь-яким зручним способом.

Після повідомлення Клієнтом служби клієнтської підтримки Банка про випадок (або виникнення підозри чи загрози) компрометації, несанкціонованого доступу, втрати, викрадання засобів ідентифікації та авторизації та/або номеру мобільного телефону зазначеного в цьому Договорі, Банк, на протязі 2-х годин, вживає всіх необхідних заходів для повного блокування засобів ідентифікації та авторизації Клієнта.

На протязі зазначеного у цьому пункті часу, необхідного для повного блокування засобів ідентифікації та авторизації, Банк не несе відповідальності за операції здійснені в системі ДБО з використанням засобів ідентифікації та авторизації Клієнта.

Про факт настання зазначених випадків Сторонами складається та підписується відповідний акт. В разі, якщо одна зі Сторін відмовляється підписати даний акт, інша Сторона при його підписанні зазначає в акті факт та по можливості - причину такої відмови.

Розділ 7. Оплата послуг Банку

7.1. Розмір, порядок та умови оплати послуг Банку за Договором.

7.1.1. Банк надає послуги Клієнту за Договором на платній основі.

7.1.2. Перелік, умови та вартість надання послуг Банком за Рахунками Клієнта визначаються відповідними Тарифами Банку, що містяться у Тарифному плані, який згідно Договору обрав Клієнт, або встановлені згідно умов укладеної між Банком та Клієнтом відповідної додаткової угоди до Договору.

7.1.3. При відкритті Рахунку за цими Правилами Клієнт має на свій розсуд обрати один із діючих в Банку Тарифних планів, за тарифами якого буде обслуговуватися такий Рахунок.

Факт ознайомлення Клієнта з Тарифами Банку та факт обрання ним Тарифного плану засвідчується шляхом підписання Клієнтом Договору та/або відповідної додаткової угоди до Договору.

Банк та Клієнт погодили, що Банк може встановити нові та/або змінити діючі Тарифи та/або Тарифні плани в порядку і на умовах, що передбачені Договором.

7.1.4. Клієнт оплачує Банку разову комісію в момент надання одноразової послуги, а періодичну комісію у строк, обумовлений Договором, згідно діючих Тарифів Банку і обраного Клієнтом Тарифного плану та/або умов Договору.

7.1.5. Клієнт оплачує надані Банком послуги за Договором (в т.ч. плату за підключення та обслуговування в СДБО) в розмірі згідно Тарифів Банку, що діють на день надання послуг (проведення операцій) та/або на день нарахування періодичної комісії у відповідності до умов (порядку) Договору.

7.2. Порядок та підстави зміни Тарифів.

7.2.1. Про встановлення нових та/або зміну діючих Тарифів та/або процентної ставки, Банк повідомляє Клієнта шляхом розміщення відповідних повідомлень на дошках оголошень у приміщеннях установ Банку та/або іншим способом не пізніше, ніж за 14 (чотирнадцять) календарних днів до дати вступу в дію нових Тарифів та/або процентної ставки.

7.2.2. Сторони погодили, що зміни, які здійснюються відповідно до умов цього пункту Правил, не потребують додаткового укладення Сторонами угод щодо внесення змін та вступають в силу з дати, що буде вказана у вищевказаних повідомленнях.

Зміна діючого Тарифного плану Клієнту за ініціативою останнього відбувається шляхом укладення відповідної додаткової угоди до Договору.

7.2.3. Клієнт, при незгоді зі зміною Тарифів та розміру процентної ставки, яка нараховується на залишки по Рахункам, зобов'язаний письмово повідомити про це Банк не пізніше останнього робочого дня, що передує даті початку дії нових Тарифів та/або процентної ставки, для вирішення питання про розірвання Договору і закриття Рахунків. Проведення Клієнтом операцій за Рахунками після вступу в силу нових Тарифів, підтверджує згоду Клієнта з новими Тарифами. Факт ненадходження такого письмового повідомлення Клієнта про незгоду обслуговуватись на нових/змінених умовах на зазначену у Договорі адресу Банку для листування станом на останній робочий день, що передує даті початку дії нових/змінених Тарифів та/або процентної ставки, є згодою Клієнта на його обслуговування за новими/зміненими Тарифами та/або процентною ставкою за Договором.

7.3. Періодична комісія нараховується в останній робочий день кожного поточного місяця і має бути сплачена Клієнтом протягом семи календарних днів з дня її нарахування. Клієнт доручає Банку здійснювати договірне списання нарахованої періодичної комісії з поточного Рахунку.

У випадку прострочення Клієнтом сплати періодичної комісії протягом 30 днів поспіль, Клієнт доручає Банку у випадку надходження коштів на поточний Рахунок, здійснювати в першу чергу договірне списання коштів з поточного Рахунку на користь Банку у погашення простроченої періодичної комісії, а в другу чергу - усі інші розрахункові операції, ініційовані Клієнтом.

У випадку відсутності коштів на поточному Рахунку Клієнт доручає Банку здійснювати договірне списання коштів з карткового Рахунку у сумі, необхідній для погашення нарахованої (у тому числі простроченої) комісії.

7.4. Періодична комісія не нараховується в разі накладення арешту на поточний Рахунок Клієнта, або при виконанні платіжних вимог по рішенню державних органів у випадках, передбачених законодавством, при наявності в Банку відповідного документу на арешт коштів. Нарахування комісії поновлюється з моменту припинення дії відповідного рішення. В разі якщо арешт накладено на конкретну суму та залишок по рахунку більше цієї суми, то Клієнт має право здійснювати платежі в межах доступної суми, при цьому періодична комісія буде стягуватись.

Також Сторони погодили, що у випадку прострочення Клієнтом сплати періодичної комісії протягом трьох календарних місяців поспіль, починаючи з четвертого місяця і до сплати Клієнтом повної суми простроченої комісії, Банк призупиняє надання послуг за Договором, а вказана комісія не нараховується. Після повної сплати Клієнтом всієї простроченої суми періодичної комісії, Банк відновлює надання послуг за Договором та нарахування періодичної комісії у розмірі, встановленому Тарифами.

Розділ 8. Відповідальність Сторін

8.1. У випадку невиконання або неналежного виконання зобов'язань, встановлених Договором, Банк та Клієнт несуть відповідальність згідно законодавства, крім випадків, встановлених Договором.

8.2. Відповідальність за правильність заповнення реквізитів розрахункового документа, у тому числі номерів рахунків і кодів, суми податку на додану вартість і кодів бюджетної класифікації несе Клієнт.

Клієнт несе відповідальність за відповідність інформації, зазначеної ним в документі на переказ коштів, суті операції, щодо якої здійснюється цей переказ.

Банк контролює повноту заповнення реквізитів платіжних документів Клієнта та відповідність вказаних в них номера Рахунку Клієнта і коду.

8.3. За несвоєчасне списання/зарахування коштів з/на Рахунку/Рахунок Клієнта, якщо це відбулося з вини Банку при порушенні ним умов Договору, останній сплачує Клієнту пеню у розмірі 0,01% від суми простроченого платежу за кожен день прострочення, що не може перевищувати 0,1% суми простроченого платежу.

8.4. Банк не несе відповідальності у випадку:

● неотримання або несвоєчасного отримання Клієнтом письмової кореспонденції, направленої на його адресу, що вказана у Договорі, якщо Клієнт не повідомив Банк про зміну свого місця проживання в порядку, визначеному Правилами; та/або

● відмови надати Клієнту послугу та/або провести операцію, якщо вони не передбачені Тарифним планом, який обрав Клієнт, та/або Тарифами Банку або у Банка відсутні технічні можливості на їх проведення/надання та/або у інших випадках, передбачених Договором та/або законодавством; та/або

● розголошення Банком третім особам інформації щодо ідентифіка-

ції Клієнта та/або суті фінансових операцій Клієнта за Рахунками у випадках, передбачених пунктом 1.3.12. Правил та/або законодавством.

8.5. В окремому випадку, за згодою Банку та за наявності в нього технічних можливостей, операції та послуги, що не передбачені тарифами Банку, можуть бути проведені/надані ним за окрему ціною, щодо якої Банк та Клієнт дійдуть згоди. Надання/проведення таких операцій оформлюється окремим договором/додатковою угодою до Договору.

8.6. За розголошення інформації, що стала відома Сторонам в рамках виконання Договору, Банк та Клієнт несуть відповідальність, передбачену законодавством.

8.7. Банк зобов'язується зберігати, захищати, використовувати та розкривати у порядку, встановленому нормами законодавства інформацію, що становить банківську таємницю, та яка стала відома Банку у процесі обслуговування Клієнта та взаємовідносин з ним. За незаконне розголошення та використання інформації, що становить банківську таємницю, Банк несе відповідальність, встановлену нормами законодавства.

8.8. Клієнт несе відповідальність за забезпечення схоронності носіїв ключової інформації, паролів користувачів СДБО та за достовірність і точність оформлення електронних документів, спрямованих за допомогою СДБО до Банку.

8.9. Банк не несе відповідальності за технічний стан комп'ютерного та іншого устаткування Клієнта, низьку якість роботи апаратури АТС (автоматичної телефонної станції) Клієнта та/або ліній зв'язку, якість каналів Інтернет у Клієнта та/або припинення використання системи через відключення електроенергії та/або ушкодження ліній зв'язку, за збої, що можливі в результаті використання Клієнтом неліцензійного програмного забезпечення, та/або у випадку зараження програмного забезпечення вірусами та/або у випадку відсутності зв'язку з Банком не з вини Банку.

8.10. Банк не несе відповідальності за проведені за Рахунками Клієнта операції та їх наслідки, якщо можливість проведення зазначених операцій виникла не з вини Банку.

8.11. Банк у випадках, передбачених пунктом 1.3.15. Правил, не несе відповідальності за відмову надати Клієнту послугу, зокрема, виконати надані Клієнтом розрахункові та/або касові документи за Договором, що призвело до порушення строків та/або неповноти перерахування податків, зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів або державних цільових фондів, встановлених законодавством.

8.12. Клієнт несе відповідальність за виконання грошових зобов'язань за операціями, що здійснені з використанням усіх Карток, випущених до карткового Рахунку, впродовж всього строку користування ними. На Клієнта покладається обов'язок погашення заборгованості по картковому Рахунку, включаючи заборгованість, що виникла в результаті дій Держателів Додаткових Карток.

8.13. Клієнт несе повну відповідальність за всі операції, здійсненні з використанням Карток до часу отримання Банком заяви Держателя про призупинення здійснення операцій з їх застосуванням і внесенням в Стоп-лист, згідно умов Договору, а також за всі подальші операції, що супроводжувалися авторизацією, якщо Карта не поставлена в Стоп-лист.

8.14. Держатель не несе відповідальність за авторизацію, що проведена за Карткою після закінчення 2 (двох) годин з моменту отримання Банком повідомлення від Держателя за телефонами цілодобової клієнтської підтримки, про втрату або її незаконне використання іншими особами.

8.15. Банк не відповідає за відмову третьої сторони прийняти Картку та/або обмеження на використання Картки, встановлені третьою стороною, зокрема у разі встановлення лімітів третьою стороною на суми отримання Держателем Картки готівки в Банкоматах (одноразово, протягом дня, за місяць), тощо.

8.16. Банк не відповідає за ситуації, що знаходяться поза його контролем і пов'язані зі збоями в роботі зовнішніх систем оплати, розрахунків, обробки і передачі даних та/або за виникнення інших конфліктних ситуацій поза сферою його контролю.

8.17. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання або неналежне виконання своїх зобов'язань за Договором, якщо таке невиконання було викликане обставинами непереборної сили, зокрема повені, землетрусу, пожежі, іншого стихійного лиха, або терористичного акту, військових дій, блокади, масових заворушень, вступом у дію законодавчих актів, Урядових Постанов і розпоряджень державних органів, актів нормативного й ненормативного характеру Національного банку України, неплатоспроможності інших банків, через які здійснюють розрахунки клієнти Банку та їх контрагенти, неплатоспроможності банків-кореспондентів Банку, також інших обставин, які виникли після підписання Договору в результаті дій (подій) непередбачуваного характеру, що знаходяться по за волею Сторін (далі - форс-мажорні обставини), та які прямо або опосередковано забороняють чи обмежують можливість належного виконання Сторонами своїх зобов'язань за Договором. При наявності форс-мажорних обставин строк виконання зобов'язань Сторін відсувається відповідно до строку дії цих обставин. Про настання форс-мажорних обставин Сторони інформують одна одну зручним на цей час засобом. Якщо форсмажорні обставини триватимуть понад 3 місяці поспіль Сторони мають право відмовитися від подальшого виконання зобов'язань за Договором та розірвати його в порядку визначеному розділом 11 цих Правил.

8.18. Банк не несе відповідальність за будь-яке розголошення, спотворювання, чи то не отримання інформації про Рахунки, що може статися внаслідок її розсилки на номер мобільного телефону, яка проводиться з використанням стандартних каналів передачі даних.

Розділ 9. Використання інформації

9.1. Уклавши цей Договір, Клієнт надає Банку свою згоду та право збирати, зберігати, використовувати, поширювати і отримувати інформацію (дані про Клієнта, відомі Банку та/або третім особам, у зв'язку з укладенням та виконанням даного Договору, в тому числі банківську та комерційну таємницю):

- необхідну для укладення та/або виконання договорів страхування - до/від/через страхових(і) компаній(ї);
- необхідну при укладенні та/або виконанні договорів щодо відступлення права вимоги та/або переведення боргу - до/від/через відповідних фізичних та юридичних осіб;
- необхідну приватним особам та організаціям для забезпечення виконання ними своїх функцій або надання послуг Банку відповідно до укладених між такими особами (організаціями) та Банком договорів за умови, що передбачені договорами функції та/або послуги стосуються основної діяльності Банку, яку він здійснює на підставі отриманих банківської ліцензії та письмових дозволів;
- необхідну в інших випадках відповідно до вимог законодавства України.

Своїм підписом під Договором Клієнт засвідчує, що він розуміє та погоджується з режимом використання інформації, що зазначений у цьому пункті Договору.

9.2. Банк інформує Клієнта, про те що Банк входить до складу групи BNP Paribas Group (Франція), а Клієнт усвідомлює та згоден з тим, що будь-яка інформація отримана Банком стосовно Клієнта може використовуватись всередині групи BNP Paribas Group (Франція). При цьому за будь-яке несанкціоноване розголошення такої інформації з боку BNP Paribas Group (Франція) Банк несе відповідальність перед Клієнтом відповідно до вимог чинного законодавства України.

9.3. Банк має право розкривати інформацію, що є банківською таємницею, у випадках визначених Законом України "Про банки і банківську діяльність", або якщо розкриття банківської таємниці необхідно для звернення Банку до правоохоронних чи судових органів з метою припинення або попередження можливого шахрайства з Рахунками та/або ПК Клієнта/Держателя.

9.4. Для припинення або попередження можливого шахрайства Клієнт доручає Банку без будь-яких обмежень повідомляти членам платіжної системи про будь-які незаконні або непогоджені з Банком дії з використанням Картки.

Розділ 10. Інші умови

10.1. Листування між Сторонами здійснюється шляхом надання або надсилання однією Стороною відповідних письмових повідомлень іншій Стороні на її адресу, що визначена як адреса для листування у Договорі. Місцем укладання та виконання Договору вважається адреса Банку, що визначена в Договорі як адреса Банка для листування. Підтвердженням факту відправлення повідомлення є поштова квитанція або інший поштовий документ, що підтверджує факт відправки або вручення або отримання повідомлення.

10.2. Сторони зобов'язуються не укладати ніяких угод і не здійснювати дій, що суперечать умовам Договору.

10.3. Клієнт доручає Банку у випадку помилкового зарахування Банком коштів на Рахунок Клієнта списувати з Рахунку в безумовному порядку і без додаткового узгодження/погодження або дозволу Клієнта суми таких помилково зарахованих коштів.

10.4. Погашення заборгованості Клієнта за Договором у разі виникнення несанкціонованого овердрафту відбувається за рахунок коштів, що надходять на Рахунок Клієнта у наступному порядку:

1) проценти за несанкціонований овердрафт;
2) несанкціонований овердрафт.

10.5. При виникненні несанкціонованого овердрафту на відповідному рахунку, Клієнт зобов'язаний погасити суму несанкціонованого овердрафту та сплатити проценти за користування несанкціонованим овердрафтом згідно Тарифів Банку, що діяли на момент виникнення такої заборгованості, до 25 (двадцять п'ятого) числа місяця, наступного за місяцем виникнення несанкціонованого овердрафту.

10.6. Договір-Анкета містить елементи заяв Клієнта на відкриття поточного, накопичувального та карткового Рахунків, а також на випуск і видачу додаткової персоніфікованої платіжної карти класу, що відповідає класу Тарифного плану, та ПІН-коду до неї згідно Тарифів.

Розділ 11. Порядок укладення, зміни і розірвання Договору

11.1. Правила є загальнодоступними, розроблені на невизначений строк та набирають чинності з дати вказаної при їх розміщення в газеті "Голос України" або іншому офіційному друкованому виданні, а також на сайті *www.my.ukrsibbank.com* та/або на інформаційних дошках у відділеннях Банку.

11.2. Правила можуть бути скасовані або до них Банком можуть бути внесені зміни, про що Банк повідомляє шляхом розміщення змін до Правил та/або Правил в новій редакції в газеті "Голос України" або іншому офіційному друкованому виданні а також на сайті www.my.ukrsibbank.com та/або на інформаційних дошках у відділеннях Банку та/або у виписках з Рахунку за 14 (чотирнадцять) календарних днів до набрання чинності відповідних змін.

Укладаючи Договір, Клієнт погоджується з порядком зміни умов цих Правил та/або Договору, який викладено у цьому пункті.

Сторони погодили, що зміни, які здійснюються відповідно до умов цього пункту Правил, не потребують додаткового укладення Сторонами угод щодо внесення змін та вступають в силу з дати, що буде вказана у вищевказаних повідомленнях.

Клієнт, при незгоді зі зміною Правил зобов'язаний письмово повідомити про це Банк, для вирішення питання про розірвання Договору і закриття Рахунків. Проведення Клієнтом операцій по Рахунку після вступу в силу змін до Правил, підтверджує згоду Клієнта зі змінами до Правил.

У випадку скасування Правил, вони продовжують регулювати відносини між Банком та Клієнтами, з якими було укладено Договір, і діють для кожного з них у останній редакції, що була чинна перед скасуванням, до повного виконання всіх зобов'язань за Договором між Банком та Клієнтом.

11.3. Договір укладається між Сторонами на невизначений строк та набирає чинності з моменту його укладення, а саме з моменту відкриття Рахунків.

11.4. Договір-Анкета укладається українською мовою у двох оригінальних примірниках по одному для кожної Сторони. Примірники Договору-Анкети є ідентичними за виключенням реквізитів "Відмітки банку", які заповнюються тільки в примірнику Договору-Анкети Банку. Обидва примірники Договору-Анкети мають однакову юридичну силу.

11.5. Всі Додатки до Договору є невід'ємною частиною Договору.

11.6. Рахунки закриваються на підставі заяви Клієнта та/або за інших підстав, передбачених Договором та/або законодавством. Сторони погодили, що при поданні Клієнтом заяви про закриття будь-якого Рахунку, він ініціює закриття всіх Рахунків, відкритих в рамках Договору.

11.7. У випадку відсутності руху та/або залишку коштів на Рахунках Клієнта протягом 6 (шести) місяців, або у разі незгоди Клієнта із запропонованими Банком змінами до Договору банківського рахунку, або у разі прострочення Клієнтом сплати періодичної комісії протягом 6 місяців поспіль, або в разі невиконання Клієнтом умов цього Договору, Договір може бути розірвано Банком у порядку, передбаченому пунктом 11.8 цих Правил.

11.8. У разі наявності підстав, передбачених Договором та/або законодавством, Банк має право розірвати Договір, про що Клієнту надсилається поштою відповідне письмове повідомлення за адресою, вказаною Клієнтом у Договорі, а в разі зміни такої адреси - за іншою адресою, зазначеною Клієнтом у відповідному письмовому повідомленні до Банку. Клієнт повинен відповісти на такий лист Банку (на його адресу для листування, зазначену у Договорі) протягом 14 (чотирнадцяти) календарних днів з дати відправлення Банком такого листа.

У випадку неотримання Банком відповіді від Клієнта протягом строку, зазначеного в даному пункті Правил, вважається, що Клієнт погоджується із розірванням Договору і Банк має право закрити всі Рахунки Клієнта, які відкриті за Договором, при цьому всі наявні залишки коштів за ними перераховуються на відповідний внутрішньобанківський рахунок і можуть бути отримані Клієнтом за його першою вимогою з урахуванням вимог законодавства.

11.9. У випадку відправлення будь-якою із Сторін письмової пропозиції щодо розірвання Договору, або у випадку подання Клієнтом до Банку заяви про закриття Рахунків, Клієнт не пізніше 30-го календарного дня з дати відправлення будь-якою із Сторін пропозиції щодо розірвання Договору або з дня подання до Банку заяви про закриття Рахунків зобов'язаний повернути до Банку всі Картки, які були видані Банком за Договором, та погасити існуючу заборгованість перед Банком за Договором.

11.10. У випадку повернення Клієнтом Карток до Банку протягом 30 (тридцяти) календарних днів, з дати відправлення однією із Сторін вищевказаної пропозиції або з дати подання Клієнтом до Банку заяви про закриття Рахунків, Банк блокує (припиняє) обслуговування цих Карток у день їх повернення, при цьому Клієнт повинен погасити заборгованість перед Банком за Договором, яка може виникнути протягом 45 календарних днів після моменту повернення Карток до Банку за операціями, здійсненими за цими Картками до часу повернення їх до Банку.

11.11. У випадку неповернення Клієнтом Карток до Банку, останній на 31 (тридцять перший) календарний день блокує (припиняє) операції Клієнта за всіма Картками, які були видані за Договором. Клієнт повинен погасити заборгованість, яка може виникнути, протягом 45 (сорок п'яти) календарних днів після моменту їх блокування Банком за операціями, здійсненими за цими Картками до моменту блокування їх Банком.

11.12. При закритті Рахунків, Банк проводить взаєморозрахунки з Клієнтом. На підставі розрахункових документів Клієнта залишок коштів з накопичувального Рахунку Банк перераховує на поточний Рахунок, після чого залишок коштів з поточного Рахунку перераховує на картковий Рахунок, після чого залишок коштів з карткового Рахунку перераховує на вказаний Клієнтом рахунок, чи виплачує в готівковій формі, з урахуванням вимог законодавства.

11.13. Банк закриває всі Рахунки, що були відкриті Клієнту в межах Договору, а Договір вважається розірваним з дати закінчення 45-денного календарного строку, що рахується з дати повернення або блокування Карток, згідно умов п.п. 11.9. - 11.11. цих Правил, за умови повного погашення заборгованості Клієнта перед Банком та відсутності залишку коштів на Рахунках.

11.14. З дати закриття всіх Рахунків за Договором та погашення Сторонами в повному обсязі існуючої за Договором заборгованості, Договір вважається розірваним.

11.15. Спори, що виникають протягом дії Договору, вирішуються шляхом переговорів, а у разі недосягнення згоди - у суді відповідно до чинного законодавства України.

11.16. Банк підтверджує, що має статус платника податку на прибуток підприємств на загальних умовах, передбачених Законом України "Про оподаткування прибутку підприємств".

В. о. Голови Правління АТ "УкрСиббанк"
С.М. ПАНОВ.

Київ, 05.03.2010 р.

Шановний акціонере!

Українське закрите акціонерне товариство по туризму та екскурсіях **"Укрпрофтур"**, код ЄДРПОУ 02605473, повідомляє про скликання **чергових Загальних зборів акціонерів** ЗАТ "Укрпрофтур", що відбудуться **30 квітня 2010 року** за адресою: м. Київ, майдан Незалежності, 2, кімн. 215.

Реєстрація акціонерів з 10.30.

Початок зборів **об 11 годині.**

Порядок денний:

1. Про затвердження Звіту про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ "Укрпрофтур", включаючи дочірні підприємства та акціонерні товариства, створені за його участю, за 2009 рік, звіту і висновку Ревізійної комісії.
2. Про показники фінансово-господарського плану ЗАТ "Укрпрофтур" на 2010 рік.
3. Про порядок розподілу чистого прибутку ЗАТ "Укрпрофтур" за фінансовими результатами 2009 року, визначення строку, порядку виплати дивідендів та покриття збитків.
4. Про переведення випуску іменних акцій документарної форми існування у бездокументарну (дематеріалізація акцій) та затвердження рішення про дематеріалізацію.
5. Про припинення дії договору на ведення реєстру №143-Р09 від 05.05.09, укладеного ТОВ "НР" АВЕРС" та визначення дати припинення реєстру.
6. Про визначення способу персонального повідомлення акціонерів про дематеріалізацію.
7. Про внесення змін до Статуту ЗАТ "Укрпрофтур".
8. Про внесення змін до Положення про Наглядову раду ЗАТ "Укрпрофтур".
9. Про внесення змін до складу осіб, що представляють інтереси акціонера у Наглядовій раді.
10. Про внесення змін до Положення про Ревізійну комісію ЗАТ "Укрпрофтур".
11 Про внесення змін до складу осіб, що представляють акціонера у Ревізійній комісії.
12.Про продаж корпусу №3 пансіонату з лікуванням "Буковина" ОДП "Чернівцітурист".

Основні показники фінансово-господарської діяльності ЗАТ "Укрпрофтур" (тис. грн.)

Найменування показника	період	
	звітний	попередній
Усього активів	242949	247648
Основні засоби	210548	210159
Довгострокові фінансові інвестиції	11263	11288
Запаси	3942	4620
Сумарна дебіторська заборгованість	6094	6814
Грошові кошти та їх еквіваленти	4586	7110
Нерозподілений прибуток	5487	14152
Власний капітал	227932	220821
Статутний капітал	211503	211503
Довгострокові зобов'язання	2409	1443
Поточні зобов'язання	10770	12913
Чистий прибуток (збиток)	4536	9679
Середньорічна кількість акцій (шт.)	2115030	2115030
Кількість власних акцій, викуплених протягом періоду (шт.)	-	-
Загальна сума коштів, витрачених на викуп власних акцій протягом періоду	-	-
Чисельність працівників на кінець періоду (осіб)	2333	3064

З усіма проектами документів з питань порядку денного акціонери будуть ознайомлені не пізніше як за п'ять днів до проведення зборів.

При собі необхідно мати паспорт, а представнику акціонера - паспорт та довіреність, оформлену відповідно до вимог чинного законодавства України.

Телефон для довідок: (044) 568-42-21; 568-44-28.

ЗАТ "Укрпрофтур".

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб здійснює виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам ТОВ "Український промисловий банк" через установи банків - агентів Фонду до 21 квітня 2010 року.

Додаткова інформація за телефоном 0-800-308-108, *www.fg.org.ua*

Адреса Фонду: 01034, м. Київ, вул. Ярославів Вал, 32-А.

Оголошений в газеті "Голос України" №28 (4778) від 17.02.10 р. на 15.03.2010 р. об 11-00 год. аукціон з продажу Виробничого корпусу №2 (Літ. Р-1), що належить ДП "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут трубного промисловості ім. Я.Ю. Осади" переноситься на 30.03.2010 р. об 11-00 год. Кінцевий строк прийняття заяв на участь в аукціоні - за три дні до початку аукціону.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Відповідно до пункту 2 статті 2 Закону України від 18.03.2004 року № 1625-IV «Про порядок обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою України» Севастопольський апеляційний адміністративний суд повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання **Цикуренка Антона Сергійовича** безстроково суддею Севастопольського апеляційного адміністративного суду.

Постановою Господарського суду Житомирської області від 26 січня 2010 року по справі № 4/11 - Б визнано банкрутом Приватне підприємство «Санрайз - 2006», код від ЄДРПО 34460289. Адреса: 10001, Житомирська область, м. Житомир, вул. Баранова, 87. Призначено ліквідатором ПП «Сайрайз - 2006» арбітражного керуючого Борейка Андрія Михайловича (ліцензія серії АБ № 176215 від 08.09.2005 р.), який проживає: Житомирський район, смт. Новогуйвинськ, вул. 9 П'ятирівки, буд. 9Б, кв. 15.

Ухвалою Господарського суду Київської області від 09.02.2010 р. порушено провадження у справі № Б3/298-09 про банкрутство ТОВ «Галея Фіш» (ідентифікаційний код 30419201), р/р 26007004084001, місцезнаходження: 08292, Київська обл., м. Буча, вул. Островського, 18.

Розпорядником майна призначено Терещенка О. В., ліцензія № 499054 від 15.12.2009 р., м. Полтава, вул. Фрунзе, 113б, кв. 1, тел./факс: 0532-59-22-88.

Кредиторські вимоги приймаються протягом 30 діб з моменту опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) по справі № 2/235/09 від 19.02.2010 року визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «Юконд-Техно» (код ЄДРПОУ 36384604, юридична адреса: 54025, м. Миколаїв, пр. Героїв Сталінграда, 13-В, кв. 48, п/р 26009003404001, філія Одеська дирекція АТ Індекс-Банк, МФО 388335).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Черепенко Вікторію Григорівну (ліцензія серія АБ № 176091 від 07.07.2005 р., 54017, м. Миколаїв, вул. Московська, 54-а, тел. (0512)-47-34-64).

Ухвалою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 25.02.2010 р. порушено справу № 45/179Б про банкрутство Державного підприємства «Дзержинськвантажтранс» (код ЄДРПОУ 34686338, 85200, Донецька область, м. Дзержинськ, вул. Леніна, 9, п/р 26009001300102 у ВАТ «Європромбанк», м. Донецьк, МФО 377090). Ухвалою господарського суду Донецької області від 25.02.2010 р. введено процедуру розпорядження майном боржника, розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Крамаренко Андрія Вікторовича, ліц. АБ № 176099 (83000, Донецька обл., м. Донецьк, вул. Челюскінців, 184/71). Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з моменту публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Донецької області від 02.02.2010 р. по справі № 5/118б Товариство з обмеженою відповідальністю «Тендер» (84200, Донецька обл., м. Дружківка, вул. Леніна, буд. 20, кв. 63, код ЄДР 32062508, п/р 26005053600120 у ЗАТ КБ «ПриватБанк», МФО 335548) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Патерилова Віталія Вікторовича (ліцензія серії АВ № 307377 від 04.04.2007 р., адреса: 83050, м. Донецьк-50, А/С № 6915, тел. 095-563-63-59). Кредитори мають право заявити свої претензії до банкрута в місячний строк з дня публікації цього оголошення.

Постановою Господарського суду Київської області (01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 16) від 17.02.2010 р. у справі № Б3/284-09 Товариство з обмеженою відповідальністю «МК-ІНВЕСТ» (09100, Київська область, м. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, буд. 17, код ЄДРПОУ: 33059234, р/р 26008010028521 в АТ «Укрексімбанк», м. Київ, МФО 322313) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Самойленко Олексія Вікторовича, ліцензія серії АВ № 397154 від 14.05.2008 р., адреса: 02094, м. Київ, бульв. Верховної Ради, буд. 21-а, кв. 73, тел. 067 7897745).

Ухвалами господарського суду Черкаської області (18005, м. Черкаси, б-р Шевченка, 307) від 15.01.10 р. порушено провадження у справах:

№10/46 про банкрутство ПП «Сумгаїтська забава» (код ЄДРПОУ 35220574, м. Черкаси, вул. Сумгаїтська, 17).

№10/47 про банкрутство ПП «Субор» (код ЄДРПОУ 35754707, м. Черкаси, вул. Гагаріна, 95, кв. 175).

16.02.10 р. введено процедуру розпорядження майном та розпорядником призначено арбітражного керуючого Коваля Сергія Андрійовича (Черкаська обл., с. Леськи, вул. Набережна, 5, ліц. АВ № 499122 від 21.01.10 р.).

Заяви кредиторів приймаються протягом 30-ти днів з дня публікації оголошення.

Постановою господарського суду Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) від 19.01.2010 р. у справі № 23/107 приватне підприємство «Вассо-2004» (39600, м. Кременчук, вул. Першотравнева, 49/10, кв. 4), код ЄДРПОУ 33180747, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Купрієнка Миколу Володимировича (ліцензія серії АВ № 307512 від 31.05.2007 р.), 36020, м. Полтава, вул. Монастирська, 6-А.

Господарський суд міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) постановою від 22.02.2010 р. у справі № 44/123-б визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Ібіс-1», ідентифікаційний код 31748679 (02094, м. Київ, бул. Праці, 8, п/р 26006382027001 в Печерській філії КБ «ПриватБанк», МФО 300711) та відкрита ліквідаційна процедура строком на один рік, тобто до 22.02.2011 р.

Ліквідатором банкрута призначено ініціюючого кредитора - Товариство з обмеженою відповідальністю «Амарант СЛТ» (03115, м. Київ, проспект Перемоги, 136, к. 34, код ЄДРПОУ 35703867).

Заяви приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за поштовою адресою: 03115, м. Київ, проспект Перемоги, 136, к. 34.

Відкрите акціонерне товариство УніКредит Банк

(код ЄДРПОУ 21753123, місцезнаходження м. Луцьк, вул. Данила Галицького, 14, Україна; тел. +038 044 230 33 04), повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів ВАТ УніКредит Банк.

Збори відбудуться 29 квітня 2010 року. Початок зборів - 14.00. Місце проведення зборів: м. Київ, вул. Ярославів Вал, буд. 14А, оф. 313

Реєстрація акціонерів з 13.00 до 14.00.

Порядок денний зборів:

1) Обрання голови та секретаря зборів.
2) Затвердження Звіту Правління про роботу Банку у 2009 році.
3) Затвердження Звіту про роботу Наглядової Ради Банку за 2009 рік.
4) Затвердження Звіту про роботу Ревізійної Комісії за 2009 рік.
5) Затвердження звітів Ревізійної Комісії Банку до річного та консолідованого фінансового звіту ВАТ УніКредит Банк за 2009 рік.
6) Затвердження незалежного аудиторського звіту.
7) Затвердження річного та консолідованого фінансового звіту ВАТ УніКредит Банк за 2009 рік.
8) Розподіл прибутку ВАТ УніКредит Банку та його дочірнього підприємства за 2009 рік.
9) Відкликання пана Я. К. Белєцкі з посади Голови Наглядової Ради ВАТ УніКредит Банк та з Наглядової Ради ВАТ УніКредит Банк
10) Призначення нового члена Наглядової Ради ВАТ УніКредит Банку.
11) Обрання нового Голови Наглядової Ради ВАТ УніКредит Банку.
12) Обрання нового заступника Голови Наглядової Ради ВАТ УніКредит Банку.
13) Відкликання членів Ревізійної Комісії ВАТ УніКредит Банку.
14) Призначення нових членів Ревізійної Комісії ВАТ УніКредит Банк.

Основні показники фінансово-господарської діяльності ВАТ УніКредит Банк (тис. грн.)*

Найменування показника	період	
	звітний	попередній
Усього активів	8 692 946	10 624 215
Основні засоби	77 853	112 065
Довгострокові фінансові інвестиції	2 757	2 757
Запаси	7 974	7 858
Сумарна дебіторська заборгованість	3 767	2 169
Грошові кошти та їх еквіваленти	776 428	1 497 422
Нерозподілений прибуток	23 736	53 200
Власний капітал	828 452	824 289
Статутний капітал	655 526	655 526
Довгострокові зобов'язання	2 290 812	2 442 327
Поточні зобов'язання	5 529 507	7 295 707
Чистий прибуток (збиток)	2 602	32 334
Середньорічна кількість акцій (шт.)	653 507 670	-
Кількість власних акцій, викуплених протягом періоду (шт.)	-	-
Загальна сума коштів, витрачених на викуп власних акцій протягом періоду	-	-
Чисельність працівників на кінець періоду (осіб)	805	931

Постановою господарського суду АР Крим (95000, м. Сімферополь, вул. Р. Люксембург/Річна, 29/11) від 11.02.2010 р. по справі № 2-30/6144-2009, згідно заяви УПФУ в Центральному районі м. Сімферополя АРК, порушено справу про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Сімферопольський завод пластмас» (м. Сімферополь, вул. Трансформаторна, 7, код ЄДРПОУ 0203602).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Кухту Василя Михайловича (ліцензія № 307280 від 16.02.2007 р.), 95048, АР Крим, м. Сімферополь, а/с 2745.

Господарським судом Черкаської області (18005, м. Черкаси, б-р. Шевченка, 307) порушено провадження у справі № 14/2881 про банкрутство ПП «Поніко» (код ЄДРПОУ, 21355405, м. Черкаси, вул. Леніна, 42, кв. 32). Ухвалою суду від 01.12.09 введено процедуру розпорядження майном та розпорядником призначено арбітражного керуючого Юдицького Олександра Вікторовича (Одеська обл., м. Теплодар, пр. Енергетиків, 85, кв. 5, ліц. АБ № 176122 від 19.07.05).

Заяви кредиторів приймаються протягом 30-ти днів з дня публікації оголошення.

Правління Закритого акціонерного товариства "Східно-Кримська енергетична компанія"

повідомляє про скликання загальних зборів акціонерів товариства, які відбудуться 28 квітня 2010 року в 12-00 за адресою: АР Крим, м. Сімферополь, вул. Київська, 74/6

Порядок денний:

1. Обрання Голови та секретаря Зборів
2. Звіт голови правління про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2009 рік
3. Звіт Спостережної ради Товариства про роботу за 2009 рік
4. Звіт Ревізійної комісії Товариства про роботу за 2009 рік
5. Розподіл прибутку товариства.
6. Затвердження інвестиційної програми товариства на 2010 рік.
7. Про обрання членів Ревізійної комісії та членів Спостережної ради товариства

Реєстрація акціонерів з 11-00 до 12-00.

Для участі в зборах необхідно мати:

- документ, що посвічує особу,

доручення на право голосування на загальних зборах акціонерів ЗАТ "Східно-Кримська енергетична компанія

Основні показники фінансово-господарської діяльності ЗАТ "Східно-Кримська енергетична компанія" (тис. грн.)

Найменування показника	період	
	2009 рік	2008 рік
Усього активів	15107	15623
Основні засоби, залишкова вартість	9527	9931
Довгострокові фінансові інвестиції	41	41
Запаси	521	544
Сумарна дебіторська заборгованість	4848	4870
Грошові кошти та їх еквіваленти	4	45
Нерозподілений прибуток	-1697	-1200
Власний капітал	9431	9928
Статутний капітал	8684	8684
Довгострокові зобов'язання	4211	-
Поточні зобов'язання	1363	5637
Чистий прибуток	-495	16
Середньорічна кількість простих акцій (шт.)	8683654	8683654
Чисельність працівників на кінець періоду (осіб)	77	80

КУРІНЬ

№ 45 (4795) СУБОТА, 13 БЕРЕЗНЯ 2010

13 березня в Україні переважно хмарно, невеликий сніг, на півдні з дощем. Вітер південно–східний, північно–східний, 5—12 м/с. Температура в більшості областей уночі 1—7 градусів морозу, у Карпатах 10–12, удень в Україні від 3 градусів морозу до 2 тепла; на півдні вночі від 3 градусів морозу до 2 тепла, вдень 1—6 градусів тепла; на Південному Березі Криму вночі й удень 3—8 градусів тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 13 БЕРЕЗНЯ

1630. Розпочалося селянсько-козацьке повстання проти гніту Речі Посполитої під проводом Тараса Трясила (Федоровича). **1881.** У Петербурзі вбито царя Олександра II. **1910.** У Харкові народилася Ірина Бугримова, артистка цирку, дресирувальниця левів. **1930.** Американський астроном Клайд Томбофф відкрив планету Плутон. **1944.** Визволено від гітлерівців Херсон. **1960.** Народився письменник Юрій Андрухович. **1990.** У Верховині (Івано-Франківська область) створено всеукраїнське товариство «Гуцульщина».

КАРИКАТУРИСТ ПРОДОВЖУЄ ТЕМУ

1

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

2

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

☞ ***Червона книга настільки містка, що може вмістити все людство.***

☞ ***Життя — складна річ: почнеш себе поважати — з'явиться манія величності, не поважати — манія нікчемності.***

☞ ***Наймічніша сім'я — це коли чоловік піклується про дружину, а вона про нього зовсім не дбає.***

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

СЛОВНИК-ЖАРТІВНИК

Ні риба ні м'ясо — соя

Поліглот — той, хто їсть у три горла

Екскурсант — колишній курсант

Виборна посада — посада за вибором родича великого начальника

Блакитне паливо — первак, який горить

Година пік — шостий сигнал точного часу

Борис РЕВЧУН.

Пам'ять молекули

Серьога із захватом сприймав захоплюючі розповіді двох поважних академіків, котрі буквально розкривали його допитливі очі на цей шалений, шалений світ. Академіка Півнюка представили ще й як директора Міжнародного інституту екології води, а його колега — академік Крук — вочевидь перебував на вільних творчих хлібах. Не тільки Серьога, а й навіть редактори телепрограми ні сном ні духом не відали, що Академія надтонких взаємодій є суто самодіяльним утворенням підприємливих науковців, а згаданий інститут — то назва заснованого академіками благодійного товариства.

Серьога розхвилювався, коли академік Крук розповів про старовинний козацький оберіг сімейної злагоди. Адже тепер і він зможе без жодного ризику для сімейного щастя пити й гуляти досхочу, позаяк його сімейне вогнище надійно захищатиме покладена ним під ліжко звичайнісінька сокира, загорнута у старий кожух. Шкода лише, що про цю чародійну таємницю він не знав набагато раніше — жив би собі з істеричною Людкою по-людськи.

Академік Півнюк також виявився до нестями цікавою людиною. Він повідав телеглядачам незбагненні секрети звичайної води, здатної запам'ятовувати буквально все, що навколо коїться. До того ж звичайнісінька водичка пам'ятає не тільки усю до крихти власну історію, а й історію нескінченного Всесвіту. Ніби кожна манюня молекула води насправді є нанокомп'ютером, а вся земна вода є живою істотою, яку в замороженому стані сфотографував знаменитий японський професор.

Тепер Серьога збагнув, чому Людка завжди дізнавалася про його пиятики з Миколою — їх запам'ятовувала вода, а від неї і Людка дізнавалася, адже недарма Микола теревенить, як нап'ється, що та відьма. Саме зараз вони з Миколою виставили на кухонний стіл спітнілу пляшку горілки. Але перед тим, як розлити оковиту по чарках, Серьога урочисто наказав:

— Миколо, друже, накрий для конспірації пляшку з мінералкою рушником.

За вечерею Серьога торжествував: його найкмітливіша на світі дружина вперше ні про що не здогадалася через безпам'ятство води. Дружина ж, прибираючи зі столу, краєм ока помітила серед сміття добре знану закрутку від горілки.

— Так оце ти хотів обдурити свою Одарку, козаче?! — грізно посунула на чоловіка дружина, і Серьога одразу збагнув, де прокол: вода пам'ятає не тільки все, що бачить, а й усе, що чує!..

Відтоді чоловік повівся на феномені пам'яті води. Він згадав, як академік Півнюк розповідав про новітні досягнення свого інституту з розшифровки інформації, записаної на воді. Досягнення науковців сягнули так далеко, що вони здатні розплутати всі сімейні проблеми, розшифрувавши інформацію в банці з водою, яка перед тим постояла в хаті кілька днів. Серьога й собі твердо вирішив уладнати сімейні проблеми через записи на воді.

Він не заспокоївся, доки не дочекався менеджера з інституту, котрий привіз контракт, узяв гроші й залишив у хаті банку з водою. Менеджер витяг з кишені прилад, що нагадував пульт керування телевізором, спрямував на банку й натиснув на кнопку.

— Все, чиста, — вимовив з полегшенням і, приязно усміхнувшись, додав: — До зустрічі за тиждень.

Менеджер приїхав вчасно, швидко забрав банку з водою і заспішив у лабораторію, щоб якнайшвидше розпочати розшифровку. Енергійними кроками він відійшов подалі від оселі клієнта і, впевнившись, що його не бачать, вилив воду під дерево. Авжеж, діагнозів сімейного щастя у його робочому комп'ютері завжди було вдосталь і на всі смаки...

Юрій БОЛЬШАК.

7 МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Корисна порада

Чим шукати своє щастя, набагато простіше просто бути щасливим.

Підіб'ємо підсумки

Боротьба за ідеали добра та справедливості закінчилась остаточною перемогою беззаконня та безкарності.

Культура та життя

З усіх видів мистецтва політики пропонують народові лише цирк.

Закон та право

Законно все, що проплачено.

Олександр ПЕРЛЮК.

ДОШКА ПОШАНИ

То кого ви зраджуєте?

Дмитро Медведєв, Президент РФ (під час зустрічі з українським Президентом):

— Ви знаєте, коли у нас посол нашої країни не був у Києві, я все одно уранці думав про Україну. Я розмірковую про те, коли ж все-таки Зурабова відправити. З думкою про Україну ми прокидаємося і засинаємо.

Від чергового:

— *Уточніть: з ким ви засинаєте і з ким прокидаєтеся?*

Весна — час побачень

Микола Азаров, новопризначений Прем'єр-міністр України (про Ю. Тимошенко):

— Що стосується зустрічі з попередником, то я — «за» такі зустрічі. Це нормальна цивілізована практика. Якщо в неї вистачить мужності подивитися в очі новому Прем'єр-міністру України, то я вітатиму таку зустріч...

Від чергового:

— *Ви так витіювато висловлюєтеся, начебто вам не терпиться просто її побачити — але так, щоб ніхто не здогадався — навіщо.*

Крутий поворот

Віктор Янукович, Президент України (під час зустрічі в Москві з Д. Медведєвим):

— Я відчув сьогодні, хочу ще раз повторити, від Дмитра Анатолійовича, що ми готові разом круто повернути.

Від чергового:

— *Перш, ніж круто повернути, запитайте у Путіна — праворуч чи ліворуч?*

Чим усе закінчиться

Леонід Грач, народний депутат КПУ (про М. Азарова):

— Нині потрібні динозаври. А кого ставити прем'єром? Хлопчаків, які щойно 35 років відсвяткували й комсомольські банки створили? Це має бути справді «динозаврище», який візьме, якщо хочете, у ручне керування і чиновників, і економічний стан.

Від чергового:

— *Гаразд, нехай буде динозавр. Однак повчально було б дізнатися, від чого все-таки вимерли справжні динозаври? Це запитання для аудиторів...*

Їсти подано

Віктор Ющенко, екс-президент України (про створення неконституційної більшості в парламенті):

— Якщо Президент піде таким шляхом, я звернуся до нації про непокору.

Від чергового:

— *Але нація зараз зайнята. Вона миє руки й чистить зуби перед повною тарілкою новопереварених учорашніх обіцянок.*

Підозрілий предмет

Леонід Черновецький, міський голова Києва (на запитання журналіста: чи пам'ятає, коли він востаннє їздив у метро):

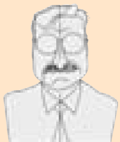
— Я постійно їжджу...

Від чергового:

— *Тепер зрозуміло, про кого вони увесь час торочать: «Якщо побачите на пероні підозрілий предмет, звертайтеся до адміністрації метрополітену!».*

Мал. Миколи КАПУСТИ, Вадима СИМИНОГИ, Василя ФЛЬОРКА.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15

Зам. 16418

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**

для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

4820094010053 >